

A t. közönséget értesítjük, hogy a következő áruk
megérkeztek :

üzleti könyvek
vonalzott (raster) papírok
író és másolótinták
autograph-tinta
autograph-festék
tintatabletták (saját készítésre)
kréták
másoló (indigó és karbon) papírok
írógépszalag
levélpapír, dobozban és mappában
pénzragasztók
vonalzők
zsebkések
zsebtintatartók
tolltokok (fából és vászonból)
ecsetek (olaj és aquarell-festészet ré-
szére)
íróaljzatok
szentképek
jegyzetkönyvek (regiszterrel és anél-
kül)
írónok (fekete, színes és másoló)
írónhegyező
írónhegyvédők
írótollak
Penkalák
zsebírók
pecsétviaszk
pecsétnyomók
lyukasztók
keletbélyegzők
sokszorosítók
társasjátékok
konyhaállvány papír
levélbélyeg albumok
virág (selyem) papír

és legjobb minőségben kaphatók

„Dunántúl” könyvkereskedésben
Pécs, Széchenyi-tér 9. sz.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. MÁJUS 15.

1. SZÁM.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Tartalom :

Az örök élet szolgálatában. *Gróf Zichy Gyula.*
 A mi akaratunk. *Dr. Ákos Ferenc.*
 Pünkösöd — a megértés Lelke. *Dr. Hajós György.*
 Esdeklés. *W. B. G.*
 A májusi Mária-tisztelet eredete. *Dr. Piliván Mihály.*
 A Szociális Missziótársulat. —j.—
 A háboruban eltűntek egyházi holtányilvántása. *Dr. Gebauer Miklós.*
 Az Urnap és az Egyház. *P. Fr. W. Faber. Angoltól: —n.*
 Nérei szent Fülöp. *h.*
 Csillám az életből. *j.*
 Az Egyház életéből.
 Pécsi kat. naptár.
 Szerkesztők üzenete.

Mindennemű közlemény, pénzküldemény és kézirat e
 címre küldendő:
 a „Pécsi Katolikus Tudósító” szerkesztőbizottsága Pécs,
 Belvárosi plebánia. — Telefon : 9—93.
 Egyes szám ára 6 kor. Jugoszláv pénzterületen 1½ dinár.
 Egész évre 120 kor. Félévre 60 kor.
 Rendes előfizetőink a lapot házhoz szállítva kapják.
 Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal. Csak keresztény
 cégeket hirdetünk.

Lapunk legközelebbi száma június 3-án, Jézus szt. Szí-
 vének ünnepén jelenik meg.

Az örök élet szolgálatában.

Amit az evangélium első lapjára lehetne írni jel-
 mondatul, amit a kereszténységnek minden
 intézménye némán vagy a szónak élő hatalmával
 magán hord és hirdet, ami felírása az Egyházba
 vezető utaknak és portáléknak, az lehetne felírása ennek
 a kis lapnak is: Ut vitam habeant, hogy életünk legyen.
 Az örök élet szolgálatában áll ez a lap.

Ez a felirat nem tagadása annak, hogy másutt is van
 élet. Nem kell elzárkózni az élet százféle igénye elől:
 nem kell tagadni azt, hogy az anyaföld megművelésében,
 az iparban, a kereskedelemben, az irodalomban és a mű-
 vészetben is van élet. Nem kell elvitatni a fontosságot
 a társadalmi szervezkedéstől és a politikai alakula-
 toktól s mégis ezer hangban és törtetésben belecseng-
 het egy hang, mely ércesebb és messzebbhangzó minden
 hangnál: ut vitam habeant, hogy örök életünk legyen. Mert
 ez az élet leginkább élet, a lélek élete, amely örökkévaló.

A lelkekben meg van ez a vágy az örök élet után,
 azért találkozott e lap gondolata és terve annyi rokonszen-
 vel. S ha csak néhány lelket hoz közelebb a hithez és
 az Egyházhoz, akkor is érdemes volt megteremteni ezt a
 lapot. Reményünk azonban az, hogy sokak megerősödését
 és felemelését fogja szolgálni. Mert hathatós eszközt látunk
 benne az örök élet szolgáinak, felszentelt papjaink kezében,
 amellyel a lelkek üdvét szolgálják. S azért szívesen remél-
 jük, hogy az ő buzgóságuk lesz, ami fenntartja, megerősíti
 és széles körökben elterjeszti e lapot.

Gróf Zichy Gyula
 pécsi püspök.

A mi akaratumk.

A világvárosok és a fejlődő nagy városok a lelkipásztorkodásnak egy új formáját teremtették meg. Ha ennek az új alkotásnak lényegét egy szóval akarnók meghatározni, akkor azt kellene mondanunk, hogy ez a lelki távolságok áthidalása. A modern kultúrának mindenkor büszkesége volt, hogy vívmányaival, géppeivel, drótaival és villanyával megszünteti a távolságokat. S erre méltán büszke lehet. De amilyen nagy távolságokat áthidalat térben, olyan nagy távolságokat szakított lélekben. Lélekben és lelkiekben messzebb vagyunk egymástól, mint száz évvel ez előtt. Ma hosszan elnyúló falvakban is nagy távolságok vannak; de mikor vasárnap reggel a távoli toronyból megszólal a hívó harangszó, akkor a falu apraja-nagyja ünneplőben megindul, hogy egy félórát Istenének szenteljen. Hogy ünnepe, vasárnapja legyen a lelkének is.

Nagy városokban mintha sokan nem értenék már a harangok szavát. Nagy városokban a templom mellett álló bérpaloták messze vannak az Egyháztól. A harang oda hallik, de szavát már nem értik. Ezt a nagy távolságot szeretnők áthidalni mi. Rég elfelejtett harangszónak szava akarunk lenni, amely elmondja, hogy milyen boldogok voltunk akkor, amikor még a harang szavát értettük. Akiket megigézett az élet százféle varázsa, azoknak egy csendes órában el akarjuk mondani, hogy az élet leggazdagabb valóságát még nem ismerik. Ismerjék meg azt is.

A szavunkban nem lesz erőszak. Szavunk csak azoknak szól, akik még emlékeznek a szentéleink meghitt csendjére, akik még el tudnak ülni az örök vizek forrása mellett, s akiknek az örök vizek csobogása ima és felmagasztosulás. Szavunk csak azoknak szól, akik lélekben még keresztények.

S azoknak az evangélium egy lapja akarunk lenni. Hogy ott-hon is olvassák, s hogy akik nem jöhetnek el közénk az evangéliumot olvasni, azok is olvassák.

Utjelzők akarunk lenni, amely kinyújtott karral és ujjal mutat fel a szentek utjára.

Karó akarunk lenni a hitben gyengéknek, amelyre felfusson a lelkük indája a nap felé, hogy a szívünk melegsége lélek és vér és élet legyen bennük.

Akarunk lenni mindaz — a legerényesebb mértékben — ami megszentelt van szent hitünkben és szent templomainkban, csak egy nem akarunk lenni — oltár. Az oltár az Istené. Miénk csak az ut lehet, amely az oltárhoz vezet. Erre az útra akarunk magunkkal vonni sokakat, hogy keresztény őseink hite új lángra lobogjon, hogy akik vagyunk keresztények, jobbakká legyünk, s akikben megfoglyatkozott a hit, rajtunk tanulja meg újra megtalálni az Egyházat, az oltárt, az Isten.

Dr. Ákos Ferenc.

Pünkösöd — a megértés Lelke.

Minden szellemi kapcsolat kezdete a megértés. Belőle indul ki a lelkek összesimulása, benne sarkallik a jóindulatú együttműködés. Emberek, kiket elfog a közlési és hódítási ösztön, megértést szomjaznak. És mikor felvillan a felebarát szemében a megértés fénye, boldogan érzik összetartozásukat. Viszont minden visszavonásnak, ziláltságnak, összetűzésnek oka a megértés hiánya, leginkább akkor, ha a szenvedély bódító hatalma vezet. Kivétel csak egy van: a sajnálatosan okos, számító rosszindulat.

A keresztény eszmék is megértést sürgetnek. Mert a mi hitünk nem a gondolkodásnak elvetése, hanem értelmes meghódolása. A mi hitünk tartalma rendszert, melynek bölcséleti és történelmi alapjai vannak. A mi hitünk fényvel behintett vidék, hitünknek titkai sziklák bércek, melyeknek belseje bár rejtve van előttünk, de ezek a sziklák szilárdan állanak és elbírják a föltörekvő embert. A mi hitünknek meg van a logikája, miként az észről vezérelt akaratnak vagy érzélemnek. Igaz, hogy a hit több mint az akarat, több mint az érzeleni, mert kegyelmi tény, de megértés és megértésből kovácsolt követelés ásta meg a kegyelem medrét.

A katolikus egyház is megértést óhajt. Ezért tanít. És tanítása bár a tekintély katedrájáról hangzik el, mégis érvel és bizonyít. Leszáll az értelemből és tisztázattal oldja meg ellenvetéseit. Nincsen eltévedt bölcséleti felfogás, nincsen téves emberi vélemény, melyet az egyház figyelmen kívül hagyana és gondos vizsgálat alá ne vetne. A természettudomány és szociológia minden irányzata a katolikus egyház tanulmányának és határozott, nyílt, őszinte elbírálásának tárgya. Az egyház megért mindent, ami a hittel és tiszta erkölccsel kapcsolatban van és nagy a vágya, hogy őt is mindenki megértse.

A keresztény életelvek, a lelki nemességnek, az emberi tökéletesedésnek is megértés az alapja. Hisz céltudatos törekvésben, előrelátó, okos elhatározásokban, alkalmas önfegyelemzésben fejlődik a jellem. A tökéletesen irányított életnek vezére az okosság. Vele gyarapodnak vagy sikkadnak el az összes erkölcsi erények. Csak megértéssel fogjuk meg az élet lényegét, nélküle külsőségekben bohócodunk.

Mennyire megértém ezek után Krisztusnak szavát: „Sok minden mondanivalóm volna még nektek, de most nem tudjátok elvieselni. De ha majd eljön az igazság Lelke, ő megtanít titeket minden igazságra.” Mennyire megértém Krisztus panaszát: „Ha olyan cselekedeteket nem vittm volna véghez közöttük, aminőket senki más véghez nem vitt, nem volna bűnük; most azonban láttak is, meggyűlöttek is, úgy engemet, mint Atyámat. De hogy beteljesedjék a mondas, mely az ő törvényükben írva van: ok nélkül gyűlöttek engem.”

„Ok nélkül gyűlöttek engem“, ime az értelelem hiánya! „Az igazság Lelke megtanít titeket minden igazságra“, ime a megértés Lelke!

Tudjuk, hogy ki ő. Pünkösdek tüze, fénye, a vigasztalásnak, az erőnek, a bátorságnak és mindenek fölött a megértésnek Lelke, a Szentlélek Uristen. Az ő különös kegyelme a lelki nagykorúság, az értelmes hitvallásnak, az öntudatos életnek kegyelme. Fejünk felett égő fáklya, átlátásunk fénye, kedélyünk melegsége.

Mikor lejött a földre és kiárasztotta kegyelmét, első pazarul széthintett ajándéka a csodálatos megértés volt, mely ezreknek lelkét egyesítette. Zsidóknak szenvedélyes szemeiben, araboknak barna homlokán, rómaiak rideg arcéin felragyogott a megértés sugara, mikor ki-ki a saját nyelvén hallotta hirdetni az Isten csodatetteit. A saját nyelvükön, mintha édesanyjuk beszélt volna hozzájuk.

A keresztény eszmék, a katolikus egyház, a keresztény élet törvényei saját nyelvünkön szólnak hozzánk. Nem törik szét, nem zúzzák meg azt, ami az anyatermészet nemes ajándéka. Igaz és komoly igényeink szóhoz jutnak, csak értsük meg egymást.

Dr. Hajós György.

Esdeklés.

*Uram, Te tudod a gőg mit tett
már bennem, azért nem kérek Tőled mást,
mint tiszta, alázatos szívet.*

*Te láttad a zúgó folyamot,
mely keblemben annyiszor kősziklát söpört el
s hol kezdtem, mélyebben vagyok.*

*Az alázat nemes virága
bár megcsillan olykor, egy fuvallat elég és
sebzetten hull, esik az útra.*

*Uram, de a Te nagy kegyelmed
mind ostromozza gyöngeségem próbára téve s győzőm
győzetlenül, erőm nem ernyed.*

*Mint pihent, szelíd ezüsthalk
lelkemben szende álmok szenderegnek, a
rengő habos folyamár alatt.*

*S oh, örök szomj! — oltárnál vagyok
s míg csendben térdelek s álatatért esengek, szívemben
Jessze Gyöngye forrón felragyog.*

W. B. G.

A májusi Mária-tisztelet eredete.

A kultusz eleven, lüktető élet, a léleknek élete. Amint a lélek fejlettebb, intelligensebb, úgy kultusz-élete is tökéletesebben és szebben nyilvánul meg. A kultusz tárgya maradhat ugyanaz, sőt az igazi kultusz nem is cseréli fel sohasem a tárgyát, de a megvilágítás, melybe tisztelőtünk tárgyát helyezzük s a keret, mellyel a megbecsült és kedvelt képet körülvevesszük, változhatik, sőt változnia is kell, mint bizonyos körülmények az ember szívében újabb érzelmeket fakasztanak, vagy lelkében újabb meglátásokat nyitnak, melyeknek külső megnyilvánulása a kultuszban is szükségszerűleg valami újat fog létrehozni.

Mária-kultusz a katolikus világnak oly régi kineve, mint maga az apostoli hit, mert a Mária-tisztelet nyomai visszanyulnak egész az apostolok idejébe, s mégis ennél a kultusznál figyelhetjük meg legjobban a történeti fejlődést. Ezt a történeti fejlődést tekintve a Mária-kultusznak legfiatalabb hajtása a májusi ájtatosság.

A májusi ájtatosság Olaszországban keletkezett a 18. század végén; megalapítása Lalucia missionarius nevéhez fűződik. Gyorsan terjedt el az ájtatosság a többi országokban úgy, hogy a 19. század közepén már Franciaországban, Belgiumban, Németországban is buzgón végzik a katolikus hívek a májusi ájtatosságot. Nálunk az 1858. tartományi zsinat szorgalmazza Nagymasszonyunk tisztelőtére a májusi ájtatosságot, melyet Pécsen 1882-ben tartottak meg először a belvárosi plebánia-templomban. Azóta Pécsen a májusi ájtatosság állandóan gyakorlatban van és pedig a plebániái templomok közül egyedül a belvárosiban, mint amely Mária tisztelőtére van felszentelve.

Ha ismerjük a májusi ájtatosság keletkezését és rövid történetét, kell keresnünk arra okot is, amely létrejöttéhez szorosan hozzátartozik. Az ébredő tavasz azzal az úde, bájos ártatlanságával, mely újra zöldbe öltözteti az erdőt, megkoszorúzza a gyümölcsöset és bárosz takarót terít rétre s mezőre egyaránt, úgy szólván minden időben ünnepi hangulatot keltett a gondolkozó emberi lélekben. Amíg azonban a hitetlen ember ünnepi hangulata beleolvad magába az ünnepelő természetbe, addig a vallásos ember lelket akar önteni mind abba, ami körülötte ünnepet hirdet. A keresztény életbölcselet nem akarja tehát erőszakkal elnyomni vagy visszafojtani azt az ünnepi érzést, amit az ébredő tavasz szemlélete kelt az emberben, hanem nemesíteni törekszik ezt a természetes érzést, amint a kertész is épen tavasszal nemesíti a vad gyümölcsfát. Nagy szükség volt erre a

nemesítésre ott Olaszországban a májusi ájtatosság keletkezésének idején. Ugyanis szinte pogány módon oly féktelenséggel ünnepelték az ébredő természetet, hogy mélyen tértették az alázatos hitet, még inkább a tiszta erkölcsöt. Ezt a profán ünneplést akarta ellensúlyozni Lulucia azáltal, hogy az év legszebb hónapjában, májusban végzett Mária-tisztelettel lelket vitt a természet ünneplésébe és így méltó kifejezést adott az ünnepi érzéseknek.

Mivel a természet ünneplése profán módon ma is fönnáll, sőt sokszor oly féktelenséggel van egybekötve, mint aminővel a májusi ájtatosság keletkezésekor találkozunk, fölvetődik a kérdés: alkalmas-e a májusi ájtatosság arra, hogy lelke legyen az ünneplő természetnek, vagy pedig elegendő az, ha kimegyünk a szabad természetbe és telibülvölve szépségétől megvalljuk a költővel:!

Oh természet, oh dicső természet!

Mely nyelv merne versenyezni veled?

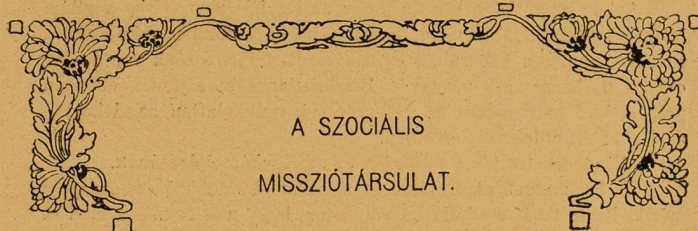
Mily nagy vagy te, mentül inkább hallgatsz,

Annál többet s annál szebbet mondasz?

Méltóan ünnepeljük-e a természetet akkor, midőn templom, vagy kápolna áhitatos csendjében körülterdeljük a felékesített oltárt, reá emeljük tekintetünket a sok szép virággal feldíszített Mária-szoborra és elkezdünk gondolkodni, vagy pedig az ünnepléshez föltétlenül szükséges az, hogy féktelen szilajszaggal járjunk be erdőt, mezőt, ünnepi érzésünket mértékelen alkohollal hevítse, örömiünket pedig a tisztességet és jó erkölcsöt sértő dalok hirdessék? A komolyan gondolkodó embernek úgy kell ünnepelnie a természetet, hogy viselkedése ne vigyen bele dissonanciát az ünnepi hangulatba; az előrelátó léleknek úgy kell szemlélnie a természet szépségét, hogy eszébe jusson: az a meleg napsugár egyszer kihűl, az a zöld viruló levél elfonnyad, a pompázó virágnak szirmai elhervadnak és lehullnak. S ha így szemléljük a tavasz ébredését, mit hirdet az nekünk és mire figyelmeztet? A mi szépségünk mulandó; lépesőül szolgáljon neked az igazán szép és bensőséges életre! De hát hol találjuk meg ezt a bensőséges, szép életet, mely buzdítana bennünket hasonló kialakítására? Egy teremtmény sem tudta ezt oly tökéletességben felmutatni, mint Mária.

Bátran valljuk tehát azt, hogy a májusi ájtatosság alkalmas, hogy a természet ünneplésének lelke legyen és méltóan kifejezi érzelmünket, hangulatunkat.

Dr. Pálván Mihály.

A SZOCIALIS MISSZIÓTÁRSULAT.

Már több mint három év óta működik Pécssett és Baranyának több helyén leginkább szótlan szerénységgel, de annál mélyrehatóbb eredménnyel a Szociális Missziótársulat. Nem szabadna a vármegyében katolikus asszonyoknak és leánynak lennie, aki ne ismerne a társulat eszméjét és ne küzdene annak megvalósításán. Az eszme nagy és szép. A nőknek finom lelkét, kitartó erejét állítja munkába a társadalom minden irányu, anyagi és szellemi bajainak orvoslására. Anyai gondosságot és megértő körültekintést egyesít kifogyhatatlan lelkesedéssel, folyton megújuló melegséggel. A keresztet jelében dolgozik és fárad, azért van állhatatossága, melyet nem szabad féltetni.

A vármegyei szervezet élén Zichy Luiza grófnő áll, aki mellett a titkári teendőket Fischer Béláné végzi. A nagy pécsi szervezetet Dr. Visy Lászlóné vezeti Tripammer Károlyné titkári segítségével. Az egyes szakosztálynak nagyarányú és állandó gondot igénylő munkája tevékeny hölgyek kezében fut össze. A Nővédelmi Hivatal, mint tanácsadói iroda vezetője Dr. Trinn Miklósné, ki egyzersmind az Anya és Csecsemővédelmi szakosztályt is irányítja. A Gyermekvédő szakosztály munkakörei és pedig a Szünidei Gyermekotthon, a Családi Telep és a kihelyezett gyermek Telepbiztossága Fuchsné Futi-

ma Sarolta, Pilch Andorné és Daempfi Hermin kezeiben vannak. A Leányegyletet Haksch Emilia, a Leányklubot Rihmer Márta vezetik. A világi Apostolkodás szakosztályának elnöke Angster Elza. Megemlítjük még a pécsi szervezet magas színvonalon álló Szociális Iskoláját, melynek igazgatója Faluhelyi Ferenc dr. jogtanár.

Hasonló irányu munkát fejtenek ki Baranyavármegye többi szervezetei is. Pécsbányatelepen ügyvezetői elnök Kraft Jánosné.

Mohácson elnök Dr. Rüll Jánosné.

Pécsváradon elnök özv. Schnillné gróf Berchtold Mária.

Siklóson elnök Dr. Darázs Ödönne.

Szentlőrincen elnök Dr. Narancsik Józsefné.

Villányban elnök Fürst Pálné.

Baranyasellyén elnök Kalla Róbertné.

Szederkényben a társulatnak asszonyszövetsége és leányegylete van.

Tudunkkal a pécsi egyházmegye területén még Sásdon, Szekszárdon, Szigetváron, Tolán és Hőgyészen működik a Szociális Missziótársulat.

Csak vázlatot akartunk nyújtani, nem leírást, még kevésbbé dicsőretet és elismerést. Hisz ha minden munkáslelket csak egy dicsőítőjelzővel akarunk kitüntetni, nem volna elég e füzet.

A háboruban eltűntek egyházi holttányilvánítása.

Sokan megütköznek azon, hogy az Egyház nem éri be a világi bíróság holttányilvánításával, hanem saját hatáskörében szintén holttányilvánítja a háboruban nyomavesztett férjét s csak azután bocsátja új házasságra özvegyét. Bizalmatlanságot sejtnek ebben a polgári bíró mérlegelése és ítélkezésével, indokolatlan akadékoskodást a hívek érdekeivel szemben.

Mindenesetre téves felfogása ez az Egyház eljárásának.

A házasságot az Egyház és az állam különböző szempontból nézik. Nincs tehát csodálkozni való azon, hogy más és más a mód is, ahogy vele bánnak. Másképp vesz a kezébe értékes tárgyat a műbíró és másképpen az, akit a művészi értéken kívül a kegyelet is hozzáfűz.

A világi törvény előtt a házasság csak jogügylet, szerződés — ha az általános szerződéstől eltérő szabályozással is, — mely a felek életében meg is szűnhet, melyet meghatározott feltételek mellett a bíró fel is bonthat. Míg az Egyházban a házasság szentség, fő alapvonása pedig az egység és felbonthatatlanság. Aki egyházi házasságot kötött, csak akkor léphet új házasságra, ha előző házassága már megszűnt. S mivel az érvényesen létrejött és végrehajtott egyházi házasságnak csak az egyik fél halálát vet véget, új házasságot is csak az köthet, aki a másik fél elhalálozására nézve teljes jogerejű bizonyítékot szolgáltat.

Ilyennek tekinti az Egyház elsősorban a hiteles halotti anyakönyvi kivonatot. De nem elégedhetik meg a csapatparancsnokságok, kórházi vezetőségek, feljebbvalók és bajtársak magánjellegű értesítésével, a férj nevének megjelenésével a veszteség-listában, ellenőrizhetetlen híresztelésekkel s legkevésbé azzal a megállapítással, hogy a férjnek nyoma veszett, eltűnt. Ilyenkor lép előtérbe a holttányilvánítási eljárás szükségére.

Megindíthatja az érdekelt fél, ha plébánia hivatala útján saját kezüleg aláírt kérelemmel fordul az egyházmegyei hatósághoz fellebbezve az összes adatokat az eltűnt bevonulásáról, utolsó ismert tartózkodási helyéről, eltűnésének és halálának körülményeiről. Tanácsos az eltűnt keresztlevelén, házassági bizonyítványán, a harctérről érkezett levelein kívül csatolni az eltűnésre vonatkozó mindennemű írást, tehát a polgári holttányilvánító végzést is.

Az első lépést ugyanis a világi bíróságnál kell megtenni. Nem csak a vagyoni jogi kérdések tisztázása kívánja ezt meg, hanem mert a polgári holttányilvánítás nélkül nálunk az új házasságkötés lehe-

tősége ki van zárva. S van még egy szempont. Sokkal több és hatásosabb eszköz áll rendelkezésére a világi bírónak a tényállás kiderítésére, mint az Egyháznak. A polgári bíróság előtt lefolytatott eljárás megkönnyíti tehát az egyházi bíró munkáját és nem megvetendő anyagot szolgáltat ítéletének megalapozására.

A polgári holttányilvánító végzés, ítélet olyan kényszerítő erejű bizonyítékokat tartalmazhat, hogy az egyházi bíró e bizonyítékok birtokában minden további nélkül kimondja a kért holttányilvánítást. Feltéve, hogy erkölcsi bizonyosságot merit belőlük a halál vélelme alatt. Mert azon a címen, hogy valaki a háború folyamán 1917. január 1. előtt eltűnt s azóta nem jelentkezett sem ő, sem más, aki életbenlétéről tudna, az Egyház holttányilvánító ítéletet nem hoz, ha még annyi idő mulott is el, amióta nem hallatott magáról. Egyházi holttányilvánítást pusztán a valószínűsége felépíteni nem lehet. Hátha átszökött az ellenséghez? Mert akkor nem fog sietni életjelt adni magáról, az természetes. S ha meg is érdemelné, hogy itthon jogi hátrány érje, polgári halál sújtsa, tekintettel a szentségi házasságra, elhamarkodott és téves ítélet mégsem kívánatos. Könnyű több olyan helyzetet elképzelni, midőn az otthon nem vonz, nem hív, sőt inkább távol tart és az ismeretlenség ködébe kényszerít. Oka lehet ennek a rosszul sikerült házasság, esélyesap jellem, nyomasztó adósságok, büntetéstől való félelem és más efféle. Azért szerzi be az egyházi bíróság az eltűntnek előéletére, jellemére vonatkozó adatokat. Tudni akarja, mikép viseltetett neje és gyermekei irányában, békés, boldog családi életet élt-e, anyagilag hogyan állt. Ezért tekinti be utolsó leveleit is. E tájékozódás nyomán megállapíthatja, hogy jelentkezőnek-e ha élne, avagy inkább előnyére van, hogy életbenlétét a messze földben eltitkolhatja. S ha nem is ad a következtetésnek ez a módja teljes bizonyosságot, mert a tények és e jelek s körülmények között nem ép szükségszerű az összefüggés, mégis minél számosabb adat szól egy vélelem mellett, annál inkább juthat el a bíró azok mérlegelő egybevetésével a döntéshez szükséges erkölcsi bizonyosságra.

Az Egyház a maga részéről gyorsított eljárással is igyekszik megkönnyíteni híveinek a második házasságot. Az engedékenységre terén is elmegy odáig, ameddig elmehet a házassági felbonthatatlanság elvének sérelme nélkül. De ne kívánja senki, hogy mint a házasság szentségének és felbonthatatlanságának őre kitegye a szentséget az érvénytelenség veszélyének és házasságtörő összeköttetések segédkezet nyújtson.

Lesznek kétségkívül esetek, midőn az eltűnt házastárs elhalá-

lozásának megállapítása közben leküzdhetetlen akadályok merülnek merülnek fel. Nem kis megpróbáltatás a nőre nézve, kivált ha a gyermekek felnevelése és a családi vagyon kezelése és mentése körül elkelne az erős férfítamasz.

De ha még oly neheze érik is, a hívő lélek talál vigasztalást. Van ugyanis a földön az anyagi ellátottságon és a küzdelmes élet gondjaitól való mentesüléstől kivül még más és nagyobb érték is: a nyugodt lelkiismeret öntudata. Ezt szolgálja az Egyház is nehézségek látszó, de a valóságban óvatos és megfontolt holtányilváníttási eljárásával.

Ezért pedig nem gáncsol és elfordulást, hanem ragaszkodást és hálát érdemel.

Dr. Gebauer Miklós.

Az Urnap és az Egyház.

Irta: P. Fr. W. Faber.

Az Urnap kicsinyben képe az Egyház világtörténelmének. Az Egyház ezen napon körmeneteket vezet, végig a városon és falun, ahol az Urat mindenütt virágdísz fogadja és szerető lelkek hozsannája.

Kicsinyben ez az Egyház történelme. Végtelen, színpompás menet ezek az elmúlt századok, amely végigvonul keletről nyugatig, mint harcosok karavánja, amely fegyverek között tör magának utat. Majd azt látja az ember, hogy apró kis csapatokban vonulnak az első apostolok társaságában a régi Róma országtuján, majd megáll és táborot üt a proseliták kapuja mellett, vagy a zsinagógák közelében. Azután más képek elevenednek meg a menetben. Ott egy kis csapat a püspökök vezetése alatt megy sötét éjjeli órák a katakombákba isteni tiszteletra. S egy-két évtizeddel később, mint diadalmas királynő lép a lehatalmasabb trónra: Róma, a keresztény Róma a világ urnöje.

S azután újra utra kel. Elmegy lakatlan sivatagok közé, mert ott is vannak halhatatlan lelkek, hogy azoknak is megvigye az örömhírt, az evangéliumot. S míg egy része vértanulósággal záradokol a barbárok közé, addig a másik az északi népek tengeráradata ellen szegül, hogy az egész latin kultúrát el ne pusztítsák. Nehéz ez a harc, de győzedelmesen végződik. Az egész világ tudományát és műveltségét felszívta magába: páratlan szépségben áll, mint egy hajadon leány, aki szépségével győzte le ellenségeit.

A menet halad tovább. S minden lépése a jövőbe harc a jennel. Felvonulnak eléje az új századok hitetlenjei, egy istentelen és szennyes irodalomnak fizetett bérénczei, egy istentagadó bölcses-

letnek félőrlöttjei, és a diplomáciának uőnállói. Neki nem lehet ki-
térnie. Hiszen ezek keresik a találkozást vele. A menet halad, nem-
tűnik el egy pillanatra sem, szenved vagy győzedelmeskedik; semmi
sem téríti el az utjáról. Megy az isüeni Mester felé.

Urnapján menet indul az Urral. Mintha mi is a századok útját
járnök. Avval a hittel és ragaszkodó szeretettel, amellyel keresztény
őseink járták ez utat. Legyen diadalmas ez a menet. Legyünk büsz-
kék arra az Urra, akinek nyomában ilyen utra indulhatunk.

Angolból: — n.

Nérei szent Fülöp.

(1515 szept. 21. — 1595 máj. 26.)

Rómában, a Chiesa Nuova templomban minden évben máj-
26-án délután magasztos ének és zene hangjai kezdik meg egy-
férfi ünneplését. A hívők gondolatai visszazárlnak a XVI. szá-
zadba, amikor Róma a renaissance minden pompája melleit is az-
elő szentek városa volt. Abban az időben Róma lakosai gyakran
láttak egy ifjút a katakombák felé vezető uton imádságba elme-
rülten haladni és a katakombák falai tanui lehettek egy lélek Isten-
felé szárnyulásainak.

A florenci származásu, mély kedélyü, felebarátainak boldog-
ságán esüngő, csupa szív Nerei Fülöp az ünnepe. Egész sereg
zarándok siet a Chiesa Nuovában feltalálható koporsójához és a
templommal kapcsolatban álló rendháznak két kicsiny cellájába,
ahol szentünk lakott és élte utolsó éveiben misézett. Az egyik cel-
lában a a fennmaradt emlékeket őrzik, egyszerű butorokat, melyek
sok letörölt könnyről regélhetnének. A másik fehérre meszelt szo-
bácska ablaka mellett áll az oltár, rajla üvegszekrényben a szent-
nek kelyhe, a szoba falain kortársainak, többek között Loyolai
szent Ignácnak berámázott levelei.

Mi volt ő? Pap, gyónlító, apostol. Lelke a város vallásos éle-
tének egyik gyújtópontja volt. Sok jó barátját gyűjtötte össze maga-
köré vallásos estékre és ezek a férfiak és ifjak, papok és világiak
szívták magukba a tanítást, épültek az igazságon, bünbánatot tar-
tottak és vallásos éneken és zenén áptolták és nevelték kedélyü-
ket. Ez volt az oratorium. 1564-ben rendet alapít, melynek célja a
lelkipásztorkodás és a tudomány művelése. Baronijs, Faber, New-
man az ő szellemének gyermekei.

Ily nagy ember emléke előtt, kiről Goethe is lelkesedéssel

nyilatkozik olaszországi utazásaiban, megállunk egy percre és magunkba tekintünk. Talán a mi századunk sem belegebb, mint a XVI. század volt. Talán nekünk is elsősorban az igazság ismertetése és kedélyünk összhangjára van szükségünk. Talán a mi férfaink is megnyerhetők volnának a komoly barátkozásra. Talán lehetséges volna a katolikus hitben, vallási kultúrában, a tiszta erkölcs küzdelmeiben összeforrva a harmonikus élet oratoriumát megteremtani.

h.

Csillám az életből.

Evekkel ezelőtt egy pécsi középiskolában történt. Lelkigyakorlat alkalmával egyik beszéd a tiszta életéről szólt. Az idegen szónok azt mondotta, hogy aki tiszta életű, az erős, szép és okos marad. A hittanár az egyik osztályban a következő találkozásokor felveti a kérdést, hogy melyik beszéd

tetszett leginkább. Feláll egy villogó szemű, piros arcú, ruganyos, tiszta jelles fiú és azt mondja: Nekem az tetszett legjobban, hogy aki tiszta életű, az erős, szép és okos marad. Es a tisztság sugárzott a fiú fehér homlokáról.

—j—

Az Egyház életéből.

E rovatban kisérni akarjuk az egyetemes egyház életliktetésének minden mozzanatát. Felvételeket akarunk nyújtani a katolicizmust érintő legújabb és legérdekesebb eseményekről. Aktualitásokat fogunk adni az Egyház életéről, céljairól, örömeiről és szenvedéseiről. Ugy hisszük, hogy e rovat apró kis riportjai nemcsak érdekelni fogják olvasóközönségünket, hanem a mai napok egyháztörténelmének ismerete erősíteni fogja hitük iránt való ragaszkodásukat és szeretetüket.

Bérmakörutra megy a püspök. A háború és az utolsó két év nyomasztó viszonyai miatt a bérmálás kiosztása a vidéken hét esz-

tendőn át szünetelt. Idén sok akadályt legyőzve újból végiglátogat husz plebániát a püspök. Az első állomás máj. 8-án Pécsbányatelep volt. Bányatelep ünnepe mellett nem meheünk el szó nélkül. A bányászokról azt mondták, hogy kommunisták, hogy éltetik a bolsevizmust, hogy Isten és vallás nem kell nekik. Így mondták. Rosszul mondták; jévedtek és hazudtak. A bérmálás napján — egy héttel május vörös elseje után — megcáfolták a rájuk fogott rágalmat. A püspök bevonulása a bányászok közé diadalut volt. A kicsi bányászalakások ablakai virágoztak, a virágok közt gyertyák

fénylettek. Akik ott voltak, meggyőződtek róla, hogy az ablakok virágai mögött a lelkek szeretete is kinyílt. Ezt bizonyította a bérmálási aktus alatt uralkodó komoly, szent hangulat, ezt igazolta a Szoc. Misszió délutáni meleg, kedves ünnepe. — A bérmaut további állomásai: pünkösöd-vasárnap (máj. 15.) a székesegyház, pünkösöd-hétfőn (máj. 16.) Rácváros, máj. 17-én Kővágószőlős, 18-án Nagybecserd, 19-én Szentlőrinc, 20-án Bükkösd, 21-én Bakonya, 22-én Szabadszentkirály, 23-án Sumony, 24-én Magyarszentiván, 25-én Kisasszonyfa, 27-én Pellerd, 28-án Szentdienes, 29-én Göresöny, 30-án Keszű, 31-én Németi, jun. 1-én Garé, 2-án Siklósodony, 3-án Vajszló.

A nunciatura budai palotája. A vallásalap 6 millió koronáért megvette a magyar nunciatura számára Klotild főhercegnőnek a budai Dísz-téren levő palotáját. A szükséges átalakító munkát a kultuszminisztérium mérnöksége végzi.

Ami nálunk nem mernek megtenni. A párisi kath. orvosok, mint egy francia kaphan olvassuk, megszervezték a Szent-Lukács-társaságot és védőszentjük ünnepén összegyűltek a montmartre-i bazilikába közös áldozásra. Háromszáznál többen vettek részt, köztük világhírű tudósok.

A rheimsi székesegyház. A gót építőművészet örökség alkotása, mint tudjuk a világháború során nagy kárt szenvedett. Kijavításához 125 millió

frankra volna szükség. A francia kormány eddig már 4 milliót adott e célra. Az angol katolikusok is 100.000 font sterling segítséget helyeztek kilátásba.

A dán királyi pár a pápánál.

Az elmúlt télen történt ötszáz esztendő óta első ízben, hogy dán fejedelem felkereste a pápát. X. Keresztély király, miután szent elődjének, Kanut vértanu-királynak oltárára kuszorut helyezett, feleségével nagy ünnepség közepette bevonult a Vaikánba, ahol a pápa hosszabb magánkihallgatáson fogadta. A reformáció napjai óta semmiféle közeledés nem történt Dánia részéről a Szentszék felé. Igaz viszont, hogy néhány nagy dán, mindenekelőtt Thorwaldsen, a szobrász és Jørgensen, az író megtalálta az utat Rómába: katolizáltak. Mindenestre Dánia katolikusai nagy örömmel fogadták az uralkodópár látogatását.

Gorkij Maxim fia szerzetes.

Gorkij Maximnak, a híres orosz szocialista-kommunista írónak fia, mintán 1916-ban Amerikában németellenes propaganda-tett, megtért és belépett a Flórenc mellett levő fiesolei franciskánusok kolostorába.

Kath. egyetem Hollandiában. A csak egy harmadrészeben a Hollandiában a püspöki kar elhatározta, hogy Nimwegen városában egyetemet alapít.

Az állami iskolák csödjé Franciaországban. Franciaország a világháború alatt nagy fejlődésen ment át. A keresztény ujjászületés ott mély és reális. A „La Croix” érdekes statisztikát közöl most az állami, tehát hivatalosan ateista és a katolikus magániskolák számarányáról. Az áll. iskolák számszerint még fölértékeltebbek a magániskoláknak, ez utóbbiakat azonban sokkal több tanuló látogatja. A Loire-départementben pl. 782 állami és 508 kath. iskola van mégis az utóbbiakba 5000-rel több tanuló jár. A szülők határozottan vallásos nevelést akarnak gyermekeik számára biztosítani.

Egyház és bolsevizmus. Moszkvai magyar nyelvű újságokból csak néhány idézetet hozunk: „Azon szerencsés halandókra, akiknek sikerült a jelenlegi agyarszág határait átépíteni, Hajmáskeren és Csótón nagy örömkörmök. Ezeken a helyeken purgatóriumokat rendeztek be lelkiatyákkal megrakva. Annyi prédikáció, mise, gyóntatás még nem volt Magyarországon. A kövér papok csak úgy izzadnak a nép butításában.” (Világóradalom 1920. máj. 20.) „Szentátyák és egyéb személnépség gyorsan, puhitják két hétig a hazatérőket.” (Moszkvai Vörös Újság 1920. júli. 25.) — E bolsevikai sajtótermékek, miknek legnagyobb részét Oroszországba futott néhai népbiztosaink szerkesztik, rendkívül tanulságosak. Világosan kitűnik belőlük, hogy a kath. Egyház az a jel, amelynek ellene mondanak, de viszont az a közikla is, melyen a bolsevizmus hullámai megtörtnek. E lapok ugyanis leplezetlenül elárulják, hogy az Egyház fegyverei közül (sz. mise, sz. beszéd, gyónás) felnek leginkább. Ezek töltik el a legnagyobb gyűlölettel és lelkesedéssel a bolsevista agitátorokat.

A pápa adománya a gyermekeknek. A pápa a közép-európai gyermekek megsegítésére eddig 15 millió lírát adott (a mi pénzünkben 1755 millió korona).

Ez az adomány abból a pénzből való, melyet a világ katolikusai egy esztendő gyűjtés eredményeképpen bocsátottak a Szent-atyá rendelkezésére. A legiőbbet a sokat szenvedett írek adták. A magyar gyermekek másfél millió (25,5 millió K) kaptak belőle, azonfelül 2000-nél több kész gyermekruhát és ugyanannyi meleg takarót.

Magyarországi sz. Erzsébet marburgi (Hessen-Nassau tartományban) sírját szentségtelen kezek kirabolták. Az ékszerek becsértéke 2 millió márkánál több, de ennél jóval nagyobb, szinte fölbecsülhetetlen a történelmi értékük. Elvesztett pl. az a korona, melyet 1236-ban még II. Frigyes tett a szent sírjába.

A nyitrai és beszercehányai püspökök. Gróf Batthyány Vilmos és Radnay Farkas, kiket a csenek székhelyükről elűzték, a pápától érseki címet kaptak.

Visszatérések az Egyházba. A nagynevű amerikai író, M. Nicolson hosszas lelki harc után katolikus lett. A katolicizmushoz való szimpátiája már akkor vált ismeretessé, midőn néhány év előtt visszatartotta li szaboni követté való kinevezését, mert nem tudott megbarátkozni a portugál kormány egyházlázító politikájával. — Mrs. Julie Penrose, az ismert coloradói rézkirály felesége is katolizált. — Curtiusnak, a marburgi egyetemen a klasszikus filológia tanárának esete is sokat foglalkoztatja mostanában a német protestáns közvéleményt. Ez a magának nemzetközi tekintélyt kivívott tudós, kinek atyja a strassburgi lutheránus hitközség elnöke volt, szintén megállalta az utat a kath. anyaszentegyházba.

Az Egyesült-Államokban, hol száz év előtt csak 40.000 katolikus élt, a „Catholic Times” közlése szerint ma 23 milliónál több a katolikus, akinek 13 érsek és 88 püspök kormányoz. Évente 30—50.000 lélek tér vissza az Egyházba.

Franciaország s a Szentszék. A francia kamara 397 szavazattal 209 ellenében elfogadta a Vatikánnal való diplomáciai viszony újrafelvételéről szóló törvényjavaslatot. Ez a határozat arra vall, hogy a józanság fölébe kerekedett a gyűlöletnek. A Vatikánnal való kibékülés mellett oly államférfiak is kardoskodtak, akiket senki sem vádoltat „klerikalizmus”-sal, pl. Millerand, Viviani. A javaslat előadója, Noblemaire szerint Franciaország 15 év óta el volt vágyva attól a nagy háztól, ahol a világ visszhangzik. A háború során azonban kiderült, hogy a Rómával való összeköttetésre nagy szükség van. A pápa nem volt Poroszország vagy Ausztria szolgája, hanem az Isten gyermekeinek ügyét szolgálta. Levegyes miniszterelnök hangzatosabb, hogy Franciaország véget akar szakítani azoknak a vádaknak és panaszoknak, melyek polgárait a háború előtt két táborra szakították s amelyek ma már elviselhetetlenek. Tisztában van azzal, hogy mekkora volt a háborúban a római Egyház hatalma és mekkora befolyása lesz a békeszerződések végrehajtására. Maga Briand, aki pedig az 1905-i szeparációs törvények megalkotásában Combes mellett talán elsősorban részes volt, ünnepelesen kijelentette, hogy az ő tapasztalata a Vatikánnal való hi-

vatalos összeköttetés mellett szól és azért a javaslat mellett szavaz. Az idők fordultak és a francia politikusok lelkébe belenőtt az a meggyőződés, amelynek Guibál képviselő így adott kifejezést: „Egy tényt nem tagadhatunk: az Egyház van és nekünk nem szabad akként cselekednünk, mintha nem léteznék.”

A válság Kanadában rendkívül nehéz. Csak a szénátus engedélyezés történetét. Tekintve a nagy költséget, igen ritkán esik meg, — egy évben 8—10-szer — hogy valakinek a házasságát polgárilag felbontják. Most a háború után mozgalom indult meg a válság megkönnyítésére. A nyugati protestáns tartományok megaladták a válság könnyű módját, amennyiben kinyilvánították, hogy rájuk nézve a szövetségi államok egyesülése idején (1867-ben) érvényes angol törvények a mértékadó. Ennek alapján hamarosan fel is bontottak 1100 házasságát a fél-millió lakosú Winnipeg államban. Mikor a keleti katolikus tartományokra is ki akarták terjeszteni e könnyű válsági törvényt, a kath. képviselők és szenátorok oly heves ellenállást tanúsítottak, hogy példájuk még prot. kollégáikat is magával ragadta és a válság könnyítéséből nem lett semmi. Nagyon helyesen! Ott igazán keresztény kurzus van!

Orosz egyházi élet a bolsevizmus alatt. A zsidó A. Goldschmidt „Moskau in 1920” c. könyvében figyelemre méltó megállapításokat mond el. Miután előadja, hogy a bolsevikiek milyen harcot kezdték az egyház ellen és ismerteti, „a kimerítően megszervezett, tudományosan felvilágosító válsághelyes propagandát”, rögtön oly tényeket szőgez le, melyek azt bizonyítják, hogy e propaganda eredménye nem arányos a ráfordított fáradsággal. „A moszkvai templomok és kápolnák — írja — nem nagyon látszanak törődni a harccal. Minduntalan keresztet vető embereket látunk előttük elhaladni. A forradalom vagy nem, vagy még nem ölte meg az egyházat. Es bizonyos, hogy van Moszkvában sok ember, aki hosszabb életet jósol az egyháznak, mint a forradalomnak.” Mi azt hisszük, igazuk van.

A szatmári és nagyváradai róm. kath. egyházmegyéket Románia meg akarta szüntetni. A Szent-szék erre udvariasan, de határozottan kijelentette, hogy a dolgot még nagyon korainak tartja.

Nemzetközi szabaddkőműves kongresszus volt nemrég Prágában. Ezen a 21 cseh miniszter közül megjelent 17, megbízottal pedig 2 képviseltette magát. Masaryk elnök szabadságát szakította meg, hogy részt vehessen a kongresszuson. Úgy gondoljuk, hogy ez a tény maga elég élesen és kézzel foghatóan magyarázza a cseh egyház mai állapotát.

Az ir kérdés és a Vatikán. A Vatikán félhivatalosa, az „Osservatore Romano” így ír: Anglia eljárása megcsufolja minden eddigi ígértét, melyet a kis népek védelméről tett. Elsősorban otthon volna kötelessége, hogy beváltsa szavát és véget vessen az ir nép ellen dúló kegyetlenségnek.

Belgium péterfilléreit — mint a Masbode írja — a pápa nem fogadta el hanem arra kérte a belga küldöttséget, hogy fordítsák ezt az összeget nemzetük elpusztult templomainak újjáépítésére.

Amerikai hang a kath. sajtóról. A pittsburgi püspök legutóbbi körlevele a katolikus férfiak kötelességéről szólott. Többek közt ezt írja: „Oly embert választani valamely katolikus egyesület tisztviselőjéül vagy oly embereket szerepeltetni a katolikus közéletben, akik nem olvasnak kath. újságot, annyi, mintha egy analfabétát neveznének ki az iskolák főigazgatójának. A kor magaslatán álló orvos orvosi lapot, az ügyvéd és tanító hivatásának megfelelő szaklapot tart. A kor magaslatán álló katolikusnak pedig katolikus lapot kell olvasnia. Hogy tudná különben azt, amit mi katolikus érdeklődéssel jelölünk meg?”

Pécsi katolikus naptár.

15. **Pünkösd vasárnap.** R. 8 órákor bérnálás a székesegyházban. Este 8 órákor műsoros estély a Ker. Szoc. Egyesületében.
16. **Pünkösd-hétfő** d. u. 4 ó. gyermek-előadás a Ker. Szoc. Egyesületében.

18. **Szerda.** Kántorbőjt.
20. **Péntek.** Kántorbőjt (szigorú böjt).
21. **Szombat.** Kántorbőjt.
22. **Szent-Háromság vasárnap.** A székesegyházból r. 8 órákor körmenet indul a Szent-Háromság-Szoborhoz.
d. u. 3 ó. A felnőtt leányok kongregációjának gyűlése (zárda)
d. u. 3 ó. Szoc. M. T. Leányegyletének összejövetele. (Anna-u. 17.)
d. u. 6 ó. Műsoros estély a belvárosi katolikus körben.
este 8 ó. Színelőadás a legényegyletben.
23. **Hétfő** d. u. ½5 ó. Uri-nők kongregációjának gyűlése. (Legényegylet.)
25. **Szerda** d. u. ½6 Uri-leányok kongregációjának gyűlése (zárda).
26. **Urnapi.** Ünnepi istentisztelet és körmenet r. 8 ó. a székesegyházban.
28. **Szombat** este 8 ó. műsoros estély a Ker. Szoc. Egyesületében.
29. **Pünkösd u. II. vasárnap.**
d. u. 3 ó. Sz. M. T. Anyák szakosztályának összejövetele. (Annautca 17.)
d. u. 4 ó. Szent Ferenc harmad rendjének gyűlése. (Sz. Ferenc r. zárda).
d. u. műsoros kertmegnyitó ünnepély a budai külv. kat. körben.
30. **Hétfő** d. u. ½5 ó. Uri-nők kongregációjának gyűlése. (Legényegyletben.)

Szerkesztők üzenete.

Azoknak kik a lapot születése előtt levéllel felkeresték. Sok aggodalomra adott alkalmat az a szándék, hogy új lap indul, amelynek a címe állítólag egyházi lesz. A lap maga felelet az aggodalomra. De ha a címben az egyház is szerepelt volna, akkor sem értettük volna meg az aggodalmat és félelmet. Mikor más kisebb közösségek tudnak vallásuk szolgálatába külön lapot állítani, akkor — úgy véljük — mi, akik többség vagyunk is szükségét érezhetjük annak, hogy legyen egy hely, ahol nagy katolikus érdekeink védelmet találjanak. Nekünk Pécsen nem kell szégyelünk azt, amit nem szégyelnek Budapesten, Bécsben. Párisban, Londonban és Rómában.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Széchenyi-tér 18.

PÁLL ÖDÖN a sarkon.

Hullám árák!

Ujonnan érkezett nagy posztó raktár. Férfi, fiu és gyermek ruha nagy választékban.

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szigoruan szabott árák.

**Ha jól akar öltözködni
Ha olcsón akar öltözködni
Ha divatosan akar öltözködni**

forduljon teljes bizalommal

Fleischer és Buday uri divat és egyházi szabómester céghez, ahol mindennemű férfi, papi és fiuruhák elkészítését valamint fordításokat a legbizalmasabban, legolcsóbban és leggyorsabban eszközölhetnek.

Pécs, Zrínyi-utca 4. szám.

Alapított 1870. évben.

Mestrits Jenő Pécs

műlakatos

Telefon 644. sz. Munkácsy Mihály-u. 35

Készít: mindennemű vasszerkezeti munkákat, vasrácsokat, minden stylusban, igen jó szerkezetű takarékos tüzhelyeket.

Elvállal: vízvezeték, fürdő szoba és closet berendezéseket, szivattyús kutakat, kézi vagy bármilyen erő hajtásra. Villamos csengők házi és uradalmi telefon szereléseket és javításokat.

Gépek, gőzszivattyúk javítását és gépalkatrészek szakértői elkészítését.

Mérsékelt árakon!

Aki olcsó, finom, jó és tartós menyasszonyi, férfi, fiu, leány, fiuintézeti, ugyancsak csecsemő kelengyékre szüksége van, forduljon teljes bizalommal

Wirsz János

kelengyeüzletéhez, ahol a fent felsorolt cikkeket szigorú szabott árak mellett beszerezheti.

**Ortopéd
műcipőket**

szakemberrel készít izo-
líd árak és pontos ki-
szolgálás mellett

Varga Vincze

cipész mester

PÉCS,

Ferenciek-u. 18.

Telefon 507.

„Standard“ hintólakk,
„Royalin“ emailak,

fenolajkencze, terpen-
tin, bármilyen finom
minőségű lakk és por-
festék k a p h a tó

Skrkanek Ágostonnál

Pécs, Király-u. 34.

Telefon 587.

**Kizárólag szakemberrel
kiszolgálás!**

Telefon 9-65 Telefon 9-65.

**Állandó
kalapvásár!**

a gazdaközönség kedvelt
bevásárló helyén

Kertész Ferenc és Társa

kalaposmesternél

Pécs, Király-utca 42. (Jog-
lyceum) kibővített üzlet, vá-
lasztékos áruválogatás. Pécs leg-
újabb modernül felszerelt
kalapgyártó műhelye.
Javitást, festést, átalakítást
gondosan és gyorsan vég-
zünk.

Törvényszékileg bejegyzett cég. Fennáll 1867. óta.

„CONCORDIA“

**Első Pécsi Temetkezési
Vállalat, Jókai-tér. 11. sz.**

Temetkezési cikkek dusan fel-
szerelt raktára. — Elvállalja te-
metések rendezését a leggyors-
ságtól a legdiszesebb kivitelűig.
Hullaszállításokat eszközöl úgy a
belföldön, valamint a külföld bár-
mely államába. — Szolid kiszol-
gálás. — Az Első pécsi Önszegélyző
Temetkezési Egylet szerződéses
vállalkozója.

Cégtulajdonos:

Krisztián Gyula és Társai.

Telefon szám 424.

A nagyérdemü közönség

figyelmébe ajánlom állandóan raktáron tartott legjobb minőségű áruimat u. m.

Lenvásznak:

női ing, párna-huzat, paplanlepedő és alsólepedőre, női és férfi nyári ruhákra. Angin, köpper, damaszt, zephyr, chiffon, batiszt, paplan szatenok, viaszos vásznak. Damaszt evő és kávékészleték, abroszok, szalvéták, törülközők, törölruhák, zsebkendők és abroszok méterszámmra.

Női fehérneműk:

lenvászon, batiszt és chiffonból. Csipke selyem és cloth juponok, fürdőruhák és köppenye.

Férfi fehérneműk:

gallér és nyakkendők. Nyári és téli takarók, csipkeszővet ág és asztal terítők, csipke- és posztó-függönyök.

Női és férfi fehérneműket mérték után a legújabb divatlapok szerint leggyorsabban készítik. Elsőrangú varrónő és monogram himzőnő.

MOLNÁROK! valódi svájci henger és daraselymekből friss szállítmány.

KRAUSZE IGNÁCZ

PÉCS, Széchenyi-tér 17.

Telefon 184. szám.

Alapítattott 1846.

A Julián cipésműhely

a legkényesebb izlést is a legolcsóbban elvégzi ki.

Pécs, Ráth-utca. (Julián internátusban)

Weidinger N. utóda Domján I.

könyv-, papir- és zeneműkereskedés — Cégtulajdonos: Ripperger Emília
Pécs, Széchenyi tér 18. — Telefon 3.92.

Az összes iskolák és tanintézetekben előírt tan- és segédkönyvek, füzetek, író- és rajzszerek a legnagyobb választékban jutányos áron kaphatók.
Állandóan nagy raktár irodalmi újdonságok, dísz- és ajándékművek. Művészeti, jogi, orvosi és gazdasági szakmunkák. Theologiai művek. Imakönyvek. Ifjúsági iratok és képeskönyvek. — Zeneművek. Aquarell- és olajfestékek, valamint bekerezte. festmények és reprodukciók. — Levélpapírok, dísz-levéldobozok, papír szalvéta. Üzleti könyvek és irodai felszerelések a legnagyobb választékban.

Wéber Dénes

gyógyszertára

Pécs, a városház épületében

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdal és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író- és rajzszereket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak 1921. évre még kaphatók.

Vörös János

festő üzlete

Pécs

Legmegbízhatóbb templomfestészeti vállalat.

Julián lakatos bádigos és mechanikus műhelyek

a legolcsóbbak és legpontosabban. — Pécs, Ráth-utca. — Julián internátus.

kávé

tea

kakao

csokoládé

MEINL
Gyula R.T.
PÉCS

Király-utca 19.

Győződjön meg!

Miriam
gyöngy

crème és poudér
csodás hatásáról

Békebeli minőség

Kapható

Deák József

„Medve“ drogéria

Király-utca 21.

Finom árak! Szolid árak!

Reisz Anna

művirág és női kalap üzletében

Király-utca 42.

Lyceum épület.

Valódi schweiczi zsebórák, 14 karátos arany ékszerek, a legmodernebb arany karikagyűrűk leszállított árban kaphatók

Hódossy Ferenc

műórás, ékszerész és látszerésznél

Pécs, Király-u. 22. Telefon 1411.

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztük

ugyszintén mindenféle orvosi kötszerek, sérvkötők stb. nagy választékban kaphatók és mérték utáni rendelések is elfogadtnak

Hamerli J. keztügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám

Pannonia szálloda.

A Szociális Missziótársulat
Nővédelmi hivatala

Pécs, Anna-utca 17. — Telefon 11-59.

Hivatalos órák szerdán és szombaton délután 5—7-ig. Készséggel szolgál hadiárvákra, anya- és csecsemővédelemre vonatkozó mindennemű felvilágosítással és tanácsadással, díjmentesen vállal állasközvetítést és családgondozást. —

MARKOTÁNY MIKLÓS

CIPÉSZMESTER

PÉCS, FERENCZIEK-UTCA 12.

SZIGRISZT LAJOS

ingatlanok adás-vételét közvetítő

irodája — homok és kőbánya

üzemének elárusító helyisége

Pécs, Széchenyi-tér 17., I. emelet.

-85.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

Szedlák Károly

sziggyártó, PÉCS, ZSOLNAY
VILMOS-UTCA 11. Telefon 11-77.

Kész lőszerszármok állandóan
raktáron. Javítások azonnal
eszközöltetnek.

Mindennemű fűszerárú a leg-
olcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer- és csemegekereske-
dőnél Pécs, Széchenyi-tér 14.
TELEFON 42.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár val. Angol és Cseh árukban. Elismert
elsősorú munka és legszolidabb kiszolgálás. o—o

A mai őrési áresés következtében
forduljon bizalommal
őzv. Schlögl Ferenéné céghez
(volt Ruzsávy üzlet)
mert a legmegbízhatóbb bevásárlási
forrás az összes rőtös, rövidárú
uri és női divatcikkekben.
Király-u. 45. sz. Telefon 400.

VIRÁGHALMI

mindent fest
ami festhető.

LELKES JÁNOS

ELSŐRENDÜ CÉG A FÜSZER, GYAR-
MAT ÉS CSEMEGEÁRU SZAKMÁBAN.

(JÓKAI-TÉR.)

VARGA GYULA

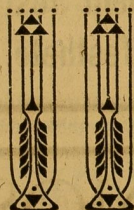
kocsi gyára és raktára

||| PÉCS |||

Rákóczi-ut 34. és 45. szám.

Pannonia Szálló Pécs

A vidék legnagyobb szállodája
80 vendégszoba — Kávéház
— Étterem — Söröző pince.
A söröző pince teljesen ujonnan
átalakítva legkellemesebb nyári
helyiség.

Tulajdonos: Deutsch és Prantner.

RÓMAI RÓBERT

FÜSZERKERESKEDŐ

PÉCS, IRGALMASOK-UTCA 1. SZÁM.

Sajtok, friss tea-vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

Szeplője, májfoltja nem lesz

ha

Éden crémét használ.

Kapható egyedül

ÉDEN parfümeriben

Király-utca.

Színház mellett

Szeiberth Fülöp

(Nádor szálloda mellett)

Széchenyi tér.

Készít mindennemű fagon
munkát egyházi és egyen-
ruhákat.

Termény és áru értékesítő vállalat

Pécs, Irgalmas-utca 1.

Legelőnyösebben **beszereszhető** vagy **értékesíthető**
Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**,
liszt, **magvak**, **bor**, **méz**, **zsír** és **szalonna**, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.
Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, **egyletek** és **társaságok** megbízá-
sait méltányos feltételek mellett vállalja.

ALAPITTATOTT 1829.

Krisztian József

mézeskalácsos és méhviasz
gyertya készítő Pécs, Szigeti
ország-ut 3. szám.

Ajánlja a főt. papságnak elsőrendű,
saját készítésű oltárgyertyáit, temp-
lomi kellekeit.

Mecseki I. osztályu

bükkhasáb

ölszámra, vagy rövidre felap-
ritva házhoz szállítva leszállított
áron kapható a

HORVÁTH fatelepen
Majláth-utca 8. Telefon 468.

Klobučár József

fűszer, csemege és ásványvíz kereskedő.

Pécs, Király-u. 44.

Telefon 296.

—O—

Telefon 296.

Ajánlja a legjobb e szakmába vágó
árut, továbbá I.-a Aussigi kékkövet,
extra majunga raffiát, kétszer fino-
mitott olasz kénport és rézkénport.
Templom gyertyát, égő olajat és
tömjént.

Jäger J. ezelőtt Francz J.

kalapos üzlet és műhely Ferencziek-utca
9. szám. — Állandóan nagy raktár összes
kalap és sapka különlegességben, minden
igénynek megfelelő javítás és átformá-
zást elvállal.

„LILIAM-ANGOL CRÉME“

1 tégely 25 K.

„BRABANT“ arccrème

1 tégely 30 K.

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók **Geltsch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T.

Pécs, Király-utca 23—25. szám.

Távírtalcim: Iparbank Pécs. — Telefon 87 és 9-26.

Részvénytőke 2,000.000 korona!

Olcsó kamat mellett gyorsan folyósít köl-
csönt házakra, földbirtokra, váltóra és
értékpapírokra. — Elfogad tőzsdei meg-
bízásokat. — Vesz és elad helyi és vidéki
pénzügyi és egyéb részvényeket és
értékpapírokat. — Széltvények beváltása.

Takarékbetétek. Biztosítás. Folyószámlák.

Romeisz György Pécs, Siklósi-utca 12.

Telefon 47. szám.

bádog réz- és fémáru-gyár.

Telefon 47. szám.

Kénporzók, permetezők, különféle butorveret, épületvasalás
és lószerszám veret nagybani gyártása. — Nikkelezés és gal-
vanoplasztika. — **Vízvezeték és fürdőszoba** berendezések
készítése és felszerelése. — Tűskésdrót nagyban és kicsinyben.

Pálinkaüstök készítése.

Pécsi Takarékpénztár

Alakult 1845. évben.

Alaptőke : 5,000,000 K. Tartalékalapok : 6,700,000 K.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. Leszámitol váltókat. Előlegeket nyújt értékpapírokra. — Folyószámla hitelt nyújt fedezet mellett.

Kölcsönöket ad földbirtokokra és házakra, telekkönyvi bekebelezés mellett.

Keresztény cégek!

Hirdessünk

a Pécsi Katolikus Tudósítóban!

HÁROM IGAZ SZÓ :
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak megjavítására a legmegbízhatóbb orvos

Lauly József

okleveles órás

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.
I. emelet.

MEZŐGAZDASÁGI
SÖRGYÁR ÉS
MALÁTAGYÁR RÉSZ-
VÉNYTÁRSASÁG
PÉCS.

Ajánlja kitűnő minőségű világos és barna söröit hordók és palackokba lefejtve.

Telefon : 20. Telefon : 950.

**A t. közönséget értesítjük, hogy a következő áruk
megérkeztek :**

üzleti könyvek
vonalzott (raster) papírok
író és másolótinták
autograph-tinta
autograph-festék
tintatabletták (saját készítésre)
kréták
másoló (indigó és karbon) papírok
írógépszalag
levélpapír, dobozban és mappában
pénzragasztók
vonalzők
zsebkések
zsebtintatartók
tolltokok (fából és vászonból)
ecsetek (olaj és aquarell-festészet ré-
szére)
íróaljzatok
szentképek
jegyzetkönyvek (regiszterrel és anél-
kül)
írónok (fekete, színes és másoló)
írónhegyező
írónhegyvédők
írótollak
Penkalák
zsebirónok
pecsétviaszk
pecsétnyomók
lyukasztók
keletbélyegzők
sokszorosító
társasjátékok
konyhaállvány papír
levélbélyeg albumok
virág (selyem) papír

és legjobb minőségben kaphatók

„Dunántúl” könyvkereskedésben
Pécs, Széchenyi-tér 9. sz.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. MÁJUS 15.

1. SZÁM.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gypju szövetek
K. 650.—től, lüszter minden
szinben K. 580.—től, baurett-
:: mosó selyem K. 230.—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. JUNIUS 3.

2. SZÁM.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Ára 6 korona, vagy 1 dinár.

Tartalom :

A szív diadala. *Dr. Ákos Ferenc.*

A pécsi székesegyház Jézus sz. Szive kápolnája. *Dr. Szőnyi Ottó.*

Az igazi keresztény élet az emberi jólét alapja. *Perr Viktor.*
Egy öreg asszonynak. *Sárics Iván,* fordította *Horváth Béla.*

Jézus szive tiszteletének kifejlődése. *Dr. Pilván Mihály.*
Papszentelés. *Dr. Sipos Iván.*

Vives propter me. *Sárics Iván,* fordította *Horváth Béla.*
Szent Antal kenyere. *Györkös József.*

Engedjétek hozzám a kis gyermekeket. — *rr.*

Izenet Pécsnek a vidékről. *rb.*

Az egyház életéből.

Pécsi kat. naptár.

Szerkesztők üzenete.

Mindenemű közlemény, pénzküldemény és kézirat e
címre küldendő :

a „Pécsi Katolikus Tudósító” szerkesztőbizottsága Pécs,
Belvárosi plebánia. — Telefon : 9—93.

Egyes szám ára 6 kor. Jugoszláv pénzterületen 1 dinár.
Egész évre 120 K., v. 20 dinár. Félévre 60 K., v. 10 dinár.
Rendes előfizetőink a lapot házhoz szállítva kapják.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal. Csak keresztény
cégeket hirdetünk.

Lapunk legközelebbi száma június 29-én, sz. Péter és
Pál apostolok ünnepén jelenik meg.

A szív diadala.

A szív ünnepén amikor milliók szive dobban meg hangosabban, mert Jézus szívét ünnepelek, nekünk egy kívánságunk volna. Az volna a kívánságunk, hogy ma életre kelthetnők, ha csak egy órára is, azokat, akik ellenségei voltak e szívnek. Ha volna szavunk, mely visszahívna a sírból az első tagadókat, s ha a sírból visszajöttek mellé odahívhatnók korunk tagadóit és mindazokat, akik ma is ellenségei a szívnek. S elvezethetnők őket oda, ahol ez a szív ma diadalát üli. A Jézus szive templomokba — alig van város, amelynek Jézus-szive temploma nem volna: az oltárck e' — alig van templom, amelynek Jézus-szive oltára nem volna: a képek elé — alig van ház, amelynek Jézus-szive képe nem volna. A templomok, az oltárok, a képek elé vezetnők őket ma, amikor virágok mögül és gyertyafényen át egy szív sugára árad az emberiségre, hogy megkérdezzük őket: Ime, nektek volt-e igazatok, akik megtagadtátok a szívet, vagy azoknak, akik a szív tiszteletétől a vallásos élet fellendülését várták?

Ti azt hittétek, rideg tagadók, hogy elég észrel hinni az Istenben. Mert felséges az Isten — úgy mondottátok — akinek szentélyébe csak leoldott saruval léphet az ember. Az oltár előtt az áldozat csak porba omló alázat lehet, s ha keresztények voltatok is, hasonlóká lettetek a pogányokhoz, akiknek szentélye a hegy és az erdő, s akiknek oltár a fűszál és a gyöngyvirág. Az erdő sugósában az Isten fensége szólal meg és a ringó fűszál halk beszéde a menny titkairól regél.

S ebben igazatok volt. De ez nem az élet teljes valósága. Mert az eszem megtalálja az Istent a fűszálban és a gyöngyvirágban, de a szívem szívet keres. S szív nincsen az erdőben, sem fában, sem fűben, szív szava nem csendül ki a szél zugásából és a tenger morajából, s ha szívem szívet keres, hiába haligatom meg az erdők dalát és hiába járom be a csillagok végtelen világát. S ha szívem szívet keres, hiába állok meg szívet koldulni az emberek előtt is. Mert azoknak szive, még a legnemesebbek is, néhány dobbanás, azután hideg halál, por és enyészet. Szív, amely a siron túl is tud szeretni, amelyet az én szívem keres, nincsen égen és földön csak egy: Jézus szive.

S ime, rideg tagadók, ti azt akartátok, hogy ezt a szívet ne szeressük. De hiába volt tagadástok. Ma milliók szive dobban, mert Jézus szive napja van, Jézus szive győzött a ti hidegségtel és a ti hitetlenségtel fölött is.

Dr. Ákos Ferenc.

A pécsi Székesegyház Jézus sz. Szive-kápolnája.

Jézus Szent Szive ünnepe alkalmából különös aktualitást nyer a címben megnevezett kápolna, mely a székesegyház északi oldalán, éppen a déli kapuval szemben van elhelyezve. A pécsi székesegyházat ibolyára nem kell aianlani sem a vallásos épülést kereső híveknek, sem a művészetet kedvelő művelt közönségnek, mert ott mindketten megtalálják, a mit keresnek. De a hívő bizonyára nagyobb gyönyörűségeknek lehet részese e magasztos Istenházában, mint a pusztá amaőr, mert ő a művészeti szemponton kívül a műtárgyak tartalmi vonatkozásait is megéri és megéri annak a finom misztikának lüktetéseit, mely nélkül egyházias művészet el sem képzelhető és amely a pécsi székesegyháznak különösen a falfestmény-sorozatát át- és átlengi.

A Jézus Szent Szive-kápolnája bár a legkisebb a dóm kápolnái közt, nagy művészeti kincseket rejt magában. Hogy a vallásilag közömbös, de művészettel amál szebb részei először említsem, felhívom a figyelmet lapos famennyezetére, melynek a legremekesebbül megstilizált román díszítőmunkával befestett kazetta-deszkái teljesen szabadon, minden szögletes vagy ragasztás nélkül vannak a gerendákra fektetve, hogy a hideg és meleg változásaira reagálhassanak és meg ne repedjenek. Figyelemreméltó a háromféle márványlapokból összeállított padlója, faragott tölgyfa-padjai és az oldalfalak középkori himzések után stilizált szőnyegmintája. Az ünnep alkalmából azonban minket a falképek és az oltárszobor érdekelnek, mert ezek Jézus Szent Szive kultuszának szolgálatába vannak áll-

litva. A falképeket nem kisebb művész, mint Lotz Károly, a magyar falfestésnek Székely Bertalan mellett legnagyobb mestere festette. És e kápolnában különös vallásos ihlet vezette ecsetét. Tárgyaiba behatóan elmélyed, azért simulnak művészi kifejezésének eszközei annyi finomsággal és szuverén tudással, de meleg érzéssel is a szent jelenetekhez. A kápolna hátsó falán azon jelenetnél, mikor Jézus szent szívét mutatja meg Alacoque Margitnak, inkább a történeti esemény tárgyilagos regisztrálásának hűvösségét, mint a csoda káprázatát érezteti. Milyen meleg poézis ömlik el azonban az oltárfeletti Krisztus születésén. A két ablak közti rossz világításu képen Krisztus az olafák hegyén imádkozik, szenvedésének első éjszakáján. A holdvilág sápadt fénye szinte sejteti a folytatást. Komor, gyászos színek állik meg a Krisztus kicsufolásának és keresztrefeszítésének kompozícióban is elsőrangú jeleneteit. Gyönyörű lélekrajtot nyújt a kételkedő Tamás apostol arcán és a Krisztus oldalabél értenitni iparkodó mozdulatán. A képtárgyak összeválogatása tervszerű. Az Istenember embereket szerető szívének legmélyebb (dobbanásait akarja viszonsszeretet ébresztése céljából a hívek szeméi elé állítani. A képciklus feletti medallionokban látható szentek mellképei is e gondolatot mélyítik el, amennyiben olyan szentek vannak ott ábrázolva, akik a szent szív szeretetének különös melegségével tündek ki, vagy pedig oly próféták, akik már az ózövetségben a Megváltó szívének szeretetére mutattak rá.

A válogatott márványokból felépített oltáron álló aranyozott bronz

Jézus szent Szive szobor Zala ha szinte merev formákba sűrűsödnek, ellenben a testarányok, a mozdulat és arckifejezés a mi korunk hatást mérlegelő és alapos tudású művészetének alkotása.

Dr. Szőnyi Ottó.

Az igazi keresztény élet – az emberi jólét alapja.

A kereszténység alapítójának, Jézus Krisztusnak, legkedvesebb köszöntése ez volt: „Pax vobis, békesség nektek!” Pax, béke: leglőmőbb kifejezése annak, amire az emberiségnek leginkább szüksége volna. És mégis, ma — amikor az egész művelt világ túlnyomó része keresztény, — még mindig fájdalmasan nélkülözi az emberiség a békét. Az egyéni belső békét is, de talán még inkább a társadalmi békét.

Vajon a krisztusi békeakarás csak tehetetlen óhaj, csak csiraképtelen mag volna, mely a kereszténység talajában nem hozhat egészséges gyümölcsöt? Vajon igaza volna a demagógiának, hogy a társadalmi béke és a kereszténység — mint a „mai társadalmi rend védője” — összeférhetetlenek?... Pedig e vádak, sajnos, igen széles rétegekben találnak hiteltre s ennél fogva széles rétegekben csökken az érdeklődés Krisztus iránt és növekszik az elhidegülés a kereszténységgel szemben. Ezzel azonban még inkább gyengülnek a társadalmi béke és megelégedés alapjai, amit pedig engedni nem szabad.

Társadalmi béke alatt nem a mai vizás helyzetekbe való békés megnyugvást értjük, hanem a jelen vizás állapotoknak lehető békés uton való oly megváltoztatását, hogy a különböző érdekek lehető békés uton, intézményesen érthessék el azon jogos igényeik kielégítését, melyekért ma még sokszor elkeseredett gyűlölködő küzdelmet kell vívniok.

Hogy a tömegekben, a városiakban, megessék a bizalom az iránt, hogy a kereszténység a társadalmi béke és megelégedés biztosítására képes, annak nemcsak a keresztényellenes agitáció az oka, hanem nagy mértékben az a mód is, ahogyan a kereszténységet általában gyakorolják. A kereszténységet nem éljük át teljesen, ha kereszténységünk csak hangulatokban, szorosan vett vallási cselekedetekben, az isteni parancsok betűinek megtartásában és talán még alamizsnálkodásban nyilvánul, de nem hatja át a keresztény szellem az életünk nagyobbik felét kitevő, az u. n. mindennapi, vagy köznap életünket.

A mindennapi élettől különválasztható vallásos élet lerontja a vallásosság, a kereszténység hitelét a tömeg, értékét az — Isten szemében.

Ha valaki például még oly sokszor és buzgón nevezi is az

Istent atyjának, a Boldogságos Szűzet anyjának, Jézusi testvérének, de az emberekkel való köznapi érintkezésben a *társadalmi különbséget* jobban szem előtt tartja, mint az *Isten-akarta testvériséget*, — az felszeg helyzetbe kerül vallásosságával úgy az isteni, mint az emberi szempontból.

Hasonlóképp, aki — bár a legalázatosabban mondogatja, hogy „legyen meg a Te akaratod”, de — a kornak, a társadalomnak javításra, segítségre szoruló hiányaiban, szükségleteiben nem látja Istennek teljesedést és tettet váró akaratát, s aki tehetségének és vagyonának arányában nem iparkodik ezen isteni akarat teljesedését előmozdítani a mai kornak legmegfelelőbb jótékonyági formával, a szociális tevékenységgel: az nem egészen akarja az isteni akarat teljesülését.

Vannak, akik vallásos érzésből hűséges adófizetői Szent Antalnak és a nyilvánosan nyugtázó jótékonyásnak, de munkásaiknak önként nem, csak a szervezett föllépés kényszere alatt adják meg a *méltányos* javítást. Az ilyenek minél vallásosabb hirben állnak, annál többet ártanak a kereszténységnek; különösen nagyon bűnösök, ha miattuk munkásaik kereszténytelen szervezetekben keresnek segítséget.

Aki a *lelki szegénységet* úgy gyakorolja, hogy nagy vagyona mellett szerényen él ugyan, de nem vagyona arányában vesz részt a társadalmi nyomor enyhítésében, az még nem öntudatos keresztény.

Az *öntudat hiányára* vallana az is, ha valaki azon a címen, hogy a kereszténységet nem szabad politikai jelszóvá tenni — ami igaz is lehet, — eltűrné, hogy a liberalizmus vagy szocializmus cégre alatt gyengítsék a kereszténységet, viszont a keresztény béke és szeretet nevében elítélné, nem támogatná a határozott hangú keresztény sajtót s a türelem nevében előfizetéssel, vagy éppen hirdetésekkel segítené a keresztényellenes lapokat, ha mindjárt — üzleti érdekből is...

Az emberi élet célja az *Isten dicsősége*, ennek eszköze az *Isten országának terjesztése*. A terjesztés legcélravezetőbb módszere nem egyedül a keresztény *tan ismertetése*, hanem a keresztény *élet* bemutatása. És pedig nem csupán a nagy egyéniségek, a szentek példájában; nem is csak a szorosan vett vallási életünkben, mely egész életünknek csak kiesbbik része lehet, — hanem a *mindennapi* cselekedeteinkben, érintkezéseinkben, gazdasági tevékenységünkben, közszereplésünkben, melyeket embertársaink közvetlenül láthatnak, hatásaikban tapasztalhatnak, értékelhetnek, utánózhatnak és ezeken keresztül megkedvelhetik a mi *kereszténységünket*. Ez volna az Isten országának igazi terjesztése...

Ezek a *tettek* képeznek — a szorosan vett vallásiak mellett — a kereszténység igazi propagandáját, terjesztését és szolgálnak leghatásosabban az Isten *dicsőségét* s az ember *békességét, boldogságát*...

Perr Viktor

Egy öreg asszonynak.

— Sárícs Iván, püspök. —

*Nevédet sem tudom, s eszemben vagy mégis,
Előttem az arcod... rajt a csendes bánat...
Ott voltál mindennap a mi templomunkban,
S hallgattad a misét végig mind a hármat.*

*Összekulcsolt kézzel, égbe néző szemmel
Ott térdeltél mindig a kis oltár mellett,
S morzsolgattad buzgón kopott olvasódat,
Hogy a Szűz enyhítse válladon a terhet.*

*És ő meghallgatott... Ugy hallom: meghaltál...
Hiszem, hogy már ott vagy Ó nála az égben.
A kis oltár mellett üres a te helyed...
...Te jó öreg asszony, úgy hiányzol nékem!...*

Fordította: Horváth Béla.

Jézus Szíve tiszteletének kifejlődése.

Jézus Szíve tisztelete Szent Alacoque Margit nevéhez fűződik, akinek apostoli buzgólkodása folytán a sz. Szív tisztelete a XVII. században nyilvános jelet nyert. Jézus Szívének kultusza azonban nem az említett században keletkezett, hanem a nyilvános tisztelet bevezetése csak végső pontja volt a kultusz kifejlődésének, mely századokon át tartott a kereszténység kezdetétől fogva. Ezt a fejlődést chajtjuk bemutatni néhány vonásban, csak a fontosabb adatokra szorítkozva.

Az ősegház hitét nem kizárólag írott emlékek őrizték meg, hanem az a néhány, sokszor kezdetleges ecsetvonás is hirdeti,

melyeket a katakombák falain szemlélve, úgy éreztük magunkat, mintha az apostolok és az első tanítványok oktatását hallanók. S ha e fali festményeket vizsgáljuk, csodálkozva látjuk, hogy mily áhitattal pihennek a szemek a Megváltó megbézt oldalán, melyből a szentséges vér sugárzik ki. Sőt Autun-ben a Via Strata temetőben felfedeztek a II. századból származó sírfeliratot, melyen az Üdvözítő neveivel együtt a sz. Szív is cívevasható. A III. századtól kezdve a sz. atyák iratai már több bizonyítékot szolgáltatnak Jézus Szíve tisztelete mellett. Szent Ambrus megemlékl az isteni sebet, melyen át a Megváltó

minden kegyelme áradt a világra, sz. Ágoston pedig azt a magasztos eszmét fejtegeti, hogy Krisztus megsebzett oldalából született az egyház, származtak a szentségek és áradt a lelkekre minden világosság, szeretet.

A középkorban élő szentek a megtestesült Jézus sz. Szívét illetőleg. Meglepődünk sz. Bernát odaadó szeretetén és rajongásán, mellyel a sz. Szív iránt viseltetik; meghat bennünket sz. Bonaventura gyöngédsége és ragaszkodása, mely lelkét eltölti. Jézus sz. Szívével szemben. Ezeknél a szenteknél mindegy közös gondolat, egyetemes felfogás gyánánt szerepel, hogy Jézus Szíve pihenő hely, ahol a zaklatott emberi szív megtalálja nyugalomát és boldogságát.

A Jézus Szíve-kultusz jelentékeny fejlődést mutat és erős megvilágítást nyer a középkorban ama sz. szüzek vallásos életében, kiket magányuk elrejtett az emberek szeme elől, ezért vallásos életüket, felfogásukat irataikból, vallomásaikból ismerhetjük meg. Midőn ezen női szentek vallási gyakorlataikban az imába elmélyednek, némelyek közülük elfeledik Jézus nagyságát, fonségét, még kezinek s lábainak sebeit sem veszik észre, csak a sz. Szívet látják. sz. Gertrud elragadtatásában társalog a sz. Szívvel, kinyilatkoztatásokat kap és midőn Jézus Szíve szeretetének tengerébe mintegy elmerül, nincs nyelv, mely el tudná mondani, amit érzett, látott és hallott. Sienai sz. Katalin és a sz. Szív között fennálló viszonyt az Üdvözítő eme jóságos szavai tüntetik fel: „Le-

ányom, elvettem szívedet s az enyémet adtam neked, hogy örökre bennem élj.”

Az első századok művészi alkotásai ugyancsak tanuskodnak a sz. Szív tisztelete mellett. Ugy festik a keresztben lüggő Jézust, hogy oldala tágra van nyitva, belőle vérpatak ömlik, melyet kehelyben fog föl a kereszt tövében álló egyház. A XIII. század festőinél a nyitott oldal, a vérpatak és a kehely eimard; a jobboldali seb lassan a baloldali-ra kerül, hogy a szemlélő tekintete közvetlenül a sz. Szívre irányuljon. Sőt a mainzi székesegyház kapuján megöröztött művész emlékek már úgy tüntetik fel Jézust, amint öltönyt felre vonja és Szívét mutatja. Ha most összeállítjuk e néhány vonást, mely a sz. Szív tiszteletét mutatja be a XVII. század előtt, a kultusz kifejlődésében fokozatos emelkedést állapíthatunk meg. Az első századokban Krisztus oldalának sz. sebt és az abból kifolyó sz. vért szemléltetik a festmények s ugyanezzel foglalkoznak az egyházi írók. A középkor kezdetén a figyelem kezd magára a sz. Szívre irányulni; ezt halljuk magasztalni, ezt törekseinek a művészetben megérzékíteni. Mikor aztán a sz. Szív nyilvános tiszteletének ideje elérkezik és sz. Alacoque Mária Margit rendtársaisal 1684-ben nyilvánosan imádják az isteni szívet, akkor az isteni kinyilatkoztatás tökéletes módját jelöli meg a kultusznak, a művészek pedig bátorságot vesznek, hogy Jézus sz. Szívét ábrázolva, azt az Üdvözítő kebelén átsugározassák.

Dr. Pilián Mihály.

Papszentelés.

Junius 19., 24. és 26.-án lesznek az idei papszentelések. Az első napon az alszerpapságot, azután a szerpapságot, végül az áldozó papságot kapják a felszentelendők. Az egyház t. i. Krisztus Urunk rendeléséből nem egyszerre adja a papi hatalom teljét, hanem írszletekben, fokozatosan. Összesen 7 fokozat, rend van, közülük 4 kisebb, 3 nagyobb. A négy kisebbet már korábban, teológiai tanulmányai ideje alatt kapják fel a papságra készülők, a három nagyobbban tanulmányai befejeztével. Ezeknek feladása lesz az említett napokon.

Örömmel a papszentelés mindenekelőtt a felszentelendőknek. Hosszu évek megfeszített munkája, az önmegszentelés és tudományszerzés kemény munkája után célhoz értek immár. Mélyen megindulva és boldogsággal tele térdelnek a fölszentelő püspök előtt, hogy vegyék a hatalmat az újszövetség szent áldozatának bemutatására, a bűnök megbocsátására, a lelkeknek példaképek és tanításukkal, a szentségek kiszolgáltatásával való üdvözítésére. Ateikáz lelkükön az első szent mise bemutatásának gondolata, mikor majd kezükben tartják az Üdvözítőt, aki a világnak minden elhagyott örömeért és élvezeteért jutalmuk és osztályrészüket lesz és ifjú szívüket tüzes lelkedésével jegyzik el magukat vele, szent fogadalommal fogadva, hogy egész életünkön át Őérte és ügyeért akarnak élni és dolgozni.

Örömmel a papszentelés az Egyháznak is. Az ő számára minden ilyen alkalom újabb bizonyíték annak, hogy vele van Krisztus, vele van az Úr malasztja, mely a kövekből is teremthet Ábrahám-fiakat, a leg-

nagyobb romlottság, önzés és anyagiasság idején is meg lehet és meg is lehet lelkeket, hogy szolgálatába kíváncsozzanak. Nagy és merész dolog volt azokkal a kötelességekkel kötni össze a papságot, melyekkel az egyház összekötötte. Nagy és merész dolog azokat ma is előírni, ma, amikor a papi pálya azok nélkül is elég nehéz és áldozatos volna. Ma, amikor ugyancsak panaszos kenyér a pap kenyere, amikor szinte vogelfrei a pap, akit csúfolhat, akinek minden utcai suhanc utána kiáltozhat.

De az egyház merte a múltban és meri tenni a jelenben, hogy önmegtartóztató életet élő papságot követel. Mert bizik a malaszt mindent legyőző erejében. Bizik Istenben, ki erőssé teszi a gyöngét és hatalmasá a tehetetlent. Tudja, hogy kebelében az erő és élet forrása buzog, mely az érzéki természet hatalmát megtöri.

És bizalmában eddig még sohasem csalódott. Némelykor többen, némelykor kevesebben, de mindig tamadnak olyanok, kik lemondva az érzéki élet örömeiről, hasonlóvá akárnak lenni Ahhoz, kinek munkája folytatására vállalkoznak. Nem a megélhetés, nem az érvényesülés, hanem a dicsőség vágya vezeti őket, hiszen mindazt más pályákon könnyebben és biztosabban találhatnak meg. Hanem vezeti őket Isten s a lelkek szenvedélyes szeretete, az a vágy, hogy a szeretet, a kegyelem és igazság országának kiépítésébe részt vehessenek, hogy apostoli szellemmel minél több lelket üdvözítsenek.

Ó nézzétek azt a fölszentelt ifjú papot. Nem úgy áll az pályája kü-

szobén, mint világi kortársai állnak a maguké előtt. Nem azt számítgatja, hogy milyen lesz haladása, mennyi a jövedelme, hanem egy eszmény varázsa alatt áll, annak fényessége tölti be lelkét s annak szolgálatában akar állni, ha szenvedés és üldöztetés is érte a jutalma. Nem méltán tekint-e az egyház a papszentelés napját örömnapijának, diadalünnepének?

De örömnapja az a *híveknek* is. Új pásztorokat nyernek, kiknek keze illatos még a fölszentelés olajától, kikben zavartalanul lobog Isten és a lelkek szeretetének tüze, kiknek nincs höbb vágyuk, mint hogy jó papokká legyenek. Massillon mondta, hogy egy jó pap Isten legnagyobb ajándéka, amelyet a földnek adhat. A hívek tudják ezt és azért hálálkodnak Istennek a papszentelés idején. És egyben imádkoznak is, hogy az újonnan szentelték mindvégig jó papok maradjanak s imádkoznak, hogy is-

ten minél több arra alkalmas ifjunak adja meg a hivatás kegyelmét.

Az idén mindössze kettő a fölszentelendők száma. A szükséglet 8—10 volna. Nem utolsó sorban a hívek imádságán is mulik hogy elegendő legyen a papságra jelentkezők száma. És mulik még azon, hogy igazán katolikus-e a családi élet és gyermeknevelés.

Irországról olvasom, hogy ott nemcsak minden család tekinti kitüntetésnek és szerencsének, ha tagjai közül Isten valakit szolgálatába hív el, hanem szerencsájének tekinti az egész község és város is, ha pap kerül ki polgáraik közül. Ilyen szellem és az ottvirágzó mélyen katolikus hitélet mellett adják is a családok bőven az egyházi pálya jelöltjeit.

És adni fogják nálunk is, ha a krisztusi szellem felvirágzik közöttünk, és akkor nem lesz paphiány és nem lesz hiány önfeláldozó, buzgólkodó, szent életű papságban.

Dr. Sipos István.

Vives proptes me.

— Sárics Iván, püspök. —

Uram, mit akarsz ez idegenben?

— Kereslek téged.

Uram, mit akarsz e mélységekben?

— Fölemellek téged.

Uram, mit akarsz e homályban?

— Vezetlek téged.

Uram, mit akarsz e magányban?

— Vigasztallak téged.

Uram, mit akarsz e hidegben?

— Melengetlek téged.

Uram, mit akarsz e siralom völgyben?

— Megenyhítlek téged.

Uram, mit akarsz szívemben?

— Szeretlek téged.

Fordította: Horváth Béla.

* Élni fogsz érettem.

Szent Antal kenyere.

A szegénység és nyomor mindaddig az élet nagy kegyetlenségének s kiáltó igazságtalanságának látszott, amíg az Úr: Jézus a hegyről boldognak nem hirdette a szegényeket s az irgalmasokat.

A boldog szegénység s boldogító irgalmasság evangéliumi gondolatok. S a világ befogadta ezt a gondolatot, mert annyira nélkülözte azt, mert sok volt a világban a boldogtalan szegénység s könyörtelenül kevés az irgalmasság. Amerre az apostolok járnak, nem lesz üres koldus tarisznya, virágossá nyílik a vándor útja, — boldoggá lesz a szegény s irgalmassá a gazdag.

A boldog szegénységnek s gazdagságnak gondolata van a Szent Antal perselyben templomaink falára függesztve. Talán nincs is kat. templom, ahol ne lenne egy Szent Antal kép, szobor, alatta gyűjtő persellyel s ezzel a felirással: Szent Antal kenyere.

Valóságos kis zarándokhely a templom félhomályában rejtőzködő Szent Antal persely. Csendes és észrevétlenül — mert így illik keresztény emberhez — szinte úgy lopózik oda a perselyhez az adakozó, beteszi alamizsnáját, amit lelke sugallata szerint ad s adhat; megrezen a persely kis vas zára s elrejtí magába a kincset, mert kincs az még a gyűrött, rongyos, tizfilléres papírosában is ép úgy, mint a csengő aranyban. Ezek az adakozók ezerféle gondolatot, ezerféle kívánságot, ezerféle aggodalmat sok-sok szép ígéretet,

beteljesült vágyakozást, vigaszt kereső bánatot s lelküknek aranyos jószágát gyűrik össze abba a papírosba s rejtik el abba a perselybe.

Mikor egy ilyen perselyt felnyitnak s tartalmát kiöntik, de mennyi embernek gondolata, szívelelke van oda kiöntve, csak hogy ezek az adományok némák, el nem árulják a nevét senkinek. Erre is — a rejtett irgalmasságra — Krisztus tanította meg az embereket.

Azután jön a zarándokok másik csoportja, azok, akik nem adhatnak, de kapni akarnak, azok, akik éheznek, akiknek kenyér kell. S már várja is őket a kenyér, Szent Antal kenyere, a melyhez nem tapad a felpanaszolásnak keserősége.

S ez történik állandóan ezer és ezer helyen; s ha a szegények közti kiosztott kenyeret úgy egy halomba szednénk, hegyé magasodnék a keresztény irgalmas szeretet e titokban munkálkodó jósága.

Szent Antal egyházunknak az a kedves Szentje, akinek nevében mindez történik. Az ő tiszteltetésének a nagy népszerűség mutatja ép, hogy mennyire megfogta a krisztusi gondolat az emberek lelkét.

*

A modern apostolok piaci emelvényekről de mást hirdetnek. Nekünk vannak boldog szegényeink s irgalmas gazdagaink, nekik nyomorult szegényeik s szívtelen gazdagai.

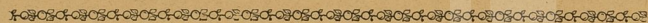
Györköcs József.

Engedjétek hozzám a kis gyermekeket

— mondotta Az, akiről a szocialisták szeretik azt állítani, hogy Ő volt az „első szocialista”. Engedjétek Hozzám — mondotta Jézus a felnőtteknek, akik ugyan csak a szocialisták szerint az első szocialista, sőt kommunista tanítványok voltak. És azok az *első* nemcsak engedték, de maguk vezették Jézushoz a kis gyermekeket... Pécssett az utóbbi időben akció indult meg bizonyos körökben arra, hogy az iskolás gyermekeket és az ifjú munkásokat elvonják a vásár- és ünnep napi reggeli istentisztelettől. A szegény munásezülőkre a házan kívül való összeírás és számontartás szelid terrorjával, a gyermekekre pedig különféle kedveskedéssel és bizonyos foku szabadsággal engedésével iparkodnak hatni. A vallási kötelességek

teljesítését ugyanis nemcsak az isteni, hanem az állami törvény is előírja. Vajjon a várva-várt szocialista államnak hasznára fognak-e válni azok az emberek, akiket gyermekkorukban az isteni és emberi törvények semmibe vevésére tanítottak? Ezen szempont mellett eltörpül az az igen jellemző tény, hogy ennek az új „nevelési” mozgalomnak vezetői egy *korcsmai* határozat alapján tettelegességgel ígééréssel iparkodtak terrorizálni azt a hitoktatót, aki a reggeli szentmise idején való kirándulásokkal kifogásolta... A gyermekeket Jézushoz vezették azok az *első*k; Jézus és a gyermekek közé állnak ezek az — *utolsó*k... Maguk a gyermekek fogják őket egykor féltreállítani... —rr

Izenet Pécsnek a vidékről.

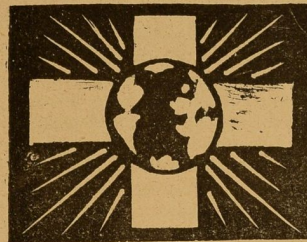
A püspök bérmautiát végzi a vidéken. A bérmaut mindig diadalut volt az Egyháznak, mert a virágok behintett utak, a gallyal bevont kapuk, a fehér ruhás lányok sora és a lovas bandérium nem csupán annak szolgált, aki a bérmautat végezte, hanem az ő személyn át az Egyháznak is, amely a faluba elküldötte apostolutódiát, hogy Krisztus nevében megerősítse és megáldja a lelkeket. Az idén — a püspök kívánságára és parancsára — nem gyulladtak ki az örömtűzek a főpásztor utja mentén, nem hangzanak el a mozsarak üdvözlései sem, a falu nem mutatathatja be hódolatát olyan tényben és pompában, mint az előt. De szegénységben és némaságban is lehet ünnepelni, ha van lélek, amely megérti a nap és az esemény jelentőségét. Engem nem ragadott meg annyira a régi fény és pompa, mint ez a némaság, amely ma ünnepli a püspököt.

Megható az, ahogyan a falu ünnepli püspökét. Mikor bérmálásra át megy a püspök a templomba, akkor két oldalt sorfalat áll a község. Férfiak és nők, fiúk és leányok ünneplőbe öltözötten állnak és várják, hogy köztőlük elhaladjon. S mikor kilép a házból, hogy átmenjen a templomba, akkor a falu apraja-nagyja letérdel és némán fogadja a püspök áldását.

Ez a térdelő álló falu, — ez a némaság, amely a tisztelet és szeretet és ragaszkodás némasága, — a legmélyebb érzések nem tombolnak, hanem hallgatnak befelé, — ez a némaság izenete a falunak a városhoz. A város elefeleltett hallgatni; így hallgatni és így ünnepelni az apostolok utódiát. Nálunk a püspök utja diadalut a néma-hódoláson át.

Kö v á g ó s ö l l ő s.

rb.

Az Egyház életéből.

Mikor lesz Oroszország katolikussá? A szlávok legkiválóbb modern egyházhistorikusa két ségkívül *Markovics Iván*, dalmát franciskánus. Nagy műve, melynek címe „Cesarizam i Bizantinstvo u povijesti iztočnoga razkola” (Császárság és bizantinizmus a keleti egyházszakadás történetében) fenti kérdésünkre vizsgálódásai eredményeképpen így felel: „Emberi számítás és a történelem törvényei szerint a szláv népek visszaférése még nincs közel. Születhetik száz olyan ember, mint *III. Péter*, *I. Pál* és *I. Sándor* (e cárok tudvaleg nagyban vonzódtak Rómához, *I. Sándor* halála előtt katolikussá let), irhat róla száz politikai vagy történetirő, mint *Galiczyn* vagy *Solowieff*, köthetnek száz konkordátumot: sohasem fog Oroszország a kat. Egyházzal és sz. Péter székével megbarátkozni, amíg Pétervárott a mostani politikai rezsim uralmodik. A politika szabadsága, a nyilvános állami berendezkedések szabadsága, a sajtó szabadsága, a lelkiismeret és vallás sza-

badsága, ami mind arra van hivatva, hogy romba döntse Oroszországban az autokratia hatalmat és vele a hivatalos orosz egyház alapját: ez fogja az egyházi egyesülés útját előkészíteni. De mert az orosz orthodoxia a roppant császárság politikai hatalma miatt vezetője, eszménye, büszkesége és pajza az összes többi szláv, nem-egyesült egyháznak: Oroszországtól függ ezeknek is a sorsa, jelenje és jövője. A balkáni egyházak csak holdjai a hatalmas orosz orthodoxia planétájának.” Így ír *Markovics* 1891-ben. Azóta Oroszország politikai viszonyai gyökeresen megváltoztak. Az egyesülés politikai akadályai leromlottak és nem tűzött opimista, aki immár szabadnak látja az utat Rómához. A hajnal derengését engedi sejtetni alábbi két hírtünk.

Oroszország kat. primása Msgr. Ropp, mohilevi érsek, a múlt hetekben megbeszéléseket folytatott Németország vezető katolikusaival az unió ügyében. E tárgyalásokban mekült orosz politikai előkezők is részt vettek. Az érsek úgy látja, hogy jelenleg rendkívül kedvező kilátások vannak a Rómával való egyesülésre oly orthodox egyházmegyéknél, amelyek a bolsevizmustól a legtöbbet szenvedtek. Ugyanez a megállapítása az orosz határtartományokról.

Szibéria mint nagy és fontos misszióterület. Most járt Rómában Msgr. Guébriand. Kína apostoli vikáriusa, ahol az alábbi figyelemre méltó kijelentést tette: „En szeretem Kínát, de erősen kell hangsúlyoznom, hogy jelenleg kat. missziók megszervezésére a legfontosabb terület a szomszédos Szibéria, mely ugyszólván teljesen el volt hagyva eddig.” — Szibériát pedig már nem lesz nehéz eljutnia a missziókgyújtotta krisztusi világosságának az orosz anyaországba.

PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ.

A ka'olicizmus Skóciában. Skócia volt eddig a brit birodalomnak a katolicizmustól leginkább elzárkózó országa. A skót nép lelkét köd ülte meg Stuart Mária napjai óta. Talán Knox és társai Rómától való idegenkedésének öröksége volt ez. De Róma fénye győzedelmeskedik. Itt is kezdő áttörni a ködöt. 1920-ban 43,094 skót tért vissza az Egyházba, köztük csak Glasgow városából több mint 11.000. Az 5 milliós lakosságú országból ma 604.000 híve van már a kat. Egyháznak.

A pápa a világbékéről. XV. Benedek pápa ápr. 23-án fogadta az Örökimádás-társulatnak, mint a szegény templomokat támogató akciónak képviselőit, akik értékes tárgyakat nyújtottak át a háboruban elpusztult templomok számára. A Szentaty a alkalommal kifejezést adott ama kívánságának, hogy a világ megint felépülön a rombolás után és helyre álljon az igazi keresztény szellemű béke. „A világháború szomoru napjaiban — mondotta — az Oltáriszentség mintegy egyesítette a népeket, mert a két ellenséges táborban talán ugyanabban az órában emelték ég felé a békesség szent ostyáját. Legyen most is az Eucharisztia a szeretet összekötő foala az emberek között.”

Amivel a cseh szocialisták nincsenek megelégedve. A cseh szociáldemokraták lapja, a „Pravo Lidu” kesereg. Kesergésére okot az új népszámlálás vallási statisztikája szolgáltat. Míg egyrésről megelégedéssel állapítja meg, hogy a prágai munkásnegyed (Smichov) 52.000 lakója közül 11.000 felekezetenkülüinek mondotta magát, addig másrésről szörnyen fáj neki, hogy az

erősen kommunistának hitt Brünn 223.000 lelke közül csak 8600 tagadott meg minden vallást. „A brünni kommunista vezeték megbocsáthatatlan lanyhaságukban keveset törődtek azzal, hogy a nép a klerikalizmus igáját lerázza.” Így a „Pravo Lidu.” — Mi ugy hiszünk, hogy a nép szeme végre ott is megnyílik és látni fog.

Belgiumnak négy egyeteme van. Ezek közül három állami: Brüsszel, Gent és Lüttich; egy pedig a híres Löweni, katolikus. Érdekes, hogy az idei tanévben a kat. Löweni egyetemnek 600-zal több a hallgatója, mint a brüsszelinek, 1000-nal több, mint a lüttichinek és 1900-zal áll a genti fölött.

A chikagói katolikusok adománya. A washingtoni kat. sajtóiroda jelenti Chikagóból, hogy Mundeley chikagói érsek már utnak indította azt a lisztrakományt, amit egy segélyakció gyűjtötte pénzből az éhező Ausztria számára vásároltak. A küldemény súlya 2500 tonna. Mundeley érsek felkérte Piffel bécsi bíborosérseket, hogy lisztet békeáron adják el a közepostálynak és a befolyó összegben orvoságot vásároljanak a szűkölködő lakosság számára.

Egy francia szocialista képviselő. J. Forgeot, a kamarában képviselő-társai viharos helyeslése mellett a következő ítéletet mondta a bolsevizmusról és katolicizmusról: „A bolsevizmus a legmélyebben álló ember-tömegek legalacsonyabb ösztöneinek diadala. Felállítja hordát a régi köztársasági rend megdöntésére, mert gyűlöltre tüzel és rablást hirdet. Küzdésére nem látok hatásosabb eszközt a katolicizmusnál. Ahol katolikus székelyházak tornyai emelkednek, ott megszűnik a barbárság. Hogy azon-

ban ezt a közeli és mégis még távoli eszközt mint védőfegyvert használhassuk, keresnünk kell a megértést az Egyház felé. (Ez a beszéd még a Vatikánnal való diplomáciai viszony helyreállításának a vitájánál hangzott el.) Husz század óta védi a katolicizmus a családot, a szeretet törvényét és a társadalmi rendet. Az az alapelv, melyen a katolicizmus nyugszik, lesz egyedül képes a gyűlölet alapelvét megdönteni és a bolsevizmust földre teríteni.” — E szavakhoz megjegyzést nem fűzünk, csapán annyit, hogy akik az akáról ezek elhangzottak, az nem pap, nem is buzgó katolikus világi, csak egy józan gondolkodó, okos ítélletű szocialista.

A budapesti nunciatúra palotáján, melynek nagyrésztü be- rendezése a magyar püspöki kar adománya s melynek díszítéséhez a Szépművészeti Múzeum kinceseket érő műtárgyakkal járult, a napokban avatták fel. Az avatási ünnepség a keresztény szeretet jegyében történt. Schioppa nunciüs nemes lelke ez alkalommal a magyar főváros éhező gyermekeire gondolt, akiket ez alkalommal pompás lakomával vendégelt meg. A nunciüs palotáj nagy termeiben a magyar közelet legkiválóbb tagjai gyönyörködtek az örvendő gyermekcseregben.

A kínai kat. missziókról érdekes beszámolót hoz a „Steyler Missionsbote” egyik legfrissebb füzeté. A kínai kat. hívek száma 1.956.000, a katéchumeneké (keresztelésre előkészített hitújoké) 456.000. Viszont a papok száma aránylag nagyon csekély: európai pap van 1376, benschlött 906. Kínában mindenütt éreket vetés — írja egy misszionárius

— és nagyszerű volna az aratás, ha több arató munkálkodhatnék. A pekingi püspök azt mondotta: „Ha több papom volna, évenként nem 50.000, hanem 800.000 kínait tudnánk megkeresztelni.” A misszionárius-hiány is egyike a háború romboló műveinek.

A pápa a cseh egyházszakadásról. A cseh állapotokkal foglalkozó konzisztóriumon a Szentaty a következő figyelemre méltó dolgokat mondotta: „A cseh papság egy részének sajnálatos magatartása súlyos gondként nyomja szívemet. Ez a rész — úgy látszik — megelégedezett magasztos papi méltóságáról. Hála Istennek, a nagy többség hű maradt az Egyházhöz. Közismert dolog, hogy a latin egyház dicsőségét javarészt a celibátusnak köszönheti, melyet teljes szigorúságban meg kell tartani. (Tudvalevőleg a nőten cseh papok fölé a pápi nőtenesség törvényén akarnak rést tenni.) Ez a szigorúság annál is üdvösebb, mert az emberi szenvedélyek felszabadulása közepette a papnak kell a hívek az érzelmi vágyak ellen való harcban irányítania és épen neki nem szabad gyengésséget mutatnia. Az Egyház sohasem lesz hajlandó erről az üdvös intézkedésről lemondani.” A pápa azzal fejezte be beszédét: „A cseh papság fájdalmat okozott nekem, de a német klérus magatartása vigasztalás forrása volt számomra.”

Budapest vallási statisztikája. A legújabb népszámlálás adatai szerint a szoros értelemben vett Budapestnek (Újpest, Rákospalota és más elővárosok nélkül) 925.724 lakosa van. Ezek közül 552.785 (57,7%) róm. katolikus, 9922 gör. kat., 42.512 ág. hitv. evangélikus, 96.709 (10,4%) református, 4769 unitárius és 212.078 (22,9%) zsidó. A gör.

keletiek, baptisták és felekezetenküliek száma összesen nem éri el a 8000-et.

Visszaterések az Egyházba.

Az idei év konverzáit közt előkelő helyet foglal el *Fumaton-Bjondskij Mária* orosz grófnő, ki három gyermekével (Leó, György és Musia) együtt *Granito di Belmonte* bíboros kezébe tette le a hitvallást. Eddig a család görög keleti volt. — A „*Sächsische Volkszeitung*” közli, hogy *Dr. Al. Jani*, a Drezdához közel fekvő *Bad Lausigk* lutheránus lelkésze visszatért a római egyház kebelébe. Albani egy ideig stájer és karinthiai területeken lekipásztorkodott, ahol nemcsak megismerte az Egyházat, hanem megtanulta nagyrabecsülni annak tanítását és berendezését. Különösen nagy, szinte döntő hatással voltak lelki válságában *Sz. Ignác lelkigyakorlatai*, melyekről már régen megállapította szalézi sz. Ferenc, hogy több lelket térítettek meg, mint ahány betű van bennük. Majdnem emberfölötti akadályokat kellett az áldozatos szívű hitvallónak leküzdenie. Most a bajor bencések *Sankt-Ottilienben* levő kolostora nyújtja neki a katolikus élet kristályos forrásait.

Boldogáavatási pör. A rítus kongregáció egyik utolsó gyűlésén megkezdte a tárgyalást a híres jezsuita bíborosnak, *Bellarmin Róbertnek* boldogáavatása ügyében.

Hová vezet az iskolák elkereszténytelenítése? A „*Slovák*” jelentése szerint a prágai középiskolákban erősen terjednek a nemi bajok. Hivatalos megállapítás szerint a prágai fiú-középiskolákban a tanulók 24%-a, a

leány-középiskolákban (!) a nőtendékek 23%-a nemi beteg. Ezekhez az adatokhoz nem kell kommentár.

Kolumbia és Jézus sz. Szívének tisztelete. Kolumbiát a legkatolikusabb állammak tartják Amerikában. Törvény mondja ki, hogy a köztársaság minden esztendőben köteles magát Jézus Szívének oltalmába ajánlani. Az elmúlt évben is a főváros, *Bogotá* székesegyházában tartott felajánlason régi szokás szerint megjelent *Suárez* elnök és az egész kabinet.

Az **Egyesült-Államok új elnöke**, *Harding* részt vett „A kat. nők nemzeti szövetségé”-nek házaútatásán, ahol a következő nyilatkozatot tette: „Nem vagyok katolikus, de úgy érzem, hogy sokkal több vallásos szellemnek kellene a szociális munkában előrelátnia. Ezért becsülöm a katolikusokat munkájukért, melyet szociális szövetségeik a háború során és az újjáépítés folyamán végeztek. Kíváncsi vagyok, hogy tevékenységüket a lehető legnagyobb siker koronázza.”

Orléans városában a két év előtt szentté avatott *Jeanne d'Arc* tiszteletére nagy egyházi ünnepségek voltak a múlt hó derekán. Négy bíboros, hat érsek és huszonkét püspök jelenléte emelte a nagy napok fényét. A hivatalos Franciaország is méltóan volt képviselve.

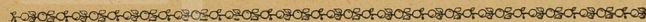
Szokolisták kiüzése egy kat. templomból. A „*Slovenska Politika*” jelentése szerint az árvamegyei Turdosinban az ottani káplán felszólította az istentiszteleten énekelni akaró Szokol-exzultáló tagokat, hogy azonnal hagyják el a templomot. Eljárását azzal indokolta, hogy nem engedheti meg Isten házában meggyalázását, már pedig a szokolisták pusztja jelenléte megbecsületlenítő. Ennek a mindenesetre rendkívül éles eljárásnak a magyarázata az, hogy a Felvidék szokolistái tulajdonképpen szövetségei a „cseh

nemzeti egyház” előharcosainak és az „egyházüldöző cseh atheizmusnak. A szokolistákat a katolicizmussal szemben tanúsított kiméletlen agresszivitásukért különben is már régtől fogva gyűlöli az egész tótság.

Nemzetközi diákkongresszus Prágában. A cseh főiskolák hallgatói Európa minden országának diákságát meginvitálták Prágába nemzetközi kongresszusra. Ezuttal sem a kongresszus céljaival, sem időszerezésével foglalkozni nem akarunk. Csupán egy jellemző tényrt kívánunk lekonstatálni. A spanyol diákság ezen a kongresszuson 7 tagú delegációval képviseltette magát. A hét közül négyet a nemzeti diákunio, hármat a kat. diák-szövetség küldött. Ez utóbbi hármat a kongresszusról kizárták, mert vallásos, vagy — ahogy ők mondták — „felekezeti” irányt képviselnek. A cseh galileistáknak még a spanyol kultuszminiszter magyarázata sem imponált. Pedig ebből meg kellett volna érteniök, hogy a

kat. szövetség diákjai hazájuk egyetemi hallgatóiból 7/8-részt képviselnek. Igazán szegénye a kultúrának, gyalázata a szabadság elvének, hogy ma ilyenek megtörténhetnek.

Az Egyház helyzete Mexikóban. Az elmúlt évek során, néhány évvel a háború előtt, mint ismeretes, Mexikóban nagyméretű egyház-üldözés kezdődött, mely sok tekintetben vetekedett a katakombák korának borzalmival. Az akkori nagy világlapokból ismertük meg, hogy halálbüntetés terhe alatt tilos volt a misézés, gyónatás, ker. temetés, a házasság megaldása, hogy egyáltalán minden kat. papnak el kellett hagynia az ország területét. Ma ez a helyzet javult, ami főleg az Egyesült-Államok katolikus sajtójának érdeme. A száműzött püspökök és papok visszajöhettek és most megfeszített munkával igyekeznek a rémis erkölcsi és anyagi pusztítást helyre hozni.

Pécsi katolikus naptár.

3. **Péntek**, 8 ó. Uri leányok kongregációjának közös áldozása (Zárda). Jézus sz. Szíve ünnep. d. u. 6 ó. Triduum a székesegyházban. Szónok Györfös József gimn. tanár.
4. **Szombat**, d. u. 6 ó. Jézus Szíve ájtatosság a székesegyházban sz. beszéddel. Szónok: Dr. Hajós György theol. tanár. este 8 ó. műsoros estély a Ker. Szoc. Egyesületben.
5. **Pünkösd u. III. vasárnap**, d. u. 3 ó. A felnőtt leányok kongregációjának gyűlése (Zárda). d. u. 3 ó. Sz. M. T. Leányegyletnek összeüvetele. (Anna-u. 17.) d. u. 4 ó. Műsoros kertmegnyitó a Kat. Legényegyletben. d. u. 6 ó. Jézus Szíve ájtatosság a

Székesegyházban. Szónok: Dr. Horváth Lajos képezd. tanár.

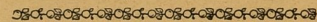
6. **Hétfő**, d. e. 7 ó. Sz. mise az Oltár-egylet elhunyt tagjaiért a Corpus Christi kápolnában. d. u. 7/8 ó. Urinők kongregációjának gyűlése (Legényegylet). d. u. 7/8 ó. Sz. M. T. Leányklubjának délutánja (Anna-u. 17.)
8. **Szerda**, d. u. 7/8 ó. Uri leányok kongregációjának gyűlése. (Zárda.)
12. **Pünkösd u. IV. vasárnap**, d. e. 7/8 ó. Urinők kongregációjának közös áldozása (Mária int.) d. u. 3 ó. Sz. M. T. Leányegyletnek összeüvetele. (Anna-u. 17.)
13. **Hétfő**, Sz. Antal ünnepe. A sz. Ferenc r. templomban bucsu 8 ó.-kor ünnepélyes istentisztelettel. Szónok: Horváth Béla németi-plébános. d. u. 7/8 ó. Urinők kongregációjának gyűlése. (Legényegylet)

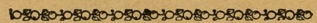
18. **Szombat**, este 8 ó. műsoros előadás a Ker. Szoc. Egyesületében.
19. **Pünkösöd u. V. vasárnap**. A Székesegyház felszentelésének évfordulója. d. e. 9 ó. ünnepélyes istentisztelet, d. u. 6 ó. áldás. Szónok: Bartinai Ferenc pécsbányatelepi plébános.
- d. u. 3 ó. A felnőtt leányok kongregációjának gyűlése. (Zárda.)
- d. u. 3 ó. Sz. M. T. Leányegyletnek összeövelete. (Anna-u. 17.)
20. **Hétfo**, d. u. ½5 ó. Urinők kongregációjának gyűlése. (Legényegylet)
22. **Szerda**, d. u. ½6 ó. Uri-leányok kongregációjának gyűlése. (Zárda.)
24. **Péntek**, d. u. 3 ó. Oltáregyleti gyűlés. (Zárda.)
26. **Pünkösöd u. VI. vasárnap**. d. u. 3 ó. Sz. M. T. Anyák szaksztályának összeövelete. (Anna-u. 17.)
- d. u. 4 ó. Sz. Ferenc harmad rendjének gyűlése. (Sz. Ferenc r. zárda.)
29. **Szerda, Sz. Péter és Pál** apostolok ünnepe. A székesegyház bucsuja. d. e. 9 ó. ünnepélyes istentisztelet. Szónok: Horváth Béla németi-i plébános.

A pécsi plébániák együttes záródoklata Mária-Gyűdre július 2-án, **Sarlós Boldogasszony napján reggel 7 órakor indul.**

Részletes program a jövő számban!

Szerkesztők üzenete.

B. dr. Pécs. Köszönettel vettük sorait, amelyekből annyi melegség árad. Örülünk, hogy tetszésével találkozunk. Amit mások éreztek, ön tolmácsolta azt. Sokan mondták el ugyanezt, de az ön levele azért értékes, mert nemcsak arról ír, ami van, hanem arról is, aminek még lennie kellene. Megnyugtathatjuk, hogy jönni fog. Sőt külön rovatot szentelünk a liturgiának, mert meggyőződésünk, hogy ha intelligenciánk és népiünk az egyház szertartásait teljes mélységeiben és szépségeiben érti, akkor hitélete is mély lesz és tartalmas.

B. F. Pécsbányatelep. Sajnáluk, hogy megvártattuk. Az első nyomású ezreink oly hamar fogytak el hogy a legközelebbi megrendeléseket sem teljesíthettük. Az utána nyomatott példányokból is csak korlátozott számban küldhetünk. Fanaszunk ez a kiadóhivatallal szemben. De örömiünk is, hogy ilyen panaszaink vannak. A beküldött értékes apróságokért köszönet. Hozzuk majd őket.

B. Pécs. Teliesen igaz van. S nekünk is az volna a legkedvesebb, ha legalább kéthetenként jelenne meg a Tudósító. Csak egy szempont merült fel, amely tervünket megváltoztatta. A pénz nem a miénk, keresztyényeké! S mi mégis azt szeretnénk, ha ezt a lapot minden szegény ember a magáénak mondhatná.

B. r. Mindenkor a legnagyobb készséggel rendelkezésre állunk. Célunk a vallás nagy érdekeit szolgálni. Sokszor ilyen csekélységekben mutatkozik meg leginkább a vallás őseréje.

L. E. Mecsek szabolcs. Várguk, hogy a szíved és a tollad legyen a miénk.

I. Olasz. Valóban kedves volt, amit írtál. Hálásan köszönük jószágodat. Kellemes tudat, hogy az első lépésünk nemcsak tárt szívekre talált, hanem tárt — tárcákra is. Te vagy az első Mecenásunk. Csak a jószágodat fogadjuk el. Elég, ha megnyertük a rokon-szenvet és ha megértésre találtunk. Nem pénzt keresünk, hanem lelkeket. Szeretettel várunk.

Kongregánista. Legközelebb külön mellékletben adjuk az istentiszteletek sorrendjét. Így könnyebben lesz használható.

K. M. Gondolata nagyon értékes; örülünk, hogy egymástól függetlenül ugyanarra a megállapításra jutottunk. A külföldnek van már egy-két csodálatos alkotása a háború után is. Keresünk majd módot, hogy olvasóinkkal megismertessük a nyugat keresztyénységének izmosodó életét és alkotásait.

R. K. és D. M. Köszönjük a szíves figyelemztetést. Mi is gondoltunk erre. Általános a panasz, hogy mennyire hiányzik egy igazi katolikus Naptár. Jövőre meglesz! Legközelebbi számunkban bővebben!

Kéziratokat nem adunk vissza.

Julián lakatos
bádogos és **műhelyek**
mechanikus
a legolcsóbbak és legpontosabbak. — Pécs, Ráth-utca. — Julián internátus.

Termény és áru értékesítő vállalat

Pécs, Irgalmas-utca 1.

Legelőnyösebben **beszerezhető** vagy **értékesíthető** Mindennemű **kereskedelmi cikk**, továbbá **gabona**, **liszt**, **magvak**, **bor**, **méz**, **zsír** és **szalonna**, valamint **széna**, **szalma** és **erőtakarmány**. Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt. **Szövetkezetek**, **egyletek** és **társaságok** megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Szeiberth Fülöp

(Nádor szálloda mellett)

Széchenyi tér.

Készít mindennemű fagon munkát egyházi és egyenruhák.

Ilatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj stb.
KORAL krém és **KORAL** szappan egyedüli lerakata

Werle Testvérek

PÉCS, Király-utca 42. szám.
Telefon: 2-16.

Vörös János

festő üzlete

Pécs

Legmegbízhatóbb
templomfestészeti
vállalat.

**Ha jól akar öltözködni
Ha olcsón akar öltözködni
Ha divatosan akar öltözködni**

forduljon teljes bizalommal

Fleischer és Buday úri divat és egyházi szabómester
céghez, ahol mindennemű férfi, papi
és fiuruhák elkészítését valamint fordításokat a legizlésebben, leg-
olcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Pécs, Zrínyi-utca 4. szám.

Alapított 1870. évben.

Mestrits Jenő Pécs

műlakatos

Telefon 644. sz. Munkácsy Mihály-u. 35

Készít: mindennemű vasszerkezeti munkákat, vasrácsokat,
minden stílusban, igen jó szerkezettű takaréktűzhelye-
ket.

Elvállal: vízvezeték, fürdő szoba és closet berendezéseket,
szivattyús kutakat, kézi vagy bármilyen erő hajtásra.
Villamos csengők házi és uradalmi telefon szereléseket
és javításokat.

Gépek, gőszivattyúk javítását és gépalkatrészek szak-
szertű elkészítését.

Mérsékelt árakon!

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár val. Angol. és Cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0-0

Angster József és Fia

orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.

Póthomlokshipok.

Javítások. — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdivato-
sabban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

AUBER GYULA

VASNAGYKERESKEDŐ PÉCS, VASUDVAR

Raktáron tart: rudvasat, tengelyeket, vasgeren-
dákat, beocsipni cementet, kátrányfedőpapírt, az összes
ipari és mezőgazdasági cikkeket.

Eredeti franciarendszerű permetezőgépeket, gumi-
lapokat és csöveket, kénporzókat, raffiát, kénport,
99 százalékos rézgálicot.

Konyhafelszerelések és háztartási cikkeken nagy
választék, a legolcsóbb napi áron.

TELEFON: ÜZLET 3. IRODA 888.

A Julián cipésműhely

a legkényesebb izlést is
a legolcsóbban elégti ki.

Pécs, Ráth-utca. (Julián internátusban)

Oertel Temetkezési Vállalat

a legszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Krausze Ignác

Pécs, Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon,-asztal,-ágy,-női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 184. szám.

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak megjavítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órász

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.
I. emelet.

**A Szociális Missziótársulat
Nővédelmi hivatala**

Pécs, Anna-u. 17. Tel. 11-59.

Hivatalos órák szerdán és szombaton délután 5—7-ig. Készséggel szolgál hádiárvákra, anya- és csecsemővédelemre vonatkozó mindennemű felvilágosítással és tanácsadással, díjmentesen vállal állásközvetítést és család gondozást.

Schmidt József

szijgyártó nyerges
és bőrdöntő üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltek.

Klobučár József

fűszer, csemege és ásványvíz kereskedő. Pécs, Király-utca 44.

Telefon 296.

0—0

Telefon 296.

Ajánlja a legjobb e szakmába vágó árukat, továbbá I.-a Aussigi kékövet, extra majunga raffiát, kétszer finomított olasz kénport és kénport, Templom gyertyát, égő olajat és tömjént.

MARKOTÁNY MIKLÓS

CIPÉSZMESTER

PÉCS, FERENCZIEK-UTCA 12.

Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház mellett. Cégtulajdonos EDENHÖFFER Gyula.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

LELKES JÁNOS

ELSŐRENDÜ CÉG A FÜSZER, GYARMAT ÉS CSEMEGEÁRU SZAKMÁBAN
(JÓKAI-TÉR.)

RÓMAI RÓBERT

FÜSZERKERESKEDŐ

PÉCS, IRGALMASOK-UTCA 1. SZÁM.

Sajtok, friss tea-vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

Ortopéd műcipőket

szakszerűen készít szol-
lid árak ér pontos ki-
szolgálás mellett

Varga Vincze
cipész mester
PÉCS,
Ferencziek-u. 18.

Telefon 507.

Mindennemű fűszerárú a leg-
olcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer- és csemegekereske-
dőnél Pécs, Széchenyi-tér 14.
TELEFON 42.

Szedlák Károly

szijgyártó, PÉCS, ZSOLNAY
VILMOS-UTCA 11. Telefon 11-77.

Kész lőszerszámok állandóan
raktáron. Javítások azonnal
eszközöltnék.

Benczenleitner Viktor

műorás, ékszerész és látszerész Irgalmasok-
utca 1. szám. Raktáron tartok svájci zseb-
órákat, és ékszerárut. Szolid kiszolgálás.
Elvállalok mindennemű műórák javítását jótállás
mellett ugyancsak ékszer és látszer javításokat a
legteljesítményesebben készítek.

Jäger J. ezelőtt Francz J.

kalapos üzlet és műhely Ferencziek-utca
9. szám. — Állandóan nagy raktár összes
kalap és sapka különlegességben, minden
igénynek megfelelő javítás és átformá-
zást elvállal.

Elsőrendű jóminőségű bőrkeztük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Hamerli J. keztügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám

Pannonia szálloda.

Romeisz György Pécs, Siklósi-utca 12.

Telefon 47. szám. bádóg réz- és fémárugyár. Telefon 47. szám.

Kénporzók, permetezők, különféle butorveret, épületvasalás
és lőszerszám veret nagybani gyártása. — Nikkelezés és gal-
vanoplasztika. — **Vízvezeték** és **fürdőszoba** berendezések
készítése és felszerelése. — Tűskésdrót nagyban és kicsinyben.
Pálinkaüstök készítése.

A Párisi Áruház

Pécs legolcsóbb és legjobb bevásárlási helye.
 Király és Kazinczy utca sarok. Telefon 5—36.

Keresztény cégek!

Hirdessünk

a Pécsi Katolikus Tudósítóban!

Kávé

tea

kakao

csokoládé

MEINL

Gyula R.T.

PÉCS

Király-utca 19.

Legdivatosabb öltönyöket legolcsóbban készít

FÁY JÓZSEF

szabó

Ferenciek-utca 50. sz.

Telefon 333.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papírkereskedése
 PÉCS. MARIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író és rajzszerket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak 1921. évre még kaphatók.

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

P É C S

Rákóczi-ut 34. és 45. sz.

FILLER ADÁM

lakatosmester

Pécs, Zsolnay Vilmos-utca 30.

Telefon 652.

Készít :

Vaskapukat, vaskerítéseket, rácsokat, sárkerítéseket, takaréktűzhelyeket, vízvezeték munkákat

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650.—től, lüszter minden
szinben K. 580.—től, baurett-
:: mosó selyem K. 230.—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomtatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. JUNIUS 3.

2. SZÁM.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSITÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.
TELEFON 993.

Ára 6 korona, vagy 1 dinár.

Olcsósági hullám árák!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650—tól, lüszter minden
szinben K. 580·tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230·— . ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. JUNIUS 29.

3. SZÁM.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.
TELEFON 993.

Ára 6 korona, Jugoszláviában 1 dinár.

Tartalom :

1. Akkor is állni fog. . . . *Dr Ákos Ferenc*
2. Egy akol és egy pásztor *Dr. Gebauer Miklós.*
3. Édes anyámnál. *Fr. S. Finžgar.* Fordította *Horváth Béla.*
4. A pécsi székesegyház felszentelésének 30 éves jubileuma.
Dr. Szőnyi Ottó.
5. Passi Flóra. *m. i.*
6. A világiak apostolkodása, *Bok József.*
7. A kereszt újabb diadala. *Hauser Inre.*
8. Mária Gyűd. *Dr. Kelemen Andor*
9. Divat-cikk. *Sn.*
10. Liturgia. *Dr.—l.*
11. Az egyház életéből.
12. Pécsi Kat. Naptár.
13. Szerkesztők üzenete.

Lapunk legközelebbi száma július 19-én, sz. Vincze ünnepén jelenik meg.

A Kiadóhivatal üzenete.

Miután lapunk első számából mindössze csak néhány példánnyal rendelkezünk felkérjük a ft. plebánia hivatalokat, hogy a megmaradt mutatószámokat (1. sz.) kiadóhivatalunkhoz mielőbb eljuttatni szíveskedjenek.

Olvassa el

a boríték 3. oldalán levő
hirdetésünket.

Akkor is állni fog . . .

Egy angol író és bölcselelő lelkében néhány évtizeddel ezelőtt csodálatos kép született meg. Egy életen át a világtörténelmet tanulmányozta. Tanulmányai közben találkozott az Egyházzal is, amelyet protesztáns léte dacára a tudós tárgyilagos szeretetével figyelt meg, s kísért végig az évszázadokon, élte végig vele a Kéletrnek és Nyugatnak támadásait, örült vele, mikor diadalmaskodott és fájt a lelke, mikor azt látta, hogy erőszak nehezedik rá és alkotó kezét guzsba kötik.

Egy napon sétára indult London utcáin. Lelke megreszkedett a büszkeségtől, amikor végigtekintett London szépségén, a palotasorokon; a középületek ormain átsiklott a tekintete s itta gyönyörét a látványnak, amelyet a főváros székesegyháza nyújtott. Az angol vér is felpeteszűl, mikor angol kultúra alkotásait csodálja. Hatalmas város te, sok millió lakód felér egy országgal; amit a tudomány és művészet alkotott benned, felér sok jövőző századdal is. S aminő így elmereng a jelen szépségén, lelke sasszárnyakon elszáll a jövőbe és látja, hogy mindez a szépség — mert emberi alkotás — néhány évszázad, talán évezred múlva romokba dől. A palotasorok helyén magasra nő majd a gaz; ahol emberek örültek, alkottak, szertettek, ott a halál némasága fog elterülni borongó köd-takaróban, mint szemfedő a nyirkos sírűregben. S mikor itt semmi sem lesz már, amiben még élet volna, mikor csak a nagy templom testének egy ujjja fog árván, némán az égnek meredezni, mint a haldokló élet utolsó jaja a sir előtt, mikor nem lesz más itt, csak messze földről, az ötödik világgrészből idevetődött idegen, aki lerajzolja a régmúltnak ezt a különös maradékromját... az Egyház akkor is állni fog.

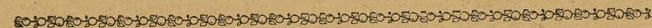
Állt ez az Egyház, amikor az első századok vérszomjas Nérói követeltek tőle vért és életet. Bitófák és máglyák fölött égett az isteni ígért: ha mégegyszer ennyi Néró volna is, s mégegyszer ennyi életet követelnének is, az Egyház akkor is állni fog. Állt ez az Egyház, mikor az első századok Juliánjai sima beszéddel akarták kiszorítani az iskolából és a nyilvános életből, mikor nem a testeket égették meg, hanem a kereszténység lelkét akarták tűzbe vetni, mert szent könyveit dobták mártalékul a lángoknak. Állt ez az Egyház és egymaga védte a jogot, a kulturát, az isteni szikrát az emberben, mikor észak és kelet barbárjai mint az árvizek piszkos hullámai zúg-

tak át a nyugati országokon. Állt, mikor szakadók rongyokra szakították a bibliát, s mikor országok szakadtak le testéről. Élt és állt, mikor elvettek tőle mindent, ami hívő századok öröksége volt s aki e küzdelemben lelkébe nézett s aki látta, hogy abban isteni erők erei feszülnek, az úgy állt meg előtte, mint az angol bölcselelő: Jöhetnek zsarnokibb Nérók, simább Juliánok, mint voltak, jöhetnek barbárok és szakadók... ez az Egyház akkor is állni fog.

Ezt akarta ő megmondani a mi korunk törpe nagyotakaróinak. Ne is fáradjatok vele szabadkőművesek és népvézsek, zsidók és keresztények, akik vagytok, s akik lelkében zsidó vagy keresztény hitetek megdermedt, — ne is fáradjatok. Ha ennyi évszázadnak támadása az Egyházat nem tudta elpusztítani, az nektek sem fog sikerülni. S ha még egyszer annyian volnátok, akik támadjátok az Egyházat, az... akkor is állni fog.

Dr. Ákos Ferenc.

Egy akol és egy pásztor.

Eszményi lelkek mélyén régóta erjed a gondolat, amit az Üdvözítő említ szent János evangéliumában: „léssen egy akol és egy pásztor” (X,16). A földkerekség valamennyi emberét egy közösségbe vonni, egy mindeneket meghódító eszme szolgálatába, egységes irányítás alá hajtani. Hogy akik külső és belső felépítettség tekintetében lényegileg azonosak, képességekre nézve alapiában megegyeznek, életfeltételekben egyenlők, együtvé is tartozzanak, s a közös cél felé egy uton haladjanak.

S e gondolat néha szóhoz jut és megvalósulni kíván.

Akkor is, midőn az élet hétköznapi, rendes mederben folyik. Mikor az emberek csak szükségleteik kielégítése közben jutnak el annak tudatára, hogy egymásra utaltak, hogy egy Atyának gyermekei, testvérek. De elemi erővel tör ki a lelkéből akkor, ha az emberek éveken át egymás megrontásán és irtásán fáradoztak, mikor a világ képe csak vért, füstöt és romot mutat. Mint most is, a méreteiben páratlanul álló világégés után.

Önkéntlenül kél ilyenkor a kérdés: miért kellett mindez? A gyűlölettel feszített izmok elernyedtek, a bomló idegek lecsillapodtak már s a tisztánlátás e perceiben erőre kap a jobb meggyőződés. Le minden korlással, mely közénk, embertestvérek közé áll. Jöjjön a nemzetközi a szétválasztó nemzeti helyébe, az általános emberi jogok váltsák fel a társadalmi rétegződést és kapcsolja össze a kölcsönös támogatás azokat, akik eddig kaján szemekkel méregették egymást. S míg az államok nagyrészt ugyanezen célból nemzetközi jogközösséggel, népszövetséggel kísérleteznek, többen mohón kutatnak olyan nagy eszme után, mely képes legyen az egész emberiséget egy táborba tömöríteni, együtműködésre bírni.

Ha már nem lehet minden gondolatunk közös, egyformán kedves, legyen bár egy, amely összefűz.

E törekvések homlokterében találjuk a *Nemzetközi Teozofista Szövetséget*. Célja összehozni az embereket tekintet nélkül fajra, nemzetiségre, vallásra, nemre, társadalmi állásra és eljutatni őket régi és újabb vallások, bölcseleti rendszerek és különböző tudományok elítélhetetlen tanulmányozásával az igazság megismerésére. Miért? Hogy tudását, rendelkezésre álló képességeit és erejét kiki önzetlennül az emberiség javára értékesítse és használja. A Szövetség tagjai lehetnek hitetlenek, hívők, zavartalanul élhetnek a beléjük nevelt vallás elvei szerint. A jelszó: nincs vallás, mely fölerne az igazsággal. Egyébként a bölcsesség, igazság, szeretet és türelem a vezérelvek, melyeken a Szövetség nyugszik.

E szűkszavú bemutató is eléggé tájékoztat. Elárulja a Szövetségnek az Egyházzal szembeforduló irányát. Csakhogy ezt nem veszik észre azok, akiket a magasztos eszmék megvalósítását ígérő program megteveszt. Csak ekként lehet megérteni, hogy nemcsak a felekezetenkívüliekkel szemben hatásos a kidobott jelszó toborzó ereje, nemcsak elszigetelten álló felekezetek engednek át híveket, kiket vallási rendszertük szűk látóköre ki nem elégít és szívesen kapcsolódnak be egy világra szóló közösségbe, hanem jámbor katolikusokat is a teozofistákhoz csal a fennen hirdetett, világot átélő testvéri szeretet — amint azt közöttünk is vallják néhányan. Az igazságot keresik a teozofisták. De hát hol az igazság, kérjük Pilátussal. S melyik az az igazság, mely a Szövetség tagjait összetartja, ha kiki ott keresheti, ahol akarja, s ahol korlátozott elméjével feltalálni véli. Hisz nincs egy sem, amely közös elbánásban, egyforma elfogadásban részesülne. Legföljebb Schiller támad fel jelmondatával és ebben majd egyek lesznek: vallást el nem fogadek, ez a vallásom. Ide is jutnak a Szövetség hívei. Először hitközönysékké válnak, innét meg a hitetlenség mindössze egy lépés. A páholy pedig, mely a Szövetség és a cégéről használt eszmények mögött áll, elérte célját. Sikertől léket ütnie az Egyház testén és a természetből jók és nemesek figyelmét a katolicizmusról elvonni.

Valóban a hívek üdvét viseli az Egyház, midőn a teozofista egyesületekkel mindennemű érintkezést, belépést, gyűléseiken való részvételt, kiadványaik olvasását, szigorúan tiltja. (A. Ap. S. 1919. 9.)

Törekvésében feltétlenül jámborabb, szándékában őszintébb a másik ilyen mozgalom. Az amerikai episzkopális vallásfelekezet — az anglikánnak egy hajtása — kebeléből kinduló „*World Conference on Faith and Order*.” a hit és szervezett szabályainak összeegyeztetésére alakult világértelmezet. Nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint az Ur Jézus főpapi imájának, „hogy valamennyien egyek

legyenek" (Ján. XVII, 21), valóra váltását. Felhívást intézett tehát az összes keresztény vallások legfőbb elöljáróihoz, hogy csatlakozzanak a keresztény hittételek és szervezeti szabályok összeegyeztetésére és a fennforgó ellentétek kiküszöbölésére. Alkossanak egy egységes keresztény egyházat valamennyien s iparkodjanak aztán megteríteni, kereszténnyé tenni az egész világot. Az eszme rokonszenvet váltott ki az összes felekezeteknél. Csak az Egyház maradt következetes és utasította vissza a meghívást. A római pápa, mint beszámolójukban írják, rendkívül melegen fogadta ugyan az 1919. évi május 16-án eléje járuló vezetőséget, de határozottan kijelentette, hogy bár nincs forróbb vágya, minthogy mielőbb bekövetkezzék az egy akol és egy pásztor, tekintettel az Egyház egységére vonatkozó katolikus tanra, ilyen természetű értekezleten részt nem vehet. De készséggel imádkozik a Világértekezlet tagjaiért, hogy az Isten kegyelmének világossága egyesítse őket az Egyház látható fejével, aki őket tárt karokkal fogja fogadni.

Az egyedül helyes katolikus álláspont hangzott el Anyaszentegyházunk látható fejének ajkairól. Mert nincs szükség új mozgalmakra, új alapításokra, hogy teljesedésbe menjen az egy akol és egy pásztor isteni gondolata. Az emberek ugyanis hiában fáradszának. Azért Isten maga gondoskodott róla.

Áll már az egy akol és várja a megtérő nyáját. Várja a hazatérő lelkeket: az Egyház. Az az egységes hitszabály és szervezet, melyet a „World Conference” zászlóvivői sürgetnek, megvan már. El és éltet. Letéteményese és örzője az Egyház. Az emberek, mint másutt, itt is különböznek. Különböznek időben és térben. Különböző nyelveket beszélnek, eltérő szokásokat követnek, más-más felfogást vallanak, de egyetértők ugyanazon egy hitben. Ez az a kapocs, amely összefűzi őket s amely el nem ernyedő századok ezerféle tanításai között. Az Egyház pedig nem változtathat rajta emberek szeszélyes kedvéért, mert ezt a hitet Istentől, magától az Ur Jézustól vette, a Szentlélek mélyítette benne, s Az lebeg ma is felette, hogy az Egyház meg ne inogjon az egységes hit tanításában. Ez a tan zsinórmérték, igazság. Arra van szánva, hogy „ne hanyattassunk többé a tanításnak minden szelétől idestova”. (Efez. IV, 14). Az a rendeltetése, hogy tévedésbe ne ejtessen bennünket az emberek gonoszsága, álnoksága (u. o.). Hogy meghódítsa, egyesítse az összes nemzeteket. Azért nevezi szent Pál apostol az Egyházat az igazság oszlopának és erősségének (I. Tim. III, 15). Azért tekintette az Egyház mindazokat, akik döntési és magyarázatai előtt habozás és kételkedés nélkül meg nem hajoltak, mint akik Krisztus aklába nem tartoznak, mint akik hit dolgában hajótörést szenvedtek. Azért szállt perbe tanaiért az idők minden tévtonítójával, világi hatalmaságokkal, egész nemzetekkel, saját hűtlen gyermekeivel is és inkább lemondott róluk, semhogy egy parányit is engedett volna tanainak eredeti épségéből.

Ez az egy akol. Mi ehhez képest minden más földi egység? Csak árnyék.

De egységének forrása, központja, ereje, fenntartója: feje. Lát-hatatlannal az Egyház isteni alapítója, minden tagjának „mindenben mindene” (I. Kor. XV, 28), Jézus Krisztus. Láthatóan pedig az Ő rendelkezéséből földi helytartója, sz. Péter, a római püspök, a pápa.

Ő választotta ki az Ur Jézus az apostolok fejedelmének. Ő reá bízta, Ő reá építette Anyaszentegyházát s akit nagy kötelezettségekkel terhelt, tekintéllyel is felruházott, hogy az egész nyáját legeltesse s imádkozott érte, hogy hitében meg ne fogyatkozzék, hanem még ingadozó testvéreit is megerősíthesse. (Luk. XXII, 32) S ez a hivatás és tekintély Péterről átszállt utódaira minden időkre. Ez az a tan, melyet az Egyház kezdettől fogva vallott és ünnepélyes módon számtalanszor kijelentett. Csak azt nevezték Krisztus Egyházának, mely egységben volt Péter utódaival, a római Szentszékkel. Innét származott a papság egysége, innét áradt ki minden joghatóság, e püspöki székből Péter öröklék él, uralkodik és őrzi a hit igazságait.

Itt is vannak kétségek, de nem veszedelmesek. Nem okoznak meghasonlást, bomlást. Roma locuta — Róma szólott, döntött. S az egység még erősebb és virágzóbb, mint valaha.

Ez az egy akolnak egy pásztor.

Vedd ki a hatalmas boltzatnak zárókövét, s romokra hagsz. Az Egyház ezt nem engedheti. Itt alkunak, tárgyalásnak nincs helye.

A keresztény egység után esengőknek tehát nem válaszolhatunk egyebet, mint sz. Ágoston szavait: „Jöjjetek ide testvérek, ha azt akarjátok, hogy beleoltassatok a szőlőtőbe. Fáj a lelkünk, midőn lemetszve, lépve hanyódní látunk benneteket. Számláljátok csak meg a főpapokat Péter székétől kezdve s figyeljétek meg, hogy az atyák sorában ki kit követett. Ő az a szikla, melyet a poklok dolyfős kapui le nem győznek.” (Psalmus contra partem Donati).

Az Egyház várja őket. Az Ur halálának napján, minden Nagypénteken, elragadón szép imákat vezetett közeli jövetelökért.

A kicsiny mustármag pedig már hatalmas fává szökkent. Törzse megizmosodott, lombjai kiterjedtek. Ugy, hogy megtérhetnek alája a föld minden népei.

Dr. Gebauer Miklós.

Édes anyámnál.

— Fr. S. Finžgar. —

Az élet harcteréről fáradtan
Hozzád jövök, hogy légy vigasztalóm,
És balzsam rejlik minden szavadban:
„Te Küzdj, fiam, én majd — imádkozom...”

Szlovénból: Horváth Béla.

A pécsi székesegyház felszentelésének 30 éves jubileuma.

Kilenc évig tartó ujjaalakító munka után 1891. június 22-én, hétfői napon, dr. Dulánszky Nándor pécsi püspök, Steiner székesfehérvári, Hornig báró veszprémi, Dessewffy eszani, Bubics kassai, Meszlényi szatmári, Hidassy szombathelyi és Bende besztercebányai püspökök segédkezése mellett felszentelte a képzőművészek versengő erőfeszítéseivel ragyogó, új díszbe öltözött pécsi székesegyházat. Jól esik visszaemlékeznünk e 30 év előtti napra, mely Pécs városára terelte az egész művelt világ érdeklődését s vidékies, szürke életébe szokatlan, szinte nemzekező méretű pezsgést, ragyogást, örömet hozott. És ezt nem hadi, nem politikai vagy más profán szenzáció kedvéért, hanem a legideálisabb, az emberiség kulturlelkét, legnemesebb őszöneit igazító eseményért, a minő a templomszentelés.

Hatalmas ölekezése volt e nap a vallás mindent átható erejének és a művészet életet szépséggel megannyozó géniusának. Hogy ezt lássák, azért jöttek ide a király, a miniszterek, a főpapok, a katonák, a külföldi attasék és vagy 20.000 főnyi nép a szélrőrsa minden irányából. A város nem is tudott szállást adni mindnek, a tereken és utcákon tanyáztak a tömegek, dacára a nyári záporoknak. Hódolni akartak a történelem tiszteletreméltó emlékeinek, melyek a pécsi székesegyház közel kilenc százados köveihez tapadnak s annyi deus és bánatos napról, őseink vallásos buzgóságáról, nemes kultúrtörékvéséről és eszményiségéről beszélnek. Részt akartak venni a restauráló püspök örömeiben, hogy megértheték ezt a napot, melyre az akadályokat leküzdő eréllyel, irányító tervezgetésekkel és nagy munkával készült. Gyönyörködni akartak a külföldi és magyar művészek világraszóló munkájában, mely Pécs városát a művészetörénelem lapjaira írta kitörölhetetlen betűkkel.

Nem volt ehhez fogható ünnepség Pécs egész multjában. Legfeljebb az 1064. év március 27-ike versenyezhetne vele, ha a vége nem lenne oly szomorú. Ekkor koronázták meg Salamon királyt a pécsi székesegyházban a rokon hercegekkel való kibékülése megpecsételéseül. De még azon éjjel kigyulladt a templom és jó része a lángok maraklékává lett. 1345-ben is újra szentelék a székesegyházat bizonyos átalakítások befejezése után, de nagyobb ünnepélyesség nélkül. Nagy Lajos, Hollós Mátyás és II. Ulászló királyokat látta ez az épület falai közt, de arról nem olvasunk az elfakult írásokban, hogy e látogatások szélesebb gyűrűket vertek volna a közérdeklődés tengerében. 1891. június 22-ike kiinduló pontja a művelt világ Pécsre való zarándoklásának, amint ezt a lefolyt 30 év története mutatja.

Ezekért esik jól e napra visszaemlékezni. E visszaemlékezés azonban az is eszünkbe juttatja, hogy a katolikus egyház nemcsak

azért építtette fel szinte pazarló disszel e magasztos istenházát, hogy egy városnak idegenforgalmat, a művészetnek érvényesülésre teret biztosítson. Ezek csak velejárói a tulajdonképeni célnak, amely a vallás ápolására tűzhelyet akar építeni. Jól tudja az egyház, hogy a kövek, ércék, színek és az egész művészi alkotás mulandók és hogy talán a székesegyház restaurálását sem lehet véglegesen utol-sónak tekinteni, de örök és halhatatlan, aminek a kultusza folyik a domban: az Isten és az ő békéje és szeretete.

Szönyi Ottó dr.

Világiak apostolkodása.

Apostolkodni — embereket megnyerni! Nem vér és fegyver, háboru és legázás által, mint a világ hatalmasai; nem csel és félrevezetés által, amint ezt a ravasz politikusok és rosszinduatu viágbölcsek és tudósok teszik, hogy hirt, dicsőséget és pénzt szerezzenek — nem! Embereket megnyerni, nekik az élet kényerét, az igazság világosságát, beteg lelkiüknek orvosságát nyújtani, boldogságukban saját örömet, lelkének békéjét, amelyet a világ nem adhat, megadni — s így a világban, egy életen át nyugalom és pihenés nélkül dolgozni, az Isten országának kiépítésén fáradozni — ez az apostolkodás fensége, ez a legragyogóbb formája a szociális tevékenységnek.

Ámde minél tovább tart e munkálkodás, annál több testi és lelki szükséglet kerül felszínre. A papoknak, a lelkipásztorkodás hivatott tényezőinek, segítő munkásokra van szükségük, messis quidem multa operarii autem pauci — az aratás ugyan sok, de a munkás kevés. Hol lelheti föl ezen segítséget? Buzgó hiveinél, ugy a férfiak, mint a nők körében.

Az Üdvözítő ugyanis a mennyországot férfihoz hasonlította, ki fát ültet s asszonyhoz, ki elvegyíti a kovászt; és közvetlen a jó pásztortól szóló példabeszéd után, ki utána megy az eltévedt juhokcsának, elmondja példabeszédét az asszonyról, ki elvesztett garast keresi. Isten tehát azt akarja, hogy az apostolkadásban, a lelkekért való küzdelemben férfi és nő egyaránt vegye ki részét és építsék a lelkek mennyországát már itt a földön.

Az apostolkodás leghatalmasabb rugója mint mindenkor ugy ma is az Eucharistia, hiszen a lelkipásztorkodás az egész vonalon, közvetve vagy közvetlenül az Eucharistia szolgálatában áll. A lelkipásztorkodás munkaköre hasonlít az Eucharistia ünnepélyes körmenetéhez, amely az oltártól elindul és körmenetként országutakon és utcákon át visszatér az oltárhoz. Mivel a hívek apostolkodása párhuzamosan halad a lelkipásztorkodás munkájával, számára is az Oltáriszentés titka a legfőbb indítók, amelyből kiindul s a végéig, ahol kiköt. A mindennapi szent áldozás, amelyi kevéssel ezelőtt a papok kiváltsága volt, mindjobban elterjedt a hívek között és csaknem általánossá vált. Azonban ezen joggal és kiváltsággal a mindennapi áldozók magukra vállalják azt a kötelességet is, hogy a jó pásztor szellemében a lelkek megmentésében résztvesznek.

Ha egy kis tepersemlet tartunk azt tapasztaljuk, hogy a multban és a jelenben is az apostolkodás munkájában azok vettek kiválóan részt, akik, mint lámbor társulatoknak tagjai (rózsafüzértársulat, Jézus szts. Szíve társulata,

oltáregylet, harmadrend stb. stb.) az Eucharistiával szorosabb kapcsolatot teremtettek. A legújabb időben serény buzgalmat fejt ki a szociális missziótársulat, amely sokirányú működésével a hívek apostolkodásának elsőrendű tényezőjévé vált.

Ezen társulatoknak tagjai leginkább nők s így hívek apostolkodásában is elsősorban a nővilág veszi ki oroszlámrészt.

Midőn Pécs városának nőapostolairól szólunk, nemcsak a szűk, mindennapi keretek közt mozgunk, hanem a szociális munkálkodás tág mezejének ezerféle pompázó virágait mutatjuk.

Megindító az anya apostolkodása családja körében. A szentírás szerint: A hívő asszony megszenteli hitetlen férjét... Szép a tanító nő apostolkodása az iskolában, hisz, kik a kicsinyeket oktatiák fényleni fognak, mint a nap az Isten országában. Fenséges az imaapostolkodása a zárdák magányában: Ha kettő vagy három összejön imádkozni, köztük vagyok én is, mondja az Ur. Magasztos a tollapostolkodása nőkezekben: Ki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom őt Atyám előtt, aki a mennyekben van.

Ezen apostokodási cselekedetek közel, esnek hozzánk, e szűk keretből kilépve tág mező nyílik a szociális munkálkodáshoz, az apostolkodáshoz.

A nőapostolkodás ernyedetlen buzgalommal szépi az Isten házat, díszíti az oltárokat, készítenek istentiszteleti tárgyakat. Hány negyed és félórát szentelnek Isten dicsőítésére s hány lélek számára teszik vonzóvá az Isten házat.

A nőapostolkodás másik működési tere: a szegények gondozása. A szegényügy mindenkor az Egyház ügye volt. Mikor felkeresik a szegény nyomorultakat, nemcsak a mindennapi élethez szükséges kenyeret nyújták, hanem arra törekcsenek, hogy az angyalok eledelében is részesüljenek.

Nagy buzgalommal ápolják és látogatják a betegeket az evangélium szellemében, hogy a beteg testtel a beteg lelket is gyógyítsák. Különösen a prostitúció és leánykereskedelemmel szemben nehéz lélekmentő munkát végeznek. Továbbá a csecsemővédelem és más száz és száz jótékony intézmény a nőapostolkodás működési tere, szóval: mindazon hely és körülmény, ahol testi nyomort enyhíteni, lelki szenvedéseket csillítani lehet, ahol a jó pásztor és az irgalmas szamaritánus művészetét követelhetik, utánozhatják.

Bok József.

Passiflora.

Uram, ma, hogy újra vendégül jössz hozzám,
A lelkem virágát mind-mind eléd szórnam:
Fehér lilómot, ibolyát és rózsát;
De lásd, a kertemen most vihar vonult át,
Másra nem leltem, ó, fogadd ez egyetlen:
A bus, könnyharmatos passiflórát.

m. i.

A kereszt újabb diadala.

Azt mondták ott tul, hogy káromkodni fognak. Mert kell is káromkodni, míg valahol egy kereszt ragyog a napfényben, árnyas szobánk faláról míg egy egyszerű feszület lekintránk. Nagyon haragudnak arra a keresztre! És már be is bizonyítottak valaki közülük, hogy a keresztet el akarják tüntetni a földről, mert az egyik hirdetési festményen ott a gimnázium falán az odafestett székesegyház tornyáról levakarta máris a kereszteteket.

Mikor Péceset ezek és ilyenek írónak, sőt történnék, most akad kezembe a nemrég elhunyt svéd írónak, Strindberg Ágostnak végrendelete. Senki sem vádolhatja a kereszténység iránt tanusított rokonszenvvel, hisz tollával, életével ellensége volt. És végrendeletében szívről-szóra ez áll: „Ha majd koporsómban fekszem, tegyetek a mellemre egy feszületet. Koporsómat borítsátok le fekete köpönyeggemmel és sírom egyszerű fakeresztre ezt írjátok: üdvözlégy szt. kereszt, egyetlen reményünk!”

De ugy beszél és cselekszik az együgyű, ha elkábitja az ideáloktól megfosztott önzés raffinált szimatja, emigy az ember, mikor az arcán kiül a szív szenvedésének szomorú fénysége.

Ráczpetre.

Hauser Imre.

Mária-Gyűd.

Amint a nyár a természet életében és külső formájában, ép ugy élénk változást idéz elő a katolikus népek egyházi életének külső megnyilvánulásában a nyárnak egyik legkedvesebb Mária ünnepe: *Sarlós Boldogasszony*.

Mintha a rokon házban csendes hajlékában felhangzott Magnificat szavai — a szelek szárnyán tovább — mindenütt élénk visszhangra találának, mintha az áldott Szűz Anyának Judea hegyein és völgyein keresztül átható léptei jelei lennének egy nagy, általános megmozdulásnak, életnyilvánulásnak, — ugy tűnik fel mintha ennek az ünnepnek nyomán valami vándorlási ösztön eltené hatalmába a katolikus népeket.

Nem tud megmaradni otthonának csendes hajlékában, valami vonzza ki,

a távoli messze idegenbe a Bold. Szűznek a szeretet évszázados patinájával bevont templomaihoz, kegyhelyeihez, Egész vidékek, falvak a vándorlás jegyében állnak. Hosszu, szinte beláthatatlan sorok, férfiak, nők, gyermekek lepik el a poros országutat követve a vászonnal borított szekerek és kocsik tömegétől. E látvány szinte őseink vándorcsapataira emlékeztet, akik az isteni gondviselés által Ázsiából az Uralon keresztül vezetette mai hazájukba jöttek.

„De most nem pajzs és kard fénylik a napsugárban, hanem kereszt és rózsafüzér, nem harcias és vad csatáénekek hangzanak fel az uton, hanem hangos imaszó és a bucsuénekek lágy melódiaja; nem hódításra induló csapatok ezek, hanem a katolikus népek békés és barátságos látogatásai

a kereszténység Anyjánál, Nagyaszonynál.

Lényegüket tekintve ezek a zárandoklatok, bucsujárások, csak külső megnyilvánulásai a Mária-tiszteletnek, ami a katolikus egyházban azonban oly nagyszerű és fenséges módot nyújt kifejezésre, hogy más vallásfelekezetek előtt nem egyszer szertelen, tulzott vallásosságnak, a rajongás egy nemének tetszik. Ilyen vélemény azonban csak hitünknek s általában a kereszténységnek nagyon gyenge, hiányos ismeretét árulja el, mert aki csak felületesen és ilyeszként a kereszténység és hitünk lényegével megismerkedni, az látni fogja, hogy ennek így kell lenni és hogy másképp nem is lehetséges.

Ami egyházmegyéinkben a Bold. Szűz tiszteletének, a bucsujárásoknak központja: *Mária-Gyűd*.

Ősrégi ez a templom. Története egész a kereszties hadjáratok koráig nyúlik vissza, midőn II. Géza 1148-ban a kereszties lovagokkal átvonuló VII. Lajos francia királyt országának határáig elkíserte s ennek emlékéül a Bold. Szűz tiszteletére e kápolnát emeltette. Ettől az időtől kezdve a kápolnát mindig a tisztelet, szeretet és ragaszkodás környezi. A délvidéki nemes főurak temetkező helye, a magányt és lelki felüdülést kereső püspökök kedvelt pihenője, az elhagyottaknak s szenvedőknek pedig üdítő forrása. Ide jött segítséget és oltalmat keresni *Móré Fülöp* pécsi püspök is, mielőtt seregével Mohácsra ment meghalni.

Majd a török birtokába került. Eltűnik a kereszt s helyét a félhold foglalja el, a kápolna pedig török templommá, mecsetté lesz, 150 év múlva felszabadul, de ekkor meg a görögkeletiek, majd a kálvinisták veszik birtokukba. Végre az isteni gondviselés különös beavatkozása folytán, midőn

a hagyomány szerint a Bold. Szűz két ízben is kinyilvánította magát — a délvidék kormányzója visszaadta a jogos tulajdonosoknak, a katolikusoknak.

Ettől az időtől kezdődik a Mária-gyűdi kegyhely történetének legérte-nyesebb korszaka, úgy hogy ma Máriagyűd nemcsak pécsegyházmegyé-
nek, hanem egész Bácskának, Horvát-és Szlavonországnak a legkedveltebb bucsujáró helye. Évente kb. 60—70 nagyobb zárandoklat keresi fel a kegyhelyet s számuk majdnem a 60 ezret is meghaladja.

Hogy voltaképpen mi volt a zárandoklatok indító oka, azt nehéz teljes pontossággal megállapítani, de leg-nagyobb valószínűség szerint a XVIII. század közepe táján vették kezdetüket. Ugyanis III. Károly uralkodása alatt 1738-ban a háborúból visszatérő katonák magukkal hozták a pestist, a mely egész Baranyában, de különösen Siklóson rettenetesen pusztított. Vég-ső kétségbeesésükben a siklósiak fo-gadalmat tettek, hogy évente körme-nettel Gyűdre zárandokolnak, csak-hogy ettől a rettentő csapástól meg-menekülhessenek. S a hagyomány szerint, amint letették a fogadalmat, csodálatos módon a pestis azonnal megszűnt.

Ennek a hírére és példájára indul-tak meg azután a többi fogadalmi körmenetek is s a legnagyobb való-színűség szerint a pécsi plébániák, il-letőleg helyesebben Pécs városának fogadalmi körmenete is ebből az idő-ből származik. Hogy pedig a körme-net nemcsak a templom, hanem egy-uttal a város körmenete is volt, az abból is kitűnik, hogy egész a leg-ujabb időkig a szigeti külváros zá-rándoklatán a hatóság képviselőitben mindig részt vett egy városi képviselő is.

Eddig három körmenet indult éven-te a pécsi plébániáról, az idén azon-ban e három egyesítve lett s így Sar-lós, boldogasszony napján Pécs váro-

sának hívő katolikusai együttesen in-dulnak (Mária Gyűdre, hogy eleget tegyenek az ősök fogadalmának.

Dr. Kelemen Andor.

Divat-cikk.

Izaiás próféta valamikor kemény szavakkal ostromozta Izrael leányai-nak divathóbortját. Azért, hogy föl-fuvalkodnak Sion leányai és fölemel-nyakkal járnak és integéző szemekkel lépdelnek és tapsolnak, kényesen jár-kálnak és kímért léptekkel sétálnak: megkopaszítja az Ur Sion leányainak fejtejét, és az Ur hajokat leleplezi. Aznapon elveszi az Ur a saruk ékes-ségét és holdacskákat, a nyakláncokat és kösöntyűket, a karpereceket és fejkötőket, a hajvasztókat és lábkötő-
ket, a szalagöveket és ékszereket, az illatívegeket és fülfüggőket, a gyűrűket és a homlokra függő gyöng-
gyöket, az ünnepi ruhákat és palás-
tokat és vászonneműeket, a hajtűket és tűkröket, a gyolcsingeket és főve-
geket fátyolruhákat. És leszen a gyönyörűséges illat helyett undokság és a szalagöv helyett kötéll és fo-drozott haj helyett kopaszág és a mellkötő helyett szörzések." (Iz. 3. 16—24.)

Ha ma élne Izaiás, nem kisebb erő-vel dörögne, mint akkoriban. Csak-hogy míg a multban azt kifogásolta oly nagy erővel, hogy túlságosan sok ruhafélt raktak magukra a nők, ma megfordítva azon panaszkodnék, hogy túlságosan kevés az, amit magukra vesznek.

Azok az alul is, fölül is botrányo-san rövid ruhák, az a lenge öltözkö-dés, mely már csak inkább szimboli-zálja a ruhát s szinte teljesen átlat-szóvá teszi a nőt, méltán keltené fel Izaiás haragját.

Nők, keresztény nők, — kiáltaná — hogy járhattok így, hogy járathat-játok így leányaitokat, kitevé őket az utcán járókelők mohó pillantásainak, fejlesztve bennük és azokban, akik-nek szeme rájuk esik, az érzékiséget? Nincsenek még eléggé felkurbácsolva az ösztönök és szenvedélyek, nem esküdött össze úgy is minden a tisz-tesség és szeméremzés ellen, hogy nektek is a romlás szolgálatába kell állnotok?

Az egyszerű királyra olyan ruhát adtak, hogy csak az ártatlanok sze-me tudta meglátni. A mai divat is olyan ruhát ad a nőkre, hogy való-ban csak az ártatlanok szeme látja azt ruhának. Kevésbé tisztá szemek előtt pörére vetközteti a nőt.

Nem szörnyűség az is, mit csinált a divat a kisleányokból? Mintha nem lehetne eléggé korán kezdeni a szeméremzésnek szívükből való kiölé-sét.

Csodálatos egy zsarnok a divat. Nemcsak izléstelenségre tud rávinni megszámlálhatatlan embert, de egye-nesen erkölcsstelenségre is. Hogy ez a mai divat izléstelen, nyilvánvaló. Akkor izléses a ruha, ha színe és sza-bása megfelelő természetnek, korod-nak, állapotodnak. A mai öltözködés-ről mindent el lehet mondani, csak ezt nem. Annýira nem, hogy már egyenesen a jóerkölcsökbe ütközik.

Imen van, hogy a minap Budapes-ten a keresztény nőeknek valamilyen gyűlése egyenesen harcot hirdetett és üzent a mai szeméremellenes női di-

vatnak. Valanivel előbb Amerikából jött hasonló hír. Olaszországban pedig több püspök oly értelmű rendeletet adott ki, hogy az olyan nőtől, aki a mai divatosan kivágott és átlátszó ruhában lép az Ur asztalához, meg kell tagadni a sz. áldozást, Sőt a legmagasabb helyen is felszólaltak már a divat kinövéséi ellen. XV. Benedek pápa sz. Ferenc harmadrendjének 700 éves jubileuma alkalmából f. évi január 6-i kelettel kiadott köriratában ezeket mondja: „Nem tudunk eléggé sajnálkozni minden korés állapotheli annyí sok nőnek elvakultságán, akik tetszvágytól elvakítatva nem veszik észre, hogy egyetlen divathóbortjuk nemcsak a tisztességes emberek nemtetszésével találkozik, hanem legfőképpen Istent

sérti meg. Mert nem elég az, hogy olyan ruházatban jelennek meg a nyilvánosság előtt, amelytől legtöbbször idegenkedett volna azelőtt, mivel fölöttébb ellene van a keresztény szeméremnek, hanem azonfelül nem átalnak így a templomba lépni s a szent titok ünneplésében részt venni. Sőt ilyen, a legalantasabb ösztönöket igazító ruhában az Ur asztalához lépnek, hogy a tisztaság isteni forrását vegyék magukhoz.”

Óriási értékek mennek veszendőbe a szeméremérzés pusztulásával. Az emberi nem fenmaradása forog kockán. Azért sürgősen össze kell fogyniok a keresztény nőknek, hogy a divat hóbortjaival szemben energikusan állást foglaljanak.

sn)

Liturgia.

XV. Benedek pápának eddig egyik legszebb liturgikus intézkedése volt az, amellyel elrendelte, hogy a halottakért mondott gyászmiséknek magasztos szövegükbe méltán beleillő önálló prefációjuk legyen. Azelőtt a gyászmisékben az ugynevezett közönséges prefációt kellett elmondani, vagyis azt, amelyet minden, saját vagy időszaki prefációval nem bíró misében mondtak. Az új gyász-prefációt a múlt évben kezdték használni. Dallama komoran egyszerű, megható. A szövege költői emelkedettségű, mely gondolatokkal teljes. A latin eredetűnek tömör szépségét a magyar fordítás persze alig közelíti meg. *Háldat adunk neked, Urunk Krisztus* — így szól a szokásos bevezető szavak után az új prefáció — *akiben boldog*

feltámadásunk reménysége felragyogott, hogy akiket megszorított a halálnak bizonyossága, megvigasztaljunk a jövőd halhatatlanság ígérében. A Te hivednek élete, Uram, nem vész el, csak megváltozik s a földi hajlék romjain felépítéd nekik az éghen örökkévaló otthonukat. És ezért az angyalokkal, a hatalmasságokkal, a mennyei seregekkel zengjük neked vég nélkül: szent, szent, szent vagy Ur Isten!

*

A zöld szín még néhány évvel ezelőtt a legritkábban előforduló egyházi szín volt, évenként legfeljebb kétszer-háromszor került sorra. Most viszont a nyári és őszi évszakban alig akad vasárnap, amelyen ne lenne a zöld szín kötelező. E változás oka X.

Pius pápa liturgikus reformjában rejlik. Szabály ugyanis, hogy pünkösdtől adventig, nemkülönben vizeskeresztől *hetvenedvasárnapig, ha nincs valamely szentnek a napja, a zöld szín használandó.* A legtöbb napra természetesen esik valamelyik szentnek az ünnepe, ezért hétköznapokon ritka a zöld szín. Vasárnapokon ellenben, még ha aznap valamely szentnek napja volna is, a vasárnapról kell a misét mondani, a vasárnapok színe pedig az év említett nagyobbik felében a zöld. Kivételesen, ha valamely magasabb rendű Mária ünnep, apostol ünnep vagy hasonló esik vasárnapra, a mise nem a vasárnapról, hanem az ünnepről veendő, s ekkor a szín is az ünnepnek megfelelő. Régebben a vasárnapra eső kisebb ünnepeken is a szentről szóló misét mondták el, nem a vasárnapot s ezért fordult elő oly ritkán a zöld szín. A pápai reform célja az volt, hogy a vasárnapot, mint az Ur megszentelt napját, jelentőségében a kisebb ünnepek fellett álló rangra emelje és hogy az addig meglehetősen háttérbe szorult szép, ősrégi szövegű vasárnapi misét lehetőleg minden vasárnapon el lehessen mondani

*

Azt kérdezi egyik kedves olvasónk, aki szorgalmas és buzgóan figyelő lá-

toatója a szentmisének, miért van az, hogy a misében a Glória és a szentlecke között néha csak egyszer mondják a *Per omnia saecula saeculorum* záradékot, legtöbbször azonban kétszer? Az éles megfigyelőnek röviden a következőkben válaszolunk: A Glória után elmondott első ima (oratio) a nap miséjének a főimája, ezt mindig be kell fejezni a kérdézet záradékkal. Ha az illető nap egyházzilag magas rangú ünnep, akkor egyéb megemlékező imát nem szabad felvenni a misébe, hanem az egyetlen ima záradéka után nyomban a szentlecke kell megkezdeni. Más napokon, ide értve a közönséges vasárnapokat is, rendszerint több kötelező, megemlékező ima követi az első. Ilyen lehet három-négy is. A pécsi egyházmegyében például, ha csak nincs magasabb rangú ünnep, naponként kötelező miseima mondandó a pápáért. Valahányszor egy nál több előírt ima van a misében — ez pedig a gyakoribb eset — a szabály az, hogy a legelső után is, és a legutolsó után is el kell mondani az ismert szokásos záradékot. Ezért fordul elő, miként olvasónk helyesen megjegyezte, néha egyszer, többnyire azonban kétszer a kérdéses záradék!

dr.-l.

Az Egyház életéből.

Angolország és az Ir kérdés. Alig van elv, melyről az utolsó években annyit hallottunk volna, mint a kis népek önrendelkezési joga. És alig van ország, mely ennek az elvnek az érvényesítésében oly következetlen volna, mint Anglia. Mikor ezt a

tényt leszögezzük, Irország szenvedéseire gondolunk. Nemrég módunkban volt közölni, hogy a katolicizmus a brit birodalom egyes területein milyen akadálytalan gyorsasággal tud tért hódítani. De a kat. Irországban ugyanakkor szinte Cromwell idejére emlékeztető üldözések folynak. Előttünk van az „*Irish Ecclesiastical Records*” idej februári száma. Eb-

ben P. Cannon, ír jezsuita leverő hatású statisztikával foglalkozik. Míg Irország összlakossága 1846-ban, 8 millió 300.000 volt, ma ez nem több, mint 4.400.000. Nyolcvan év előtt 7 millió katolikus volt a „Zöld sziget”-nek, ma alig 3 és $\frac{1}{2}$ millió. Az üldözött ír katolikusok hitük és nyelvük védelmében inkább ott hagyták őseik földjét, hogy millió számra kegyetlenek új hazát az új világban, de nem hódoltak be az angol elnyomásnak. — Az otthon maradtak most szívósan küzdenek vallásuk és nemzeti-ségük szabadságáért. A heves tempójú *sinn-lein-mozgalom* kimondott célja: elszakadni Angliától. Irország lassankint teljesen kicsuszik az angol közigazgatás kezéből. Az angol katonaság megtorló akciói csak provokálják a belső háború elkéseredtségét és fokozzák az ír nép ellenállását. Ebben a nagy khaoszban az ír püspöki kar keres most békés és hazája érdekeit biztosító megoldást. Közös tanácskozásukon leszögezték az ír néppel szemben elkövetett borsalmakat és kimondták, hogy az ír kérdést nem az embertelen elnyomás, hanem Irország megdönthetetlen jogainak elismerése oldhatja csak meg. Az általuk javaslatba hozott *treuga Dei* különben Angliában is élénk visszhangot keltett. Valószínű, hogy a sok küzdelem után Irországnak nemzeti önkormányzatot adnak a brit világbirodalom keretében, teljes közigazgatási, adóügyi és pénzügyi függetlenséggel. Ezt engedni sejtetni a kat. hitű és konciljárás politikájú *Talbot*nak alkirályá váló kinevezése.

Szent Jeanne d'Arc ünneplése. Lapunk multikori számában röviden érintettük már, hogy mily nagyszabású ünnepséget rendeztek a franciák az orléáni szül. tiszteletére. Mődunkban van most ezekről az alábbiakban bővebben beszámolni.

Ötszáz évre rá, hogy máglyáról röppent a csillagos egekbe a hős francia leány lelke, képét oltárra emelte a Szentszék. És Franciaország, az Egyház legidősebb leánya, kinek gögös fia, *Viviani*, nemrég a nemzet színe előtt hetvenkedett, hogy egyetlen főséges kézmozdulattal kioltották a magasságból leáradó világosságot, — három város kivételével — ünnepi díszbe öltözött és három napon át magasztalta szentté avatott nemzeti hősnőjét.

A legnagyobb pompát *Orléans* fejtette ki. Ide jött a pápai követ: *Granito di Belmonte*, ide sietett 33 püspök.

A kormányt *Bonneray* miniszter képviselte. Az utcákon a szó szoros értelmében ember ember hátán szorongott. A házak zászlódíszben pompáztak, az ablakok virágos kertekké változtak. A székesegyház környékén az ablakokat még januárban vették berbe á 500 frankért.

A székesegyházban a pápai követ fényes asszisztencia mellett hálaadó misét énekelt. A dícsőítő beszédekét délelőtt, délután fölolvatta érsekek mondták. Este felé vecsernye zárta be az egyházi ünnepség rendjét. De az igazi pompa csak ezután következett. Este 9 óra tájban a székesegyház elé vonult lovas katonaság és katonanoban a kíséretében az egész városi tanács, hogy a polgármester átadja az orléáni püspöknek Jean d'Arc ősi zászlóját. Ebben a pillanatban kigyúlt a tornyokon és az egész városban a bengáli tűz, hogy tündéri világosságot szórjon a megszámlálhatatlan ünneplőkre. Még az ég is kiderült, holott egész nap az eső szitált. *Msrgr. Touchet* a zászló átvétele után remek beszédben magasztalta az orléáni szüzet.

Többi között ezt mondotta: „Öt század kellett hozzá, hogy teljes fé-

nyességében kibontakozzék előttünk az az icipici világosság, mely 1412 január 6-án Domrémy egy kicsiny házában támadt, felszökött az égre és most ott ragyog Páris — az emberi művelődés központja fölött, Róma — a kereszténység középpontja fölött utólrhetetlen fényességben. Im már többé nem emelkedhetik: Franciaország védőszelleme a francia nemzet egyhangú kívánsága szerint és az Egyház szentje a kanonizáció után.”

Másnap folytatódott a templomban az ünneplés. A pápai követ csak harmadnap bucsuzott az utolsó ünnepi mise után. Szíve mélyéig meghatva mondotta: „Sirtam és egyre könnyeznem kell, ha arra gondolok, hogy mit láttam itten. Őszintén sajnálom, hogy csak a szívem — francia.”

Párisban is megtartották a Notre-Dame székesegyházban Jean d'Arc ünneplését. *Derendinger* képviselte az elnököt. Mellette ült *Foch* marsall, több miniszter és egy tengeragy kíséretében. (U. K. D. Darázs.)

Szerednyén, Ung vármegye egyik járási székhelyén 8 tót családon kívül az egész lakosság magyar. *Adam* esch szolgabíró mégis megtöltötte, hogy a templomban magyar egyházi dalokat énekeljenek. Mőkor inzultu-

saival a szent énekeihez ragaszkodó népet fokról-fokra izgatta, az elkésere-
redés végre is kirobbant és majdnem a szolgabíró megölésével végződött.

Templomépítés Amerikában amerikai tempóban. Az Egyesült-Államokban van egy alig 15 esztendő intézmény, a „*Church Extension Society*.” Fennállása alatt 4 millió dollárt gyűjtött össze templomépítési célokra. (Ezer negyven millió korona.) Összesen kétezernél több templomot épített. Amerikában nincsenek is oly plébániák, melyekhez 90—100.000 hívő tartozik. Ha a 10.000 lelkes maximumot a hívek száma meghaladja, ezek kiválnak, új plébániát alakítanak, új templomot építenek.

A német kormány a vallások tájékán melletti. A szász tartománygyűlés szociáldemokrata többsége határozatot hozott a vallásoktatás eltörlésére. A szász kormány ezt az indítványt továbbította a birodalmi kormánynak. A belügyminiszter most arról értesíti a drezdai kormányt, hogy kívánságának nem tehet eleget, mert hasonló (törvénnyel) tervezet a birodalmi kormány, de a birodalmi gyűlés is feltétlenül elutasította.

Pécsi kat. naptár.

1921. július 1—19.

2. Szombat, *Szárlosboldogasszony ünnepe* Reggel 6 ó. sz. misék a belv. budai és szigeti külv. plébánia templomban.
- 7 ó. Indulás az egyes plébániákról: végleges gyülekezés a központi temető főbejáratánál.
- Szalántán d. u. 2 óráig pihenés.

d. u. 5 ó. megérkezés Gyűdre, este 7-ig gyónatás. Este 8 ó. felvonulás a fájdalmas Anya szobrához és a jubileumi keresztet, hol rövid sz. beszéd lesz.

3. **Pünkösöd u. VII. vasárnap.** Reggel 5 órától kezdve gyónatás. 9 ó. sz. beszéd utánna sz. mjsé melyet a megyés főpásztor pontifikál.
- 11 ó. indulás. Szalántán d. u. 4 óráig pihenés. 8 ó. tájban vissza-

térés a székesegyházba.

D. u. 3 ó. A felnőtt leányok kongregációjának gyűlése. — (zárdá).

10. **Pünkösöd u. VIII. vasárnap.**

Este 8 ó. a kereskedelmi alkalma-

zottak műsoros estélye a Ker. Szoc. Egyesületében.

17. **Pünkösöd u. IX. vasárnap.**

D. u. 3 ó. a felnőtt leányok kongregációjának gyűlése. — (zárdá)

Szerkesztők üzenetei.

M. M. Szabadka. Lapunk lelkes elterjesztését hálásan köszönjük. Keresztény sajtót támogatni valóban apostoli tett. Nevünk ellen tett megjegyzésére avval válaszolhatnánk, hogy párhuzamot vonnánk közöttünk és más lapok között, amelyek szintén helyi névvel egy országrésznek, sőt egy országnak íródnak. De nem kenyérünk a nagyratörés; még analógiában sem. Feltárjuk őszintén inkább a lelkiinket. Csak Pécsnek akarunk némi kárpótlást adni a sok lapért, amely ide járt. Csak egy-két léleknek akartunk néhány falat kenyeret törölni. A vidékre gondolni sem mertünk, hogy ilyen lelkesedéssel csatlakozzék hozzánk. Bár neki is szól mindaz amit mondunk, mert a kereszténységet demarkációval nem lehet részekre szaggatni. Szabadkán is örökéletű lelkek várják az Isten ígét. Nem a cím szól nekik, hanem a tartalom. — **N. K. E.** Meggyőződésünk ugyan az, hogy egy szívből jövő ima értékesebb a világ minden költeményénél, de azért vershez az érzelem mellé költői dikció kell. A költeményekre nagyon kényesek vagyunk. Van versében egykét szép hely, de néha megszakad és olyan, mintha „meredély”-re kellene felkapaszkodnia. Szívesen látjuk a jövőben.

S. P. Baranyaszentistván. Levelét, melyet minden nagyot megértő lelke díktált, megkaptuk és köszönjük. A

levél vétele előtt már úgy határoztunk, hogy nem kövejük más lapok példáját. — **H. Németi.** Fordításait nagyon szívesen fogadjuk. Hadd ismerjük meg horvát testvéreink keresztény nagy gondolatait. Sárícs püspök hangulatos versét nagy örömmel fogadták olvasóink. Kérünk tőle hasonlókat. — **N. F. Torjanc.** Érdeklődéssel várjuk elbeszéléseit. Csak egyet kérünk: legyenek rövidek. Mert a rendelkezésre álló anyagnak csak nagyon kis részét tudjuk elhelyezni a lapban. — **Witherose.** Az álneveket nem szeretjük, ha olyan szépek is, mint ez, amelyet választott. A bujósát átengedjük azoknak, akiknek van mit szégyelnük: az alattomban támadóknak. Észrevehet-e, hogy a tuloldalon sokszor még a sajtópör sem tudja megállapítani egyes cikkek szerzőjét. Strohmanno-kat állítanak a bíróság elé is. Nevével szeretnők hozni a kedves költeményt. Nem kell szégyelnie; szép alkotás az. — **M. Pécs.** A naptárunk szeleme olyan lesz, mint a lapunké. Keresztény. Közreműködését szívesen látjuk.

H. Ráczpetre. Kedves volt, amit küldött, s azért közöljük is. Még kedvesebb, amit a jövőre ígér. Várjuk szeretettel. — **K. T. Pélmonostor.** Nagy örömet okozott körünkben a cikk. Hasonló cikk már korábban érkezett s így szíves engedelmevel a Naptárban szeretnők hozni. A pápa képe mellé igen aktuális volna. — **H. F. Szalánta.** Szívesen vettük. Engedélyével élve, kénytelenek voltunk megrövidíteni

Jäger J. ezelőtt Francz J.

kalapos üzlet és műhely Ferencziek-utca 9. szám. — Állandóan nagy raktár összes kalap és sapka különlegességben, minden igénynek megfelelő javítás és átformázást elvállal.

Elsőrendű jóminőségű bőrkezytyük

ugyszintén mindenféle orvosi kötszerek, sérvkötyők stb. nagy választékban kaphatók és mérték utáni rendelések is elfogadtnak

Hamerli J. keztyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám

Pannonia szálloda.

Romeisz György Pécs, Siklósi-utca 12.

Telefon 47. szám. bádog réz- és fémáruvagyár. Telefon 47. szám.

Kénporzók, permetezők, különféle butorveret, épületvasalás és löszerszám veret nagybani gyártása. — Nikkelezés és galvanoplasztika. — **Vízvezeték és fürdőszoba** berendezések készítése és felszerelése. — Tüskésdrót nagyban és kicsinyben. **Pálinkaüstök készítése.**

Angster József és Fia

orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomloksípek.

Javítások, — Hangolások
elsőrangú kivitelben.

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdivato-
sabbban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

AUBER GYULA

VASNAGYKERESKEDŐ PÉCS, VASUDVAR

Raktáron tart: rudvasat, tengelyeket, vasgeren-
dákat, beocsini cementet, kátrányfedőpapírt, az összes
ipari és mezőgazdasági cikkeket.

Eredeti franciarendszerű permetezőgépeket, gumi-
lapokat és csöveket, kénporzókat, raffiát, kénport,
99 százalékos rézgálicot.

Konyhafelszerelések és háztartási cikkekben nagy
választék, a legolcsóbb napi áron.

TELEFON: ÜZLET 3. IRODA 888.

A Julián cipésműhely

a legkényesebb ízlést is
a legolcsóbban elégti ki.

Pécs, Ráth-utca. (Julián internátusban)

**Ha jól akar öltözködni
Ha olcsón akar öltözködni
Ha divatosan akar öltözködni**

forduljon teljes bizalommal

Fleischer és Buday uri divat és egyházi szabómester,
céghez, ahol mindennemű férfi, papi
és fiuruhák elkészítését valamint fordításokat a legizlésesebben, leg-
olcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Pécs, Zrínyi-utca 4. szám.

Alapított 1870. évben.

Mestrits Jenő Pécs

műlakatos

Telefon 644. sz.

Munkácsy Mihály-u. 35

Készít: mindennemű vasszerkezeti munkákat, vasrácsokat,
minden stílusban, igen jó szerkezetű takarék tűzhelye-
ket.

Elvállal: vízvezeték, fürdő szoba és closet berendezéseket,
szivattyús kutakat, kézi vagy bármilyen erő hajtásra.
Villamos csengők házi és uradalmi telefon szereléseket
és javításokat.

Gépek, gőzszivattyúk javítását és gépalkatrészek szak-
szerű elkészítését.

Mérsékelt árakon!

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár val. Angol és Cseh árukban. Elismer-
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0-0

Oertel Temetkezési Vállalat

a legszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.
Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Klobučár József

Tüszér, cremege és ásványvíz kereskedő. Pécs, Király-utca 44.
Telefon 296. 0—0 Telefon 296.

Ajánlja a legjobb szakmába vágó árukat, továbbá I.-a Aussigi kékkövet, extra majunga raffiát, kétszer finomított olasz kénportés részkénport. Templom gyertyát, égő olajat és tömjént.

Vörös János

festő üzlete

Pécs

Legmegbízhatóbb
templomfestészeti
vállalat.

Termény és áru értékesítő vállalat

Pécs, Irgalmas-utca 1.

Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető
Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona,
liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.

Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Most jelent meg a
Pécsi Katolikus Tudósító kiadásában:

A Mária-Gyüdi zarándokok Énekes Könyve.

Imákkal és a legújabb Mária énekekkel bővitve.

Ára 10 kor.

Jugoszláviában 1½ dinár.

50 példánynál 10 %, 100 példánynál 15 % engedmény.

Mint imakönyv is kiválóan használható

A jövő hó végén jelenik meg Jézus Szent Szívének Imakönyve

magyar és német nyelven.

Egyes példányok kötve is kaphatók. — Nagybobb
rendelésnél árkedvezmény. — Előjegyzéseket
már most elfogad a

Pécsi Katolikus Tudósító
Kiadóhivatala.

Krausze Ignác

Pécs, Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 184. szám.

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. és 45. sz.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MARIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkákat vállal. — Raktáron tart különféle író- és rajzszerkeket. — Elemi iskolai értesítők továbbá heti előjegyzési naptárak 1921. évre még kaphatók

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó minőségben kaphatók és azoknak megjavítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.
I. emelet.

FILLER ADÁM

lakatosmester

Pécs, Zsolnay Vilmos-utca 30
Telefon 652.

Készít :

Vaskapukat, vaskerítéseket, rácsokat, sirkerítéseket, takaréktűzhelyeket, vízvezetési munkákat

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

RÓMAI RÓBERT

FÜSZERKERESKEDŐ

PÉCS, Irgalmasok-UTCA 1. SZÁM.

Sajtok, friss tea-vaj, kocka és kristálycukor és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

Ortopéd műcipőket

szakszerűen készít szolid árak és pontos ki-
szolgálás mellett

Varga Vincze

cipész mester

PÉCS,

Ferencziek-u. 18.

Telefon 507.

Mindennemű fűszerárú a legolcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer- és csemegekereskedőnél Pécs, Széchenyi-tér 14.
TELEFON 42.

Szedlák Károly

szíjgyártó, PÉCS, ZSOLNAY
VILMOS-UTCA 11. Telefon 11-77.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltnék.

Arnold János

Telefon
218 sz.

lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

El ne mulasszon hirdetni
a „Pécsi Katolikus Tudósító“ 1922. évi
Nagy Képes Naptárában !

Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfumerie Király-utca színház mellett. Cégtulajdonos EDENHÖFFER Gyula.

A Szociális Missziótársulat

Nővédelmi hivatala

Pécs, Anna-u. 17. Tel. 11-59.

Hivatalos órák szerdán és szombaton délután 5—7-ig. Készséggel szolgál háziurákra, anya- és csecsemővédelemre vonatkozó mindennemű felvilágosítással és tanácsadással, díjmentesen vállal állásközvetítést és családgondozást.

Julián lakatos bádigos és műhelyek

a legolcsóbbak és legpontosabbak. — Pécs, Ráth-utca. — Julián internátus.

„Standard“ hintólakk, „Royalin“ emailak,

lenolajkence, terpentin, bárminő finom minőségű lakk és porfesték

kapható **Skranek Ágostonnál Pécs,**
Király-utca 34. szám. Telefon 587.

Kizárólag szakszerű kiszolgálás !

Már most felhívjuk olvasóink és a főt. papság figyelmét a

„Pécsi Katolikus Tudósító“

1922-dik évre szóló

„Nagy Képes Naptár“-ára

mely már szeptember hó elején megjelenik rend-

kívül gazdag illusztrációkkal, érdekes és tanulságos cikkekkel a szépirodalom, egyház, mezőgazdaság, politika, szociológia, stb. köréből.

Kizárólag csakis

keresztény cégeket hirdetünk.

Hirdetéseket legjutányosabb áron felvesz és előjegyzéseket már most is elfogad a

Pécsi Katolikus Tudósító kiadóhivatala.

Nagyobb rendeléseknél árendedmény.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650—tól, lüszter minden
szinben K. 580—tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230— . ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiado es Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. JUNIUS 29.

3. SZAM.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.
TELEFON 993.

Ára 6 korona, Jugoszláviában 1 dinár.

Olcsósági hullám árák!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650.—től, lüsster minden
szinben K. 580.—tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230.—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. JULIUS 19.

4. SZ.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Ára 6 korona, Jugoszláviában 1 dinár.

Tartalom:

„Szegények mindenkor vannak veletek” . . . . .
Dr. Pálván Mihály. — A világi férfiak apostolkodása
 — a Szent Vince Egylet. *Dr. Bencze László.* — A ke-
 reszt szava. *Auguszt István.* — A hitvalló Pécs. *Dr.*
Ákos Ferenc. — A boldog házasság legfontosabb elő-
 feltétele. *Dr. Sipos István.* — A gyermek becsülete.
Lajos Gyula. — A pécsi központi-temető kápolnája.
Dr. Kelemen Andor. — Egy protestáns író véleménye
 a katikus vallásról. — Liturgia. *Dr.—I.* — Az egy-
 ház életéből. — Pécsi Katolikus Naptár. — Szerkesz-
 tők üzenete.

Lapunk legközelebbi száma augusztus 20-án Sz. István
 ünnepén jelenik meg.

Mindennemű közlemény, pénzküldemény és kézirat e
 címre küldendő:

a „Pécsi Katolikus Tudósító” szerkesztőbizottsága Pécs,
 Belvárosi plébánia. — Telefon: 9—93.

Egyes szám ára 6 kor. Jugoszláv pénzterületen 1 dinár.
 Egész évre 120 K., v. 20 dinár. Félévre 60 K., v. 10 dinár.
 Rendes előfizetőink a lapot házhoz szállítva kapják.
 Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal. Csak keresztény
 cégeket hirdetünk,

A Kiadóhivatal üzenete.

Miután lapunk első számából mindössze csak néhány pél-
 dánnal rendelkezünk felkérjük a ft. plébánia hivatalokat, hogy
 a megmaradt mutatószámokat (1. sz.) kiadóhivatalunkhoz
 mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

Olvasza el

a boríték 3. oldalán levő hirdetésünket.

„Szegények mindenkor vannak veletek...”

Akkor mondotta Krisztus e szavakat, mikor egy asszony drága
 kenetet önfött a legnagyobb tisztelet jeléül az Üdvözítő fejére, a
 tanítványok pedig neheztelve e látszólagos pazarlás miatt úgy véle-
 kedtek, hogy jobb lett volna a drága kenet árát a szegények között
 kiosztani. Azóta a világ nagy átalakuláson ment át s ezalatt sze-
 gények voltak-e mindenkor velünk?

Az emberiség idők folyamán a gazdagságnak sok új forrá-
 sára bukkant, a tudomány hozzájutatta jóléthez, kényelelmhez, a
 felfedezések megszerezték neki az uralmat földön, vizen, víz alatt,
 levegőben egyaránt. S mégis, mialatt a nagy város fényben ragyog
 és büszke palotái a gazdagság, hatalom jelképei, a pinceszobák
 dohos levegőjéből és a padlás lakások örökös felfohályából hány
 sóhaj hallható, az utcák sarkain hány könyörgő kéz esdekel a be-
 tevő falatért? S mégis, mialatt a falu csendes utcáján a gazda sze-
 kere a termés, „az áldás” sulya alatt nyikorog, hány kéregetőt ugat
 végig házról-házra a komondor s hány üres koldus tarisznyát le-
 begtet meg a szél? Igazak maradtak e szavak: „Szegények minden-
 kor vannak veletek.”

Dehát miért is legyen különbség ember és ember között? Mily
 jögon lehet valaki gazdag s mit vétett a másik, hogy szegény?
 Egyenlőség, testvériség, ezen jelszavakkal próbálták különböző idők
 forradalmárai a szegénységet megszüntetni, a gazdagságot száműzni.
 Mikor aztán az elizött gazdag vagyonába a szegény lépett, mikor
 a szolga parancsolt és az ur engedelmeskedett, mikor az éhező lak-
 mározott és a nélkülözést eddig nem ismerő nyomorgott, mikor a
 tied az enyém lett, de az enyémet nem osztottam meg veled, akkor
 megszűnt-e a szegénység, létrejött-e az egyenlőség? Ujból bebizo-
 nyult: „Szegények mindenkor vannak veletek.”

Bár az ember ösztönszerűleg törekszik a szegénységtől szaba-
 dulni, mégis letagadhatatlan valóság, hogy szegények mindig van-
 nak velünk. Mi lehet ennek az oka? Talán Istennek kedve telik az
 éhezőkben, a szűkölködőkben? Ellenkezőleg. Nem emelte-e föl a sze-

gényt Krisztus és táplálta csodásan is az éhezöket? A tapasztalás azt mutatja, hogy maguk az emberek okai, hogy szegények mindig vannak velünk. Mikor a gazdagot kapzsísága, féktelen haszonvágya lázasan üzi-hajtja és nem érheti el másképp célját, mint embertársainak megrövidítésével, nem maga az ember akarja, tudatosan előmozdítja a szegénységet? Hát ha a jobb módú pazarló életmódjával anyagilag fönkreteszi nemcsak önmagát, hanem utódait is; ha a szegény még azt sem becsüli meg, mije van; ha az erkölcsi elveket félretolja, az isteni törvényekben elhelyezett fenytöket kigúnyolja nemcsak a földi javak megszerzésében, hanem azoknak felhasználásában is, akkor ki az oka a szegénységnek: Isten vagy az ember? Krisztus mindezt előre tudta és ezért mondta meg előre a jövőt: „Szegények mindenkör vannak veletek.”

Igy állította bele maga az ember a társadalomba a szegénység problémáját, melyet megoldani mindeztideig nem tudott. Enyhíthetjük a szegényeket szervezkedéssel, üdörös törvényekkel, de a probléma megoldása csak úgy lesz sikeres, ha a társadalmi életet a keresztény testvéri szeretet és az Isten előtt felelős lelkiismeretesség hatja át.

Dr. Piliván Mihály.

A világi férfiak apostolkodása — a Szent Vince Egylet

Vereščagin orosz festő egyik háborus képe megrázóan hat a szemlélőre. A háboru borzalmaikt csatelt a koponyákól összerakott gulájával; az összeronesolt koponyák a földből kerültek elő a háboru után s az utolsó percek iszonyát tárják elénk; azokat a kinkat, melyeket a haldokló hősök átszenvedtek. Hány hátramaradt hitves, szülő és gyermek könnye, bánata fűződik ezen rettenetes pyramishoz; hány család szerencsétlenségéről, mennyi kétségbeesésről, abbamaradt fényes karrierről, hátrahagyott nyomorúságról beszél ez a véres gúla. A mai nemzedék, sajnos, átélté és érzi azt a sok nyomorúságot, melyet e kép szimbolizál: a háborut s a nyomában fellépő sok, sok erkölcsi és anyagi bajt. Ha valaha szükség volt igazi, evangéliumi, felebaráti szeretetre, ugy a mi történelmi nagy napjaink társadalmá áhítozik különösen mélyen érző szívek után, melyek a nagy pusztulás és rombolás elmúltával képesek újra építeni, sebeket újra gyógyítani, könnyeket szárítani a keresztény karitás tényeivel. Ezen megértő felebaráti szeretet egyik megnyilvánulása a Szent Vince-egylet, melynek életképességét ide s tova egy század igazolja s mely a mai szomorú társadalmi helyzetben jut igazán kiváló szerephez.

Sok szó esik manapság a gyakorlati katolikus életéről, mely nem merül ki jámbor sóhajokban, hanem a parancsok buzgó teljesítésében mutatja meg igazán erejét. Ezen parancsok legfontosabbika a szeretet parancsa. Az Istenért és a felebaráért égő tiszta szeretet bírta rá 1833. tavaszán Párisban a híres Sorbonne-egyetem vallásos meggyöződésű hallgatóját, *Ozám Friggyest*, barátját Lamarche-t és még hat társát, hogy abbahagyva a meddő bölcseleti vitákat, cselekedeteikkel bizonyítsák be sz. hitük élető erejét: „Mi már eleget éivódtunk — mondták — de hasztalan; térjünk át jobb útra; mutassuk meg, hogy miként él egy valódi katolikus férfi.” Hallották napokint az ellentáborból a vádait, hogy a kat. egyház a multban ugyan nagy és fényes dolgokat művelt, de már túlélté magát és meddővé vált. Cáfolatul elhatározták, hogy jótékonyági kört fognak alakítani; példájuk mindennél ékesszólóbban fogja bizonyítani azon öserőt, mely az evangéliumból táplálkozik és kifogyhatatlan. A Páli sz. Vince női zárda főnökének és Taudet lelkésznek irányítása mellett hetenkint egyszer találkoztak; összejöveteleiket imával és jámbor olvasással kezdték, majd a szegények ügyes-bajos dolgait beszéltek meg. S ezen nemeslelkű tanuló ifjak azt, amit összejöveteleik alkalmával és egyébként összegyűjtöttek, mind kiosztották a szegények között oly formán, hogy szabad idejükben személyesen keresték föl a szűkölködőket s azokat élelmiszerekkel, ruhával, gyógyszerekkel s jó olvassmányal látták el. Isten áldása volt igyekezetükön, mert másokban is felgyulasztották a szegények iránt való szeretettel s rövid idő múlva magában Párisban több ily konferencia alakult, később a vidéki városokban, Marseilleben, Toulouseban, Lyonban s végül a falvakban is népszerű lett ezen intézmény. Az elvetett mustármag eszerjévé nőtt, majd sudár fába szökkent, melynek lombjai alatt olasz, spanyol, német, angol, osztrák szegények kerestek menedéket; elmondhatjuk, hogy ma már a civilizált világ minden részére kiterjed ezen mozgalom. *Buda pesten 1868-ban Cziráky János és Károly István* buzgólkodásával alakult az első konferencia; tudtommal ma már Pozsonyban, Győrött, Kalocsán, Szabadkán, Szombathelyen, Temesvárt, Esztergomban, Sopronban, Vácon, Veszprémben működik ezen egyes áldásosan. A pécsi Sz. Vince-egylet, mely 1920-ban ünnepele egészen csendben 25 éves jubileumát, 1915. nov. 1-én a székesegyházi, szigeti külvárosi és budai külvárosi konferenciákra bővült, melyek egyöntetű működését az „Ügyvezető Tanács” biztosítja. A három konferencia körülbelül 200 szegény családot gondoz; a részletes adatokat az évi titkári jelentés közli.

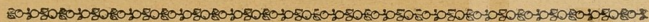
Ozám Frigyes és társai a XVII. század egyik legnagyobb szentjének, Páli Sz. Vincének szellemében működtek s ugyanez a szellem hatja át még ma is a Sz. Vince-egylet működő tagjainak lelkét. Nagy kiegyenlítő hatással van a társadalomra azon tény, hogy önzetlen katolikus férfiak személyesen keresik fel a szegényeket; az hozzájuk egy-két részvételtjes szavuk; nemcsak kenyérrel nyújtanak az éhezőknek, hanem vigasztalják is a beteget, gyámo-

litják az elaggottakat, megszüntetnek sok bűnalkalmat, megemlékezve arról, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, mely az Isten szájából származik. A szegényügynek ily alakban való intézményesítése azért is fontos, mert a legnagyobb valószínűség szerint csak méltó szegények juthatnak így segélyhez; lelkiismeretes férfiak ébersége és keresztény okossága a biztosítékunk, hogy filléreinkkel nem növeljük a társadalom parazitáinak számát, nem nevelünk rá másokat dologtalanságra. Természeti adományokban (kenyér, hus, tej, ruha, tüzelőanyag) nyújt az egyület segítséget, hogy elejét vegye sok visszaélésnek s valódi értékeket juttasson a szűkölködőknek. Tökét nem gyűjti; amije van, kiosztja. A társadalmi nagy ellentétek megszüntetéséhez szintén nagyban hozzájárul Sz. Vince egylete; a működő tagok konferenciáin együtt látnak a különböző társadalmi osztályok képviselőit, kiket egybefűz a közös eszme: „felebarátunkat szeretni Istenért.”

Napjainkban különösen lehet ismételni az Ur mondását: „Szánom a sereget, mert ime nincs mit enniök.” (Márk 8, 2.) A szegények nagylelkű Barátja, ki egykor a pusztában 5000 embert elégitett ki, bizonyára felgyulasztja a mai társadalom szívében is a szegények iránt való szeretetet, hogy minél kisebb legyen az emberek nyomora.

Dr. Bencze László.

Karmelhegyi Boldogasszony.

Minden év július havában kedves ünnepet ül az Egyház. Ez ünnep eredetére nézve két féle elnevezéssel bír. *Karmelhegyi-Boldogasszony*-nak azért mondjuk, mert a karmelita rend által terjedt el a kereszténység között. Ennek a rendnek állítólag már apostolok idejében volt kolostora Palesztinában, Karmel hegyén. — *Skapuláré ünnep* elnevezése Stock Simontól származik. Ugyanis midőn a karmelita rendet keleten a törökök üldözték és a rend csaknem teljesen tönkrement, Agórsországban a nemes származású Stock Simon, mint e rendnek általános főnöke buzgó imáiba merülve könyörgött a boldogságos Szűzhöz, hogy segítse e rendet

nehéz helyzetében. A hagyomány szerint meghallgattatást nyert s július 16-án átnyújtotta neki a bold. Szűz a skapulárét s szavakkal: Vedd kedves fiam rendnek skapuláréját, szövetségünk jelét. Kiváltságként adom ezt, aki ebben (boldogan) meghal, az örök kárhozattól megmenekül. Ez az üdvnek jele, a béke és örök egyezségnek szövetsége. — A skapulárét a pápák jóváhagyták és körirataikban ajánlották. Ez az ünnep 1587-ben a karmelita rendben nyilvános jelleget öltött, míg XIV. Benedek pápa 1726-ban az Egyházza kiterjesztette. Ez ünnep búcsúünnep a skapuláré társulatnak.

Bok József.

A hitvalló Pécs.

Azt mondták, hogy Pécs hitetlenné lett. Azt mondták, hogy Pécs eltökozolta keresztény őseinek keresztény örökségét. Későre lélekkel felpanaszolták, hogy hit és erkölcs — ha volt is a mulban — ma már csak rongyokban szakadozik le rólunk. Erre a keserű vádra sokáig nem tudtuk, mit kelljen válaszolnunk. Ha fájts a lelünk e vádra, nem mertük azt mondani, hogy hazugság. Hiába mondtuk volna, hogy vannak szentélyeink, amelyekben nemesak ünnepnapokon ülnek ünnepet a lelkek, hogy köznapokon is sokan érdekelnek oltáraink előtt, akikben az első századok mély hite: erő és élet. Hiába mondtuk volna, mert ezeket a csendes imákat tulhar-sogta az utca ordítása. Nem tudhattuk azt, hogy hányan vagyunk, akiknek szent az ősök öröksége, akiknek lelkét a kereszténység magaslatai nem riasztják vissza, akikben a vértanúk vére lükket — mert sokszor vértanuság az, hogy ma nyíltan merünk kereszténynek lenni.

Eddig mondhatták ezt, mert a hitvalló Pécs nagyságát senki sem ismerje, de mondják még egyszer ezt a szemünkbe!

Milyen hatalmas válasz volt erre a vádra a gyűdi zárandoklat ezreinek felvonulása vasárnap este zászlókkal és lámpákkal. Fehér ruhás gyermekek vettek benne részt, virággal és koszorúval, akik nem kaptak lekváros kenyeret s akiknek ez nem volt zakszábtáncolás mulatsága. Résztvettek benne, mert jól esett nekik édesanyjuk hitét megvallani a városnak. Minden fehér ruhás gyermek fehér lélek, amely csak meleg keresztény fészekben tanulhatta meg így szeretni Krisztust és az Egyházat. Leányok vettek benne részt, akik nem szegyelek porosan, elgyűrt ruhában áthaladni a városban: lelküket nagyobb értékek ígérete vonzotta, mint divat és tetszeni vágyás. Fiúk vonultak fel, akiket nem tudott megromlani a lélekrontás, s akik, hallottak is sokszor szervezett káromkodásokat, nekik szentebb volt az a hang, amely kicsi korában lelkébe szöktet: fiam, szeresd az Istent. Nők, anyák vettek részt a menetben, akik bátor hívállással vonultak el azok szemé előtt is, akik azért állottak ki az utcára, hogy kének szolgálatát teljesítsék. S ami még felemelőbb volt, munkástevéreink is eljöttek. Nem féltek senkitől, hadd mondják meg a vezéreknél is, hogy Gyűdön voltak, hogy énekeltek szent énekeket az uton és imádságos lélekkel imádkozták a rózsafüzért. Milyen ősi kereszténységnek kell ezeknek a lelkeknek mélyén élni és hinni, hogy annyi évek terrorja sem tudta megfojtani bennük a hitet. S mintha érezték volna a zárandokok, hogy milyen erő van az egységben. Azok, akik máskor vonattal mentek és jöttek, az idén gyalog jöttek.

Szívesen vártuk őket, szívesen fogadtuk őket, szívesen énekeljük velük a hálaéneket este a Székesegyházban, szívesen emlékezünk velük vissza erre a csodálatos napra, amely megmutatta, hogy Pécs még keresztény s ha kell, e kereszténységét kész megvallani az istenáradók előtt is!

Dr. Ákos Ferenc.

A kereszt szava.

„... és az Ember visszajött;
és az Ember boldog lett...”

Emlékszel-e az éji villanatra
S hogy végsőt lobbant szemem sugara!
Mert én emlékezem,
Sohasem feledhetem.

Emlékszel-e bús bűnök partján álltál
S lelked zordabb volt a fomboló viharnál?
S én szemedbe néztem;
Mást se, mit se tehettem.

Emlékszel-e, két kezed hogy reszketett,
Mint vagdosni kezdted kihült testemet!
Mert bátran úgy hiszem,
Csak te voltál mellettem.

Emlékszel-e, mik voltak hazug szavaid
S hogy lobogtattad kába vörös rongyaid!
S figyeltelek csendesen,
Hajdan gazdag kedvesem.

Emlékszel-e, — aztán — mint a reszett vad —
Vészes juriaként Uradat martad!
S azt hitted esztelen
Porbajdól a nagy Isten.

Emlékszel-e, bár vétkednek nagy az ára
S úgy vélted valóra vált lelkednek álma!
S elébe csendesen,
Jött a szó, hogy sohasem.

Emlékszel-e, mint jöttél vissza énhozzám
S minden csendes volt az elnémult Golgotán;
S lágyuló szelíden
Átölelted tetemem!?

Emlékszel-e, mentél haza igazultan,
Jézusi fénytől fehér dicsőbe borultan;
Kezedben rózsza volt, jó illatú pálma;
Igen, így szép, ugye—mond—lelkednek álma!
Emlékszel-e.
Oh mondjad édesem,
En jó régi
Fényes gazdag kedvesem!?

AUGUSZT ISTVÁN.

A boldog házasság legfontosabb előfeltétele.

A házasság minden emberi társuláshoz alapvető sejtje. Ennek pedig gyökere s létrehozója a házasság, vagyis egy férfinak s egy nőnek törvényes szövetezése oszthatatlan, teljes és legbensőbb életközössége.

A házasság a legfontosabb intézmények egyike, egykor az emberiség, maga Isten rendelte az emberiség fentartása s szaporítása céljából. Ennek köszönhető tehát az emberi nem fennmaradása, sőt művelődése is, mert a lelki tehetségek csakis „a házasság által létesített gyengéd családi összefűzésben” fejlődnek ki.

Krisztus Urunk szentségi méltóságára emelte, szentséggé tette a házasságot, vagyis kegyelemmel kötötte össze, mely a házasság egész tartama alatt segíti a hitvestársakat, hogy amint a házasságnak már isteni rendeleten alapuló eredeti lényéből is következik, összekötöttésük a kegyelem erejéből méginkább egységes és felbonthatatlan és Krisztus meg az Egyház összekötöttetésének termékeny képmása legyen.

Mint hogy ilyen nagy dolog a házasság, magától értetődik, hogy nem szabad azt meg gondolatlanul, előkészületlenül, a pillanatnyi fölhívülés vagy vak szenvedély hatása alatt, még kevésbé tisztán anyagi érdek szempontjából megkötni. Komoly vizsgáltnak, alapos megfontolásnak kell azt megelőznie. Hiszen egyrészt a házasságralépők holtáiglan tartó boldogságáról vagy boldogtalanságáról, másrészt az utódokról is, azok javáról vagy bajáról van szó, akik nem kaphatnak szülőiktől többet érő örökséget az ép testnél és ép léleknel.

A boldog házasságnak többféle előfeltétele van. Ezek közt szerepelnek mindenképp a testi épség, súlyos, átöröklő betegségektől s bajoktól való mentesség; másodsor bizonyos lelki tulajdonságok, melyek közt legfontosabbak az önfeláldozás és áldozatkészség, tisztaság és szívjóság; harmadsor bizonyos gazdasági előfeltételek és végül negyedszer a vallásosság.

Hogy a három első feltétel hozzátartozik a házasság boldogságához, mindenki megengedi. Annál többen tagadják, hogy a negyedik, a vallásosság is odatartoznék. Pedig nemcsak hogy odatartozik, hanem egyenesen a legfontosabb előfeltétele a boldog házasságnak.

Aki ezt tagadja, olyanformán jár el, mint az a rövidlátó munkás, aki valamely nagy hidon dolgozva, azt véli, hogy csak az ő munkája fontos, ellenben a mérnökök, akik rajzolnak és számítanak, fölösleges emberek. Szó sincs róla, fontos a köpillérelket felrakó, a vasgerendákat összeszerző munkások szerepe, de csakhamar össze-visszasággá és romhalmazzá válnék minden, ha hiányoznának a terv és számvetés. Ami a hid fölépítésénél a tervező és számvető munka, az a házasságnál a vallás. A többi előfeltétel is szükséges, de enélkül csak romhalmaz jön létre.

A vallásosság nyújtja a házasságra lépni készülőeknek a legnagyobb biztosítékot aziránt, hogy kicsapongások és mértékletlenségek által le nem rontott testtel és idegekkel lépnek a házasságba. A vallásos emberben legelőbb lesznek meg azok a lelki tulaj-

donságok, az áldozatkészség és lelki-nemesség, melyek a boldog házassághoz annyira szükségesek. Az élet nagy kérdéseiben való összhang, teljes lelki közösség és összeforrás csak ott jöhet létre, ahol a világnézet is közös, ahol nő és férfi bajban és szerencsétlenségben ugyanott keres vigaszt, karácsonykor és husvétkor ugyanazon lelkiülettel vannak eltelve, együtt áldoznak s hallgatnak szentmisét, gyermekük keresztelesekor vagy esküvőjén, halálesetnél s temetéskor ugyanugy gondolkodnak.

A vallásosság forrása a törhetetlen hitésnek. Onnan származik az erő, mely egyedül képesít mindazon áldozatok és terhek vállalására, melyek a házasságtól elválaszthatatlanok.

Az hozza létre azt a teljes lelki harmóniát, mely a házasságot legbensőbb és legmélyebb boldogságát teszi ki. Vallásosság nélkül olyan marad a házasság, mint a kiaknázatlan talaj: legszebb kincsei rejtve maradnak; mint a parlagon maradt ember: legszebb képességei kifejeletlenül hevernek.

Azért olyan nagyfontossága, hogy a házasulandók a házasság előtt meggyőződést szerezzenek, vajjon a boldog házasság előfeltételei megvannak-e abban, akit élettársul szemeltek ki maguknak s legfőképpen, hogy megvan-e benne a vallásosság, mert nélküli előre lemondanának házasságuk boldogságának legfontosabb alkatrészeről.

Sipos István dr.

Aki életében szerette a szegényeket, az ne féljen a haláltól.

Páli szt. Vince.

Aki istentelen emberek könyveit vagy újságjait olvassa, az gyilkosa lelkének.

Stolz Albán.

Vannak emberek, akik majd csak haláluk után fogják belátni, hogy halhatatlanok. Klopstock.

A mai Angolország papjai voltaképpen az újságkiadók, mert ezek prédikálnak a népnek hetenkint, sőt naponként.

Carlyle.

Valahányszor olyan gondolatot olvasok, amely Isten ellen szól, mindig olyasfélért érzek, mint mikor a muzsikában hamis hangot hallok.

Gárdonyi Géza.

A gyermekek becsülete.

Volt a régi rómaiaknak egy mondása, melyben benne izzott a pogány, de magát teljes joggal nagyra tartó emberi méltóság mélységes átérzése: „potius mori, quam foedari” — inkább meghalni, mint megvaláztatni. Ettől az érzéstől elterelve mondotta szt. Pál is biráinak: „civis sum Romanus” — római polgár vagyok, akivel úgy akárhogy elbánni nem lehet. Magyarul ezt úgy mondjuk: becsületérzés. Ez a becsületérzés az, mely az embernek egyik legértékesebb lelki kincse s melynek birtokában, hogy úgy mondjuk, alázatos büszkeséggel érzi azt, hogy Isten színe előtt, hacsak parány is, de mégis valami, a benső becsületnek ez a tudata sugárzik le arcáról, amikor bárkivel is nyugodtan tud szembenézni, ez adja meg a lélek egyensúlyozottságát, melyet nem egyhamar hoz ki valami sodrából.

Igy van ez a felnőttnél, de így van ez a gyermeknél is. Meglehetősen általános hibája a felnőtteknek, hogy a gyermeket nem tartják magukkal egyenrangú embernek. A szülő addig, míg gyermeke apróka, kis palánta, Istentől adott néha nyugos, de még így is kedves, eleven játéknak nézi. Egész külön nyelvet talál fel neki, azon babusgató, azon gügyög vele, nem okosság-ból, csak mert ez jól esik neki.

Az idegen, kinek semmi köze a gyermekhez, egészen hidegen el tud menni mellette, annyi figyelemre se méltatja, mint az utolsó virágot, mely tarkaságával legalább egy pillanatra magához köti figyelmét.

A kis embernek ez a kevésbevése oka azután egy nagy-nagy hibának, amely annyi gyermeki lelket elforráz.

Vannak ugy-e virágok, melyek a nap sugaraira kinyitják kelyhüket s a mint elborul az ég, vagy megjön az est, bezárulnak. A gyermek lelke egészen ilyen. Ha a felnőtték lelke rájuk sugárzik, szinte isszák magukba a derűt, mely bimbókat fakaszt s erőnyvirágokat nyilaszt, de elzárkózik s be nem fogad semmit, mihelyt észreveszi, hogy a szeretetlenség homálya árnyékot akar reáborítani.

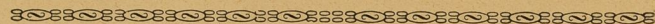
Ez persze nem azt jelenti, hogy a gyermek soha komoly arcot ne lásson maga körül, hogy hibáit is mosolyogva vegyük tudomásul s helyeslőleg bólogassunk apróbb-nagyobb gonoszságaihoz. de jelenti azt, hogy soha semmi körülmények közt ne sértjük meg a gyermek becsületérzését. Hogy egyes különben szigorú szülőket s kiváló fegyelmet tartó tanítókat a gyermekek akárhányszor rajongásig szeretnek, ennek egyik nyitja (mert persze van több is) az, hogy igazságosak velük szemben s soha becsületükben meg nem sértik őket.

Itt jut eszembe egy utcai jelenet. A Sipőcz gyógyszerértár előtt az egyik iskola hitoktatója sietve igyekszik a sűrűn járó kelők sorai közt átcuszni, mögötte két kis apróság legkevésbé se törődve a nagy nyilvánossággal, hangosan kiáltozni kezd: „hittanár bácsi!” A hitoktató megáll egy pillanatra. „Merre megy?” kiáltozzák még mindig hargosan. „A Király-utcába!” „Várlon, mi is arra megyünk” s azzal mintha ez volna a világon a legtermészetesebb dolog, az egyik megfogja a jobb kezét, a másik a balt s mondják: „Hát menjünk!” A járó-kelők közt többen megállnak s mosolyogva nézik a jelenetet. És

ez a hitoktató soha ajándékot nem osztogat, valami tulságosan nem kedvez tanítványainak, semmi helytelenséget el nem néz nekik, csak egyre vigyáz nagyon: gyermeket ok nélkül meg nem gyanúsít, csinyt vagy gonosztságot rá nem fog egyre se, a gyermeket hibája miatt négy szemközt megroja, de hibáját előtte másnak el nem mondja, félszégéért soha ki nem gyanúsítja. És igazán van. A „Velencei kalmár” Sylockja mondja valahogy ilyképen: „ti azt mondjátok, kutya vagyok, hát majd az leszek.” A kis gyermek is így gondolkodik: „ti azt mondjátok, gonosz vagyok, mikor semmi rosszat nem tettem, hát majd az leszek.” S ebben rejlik a gyermek-becsület megsértésének veszélye. Ide vonatkozik az Irás szava is: „Az ostor csapása kékséget okoz, a nyelv csapása a csontokat is összetöri.” Vigyázzunk, gyermek-becsületet ne sértünk!

Lajos Gyula.

Egy protestáns író véleménye a katolikus vallásról.

Szabó Dezsőnek, a jelen idők egyik legjobb tollú protestáns írójának „Az elsodort falu” c. munkájából közöljük az alábbiakat.

„Bennem bujdosik a Krisztus, néha belém villámlik, néha elvész, néha pedig felmerül rám, előtt, eláraszt s kivirult sebei felsejkenek rajtam. Nekem kell az Isten mint az egyetlen ital. Ha rossz vagyok, rá duzzogok, ha jó vagyok, őt szeretem. Látod a napokban is felfakadtak bennem a régi imák, mintha megannyi kis gyermek sírta volna bennem meghalt édesapját. Szomjas voltam az Istenre, mint a részeges munkás szombat este a pálinkára s bementem a templomunkba. Üres volt a templom s négy meztelen fehér fala úgy didergett bennem és jobban egyedül voltam, mint valaha. Akkor idejöttem a kereszthez és egyszerre egy óriási ölelés melegét éreztem, melyet minden könyörgés, minden szenvedő szív tett meleggé. Mert látod, ez a kereszt nagy segítsége, hogy egybe ölel, hogy nem hagy egyedül, hogy családot ad köréd. Majd elbeszélem, hogy mit szenvedtem Pesten. Néha bögtem valaki után, aki lélek szerinti valakim legyen. Ilyenkor bementem a legközelebbi katolikus templomba, a többivel mondtam a közös imát, énekeltem s példás buzgósággal utána csíráltam minden mozdulatom. És ezek a mozdulatok mintha hitet adtak volna, nem voltam többé egyedül, együtt voltam velük, éreztem kis szenvedéseik meleg ölelését, minden öreg asszony a templomban az én anyám volt, minden öreg ember az én apám s minden fiatal lány az én húgoscám. Háromszáz éven át voltak kálvinisták, makacsul kötekedők és káromlók az őseim s bennem felcsuklik az ősi katolicizmus, mint egy letagadott lélek. Mert látod, az ember olyan egyedül marad, ha protestáns, úgy didereg. A vallás pedig azért van, hogy együtt legyünk, a vallás az egymásra ismert fájdalmas emberek összelekelezése. És nekünk magyaroknak a százaszoros az a vallás kell, mely egybe hoz és együvé tart. És tévedsz, ha azt hiszed, hogy a katolicizmus misztikuma az, amely lelki kalandokra csábít. Nem, nem, ezt ostobaság rólam hinni. Éppen a logikuma és politikuma az, mely magához ránt, s mely szét látszik törni az idő és tér kényszerét. A felszabadult emberek hadd törjék hősies nemtörődéssel a jövő útját. De aki hisz és magyar, az legyen katolikus. A katolicizmus összefogott kéz, kiépített akarát, megcsalhatatlan vigyázás.”

A pécsi központi-temető kápolnája.

Majdnem 20 esztendeje, hogy fennáll az új központi temető, de a hívő ember szeme hiába keresi a halottak nyugvó helyének oly jellegzetes kiegészítő részét: a kápolnát. Pedig égető szükség lenne rá. Azonkívül ott nyugszik a világháborúnak több mint 2000 hősi halottja s ezeknek emlékét méltó módon megörökíteni szintén szent kötelességünk.

Az illetékes tényezők már régóta foglalkoztak a kápolna megvalósításával — a tervek készen is vannak — de az utóbbi évek mostoha körülményei a terv megvalósítását lehetetlenné tették.

A napokban kaptuk az alábbi levelet, mely mindennél jobban bizonyítja, hogy a hívek mennyire szívükön viselik a terv megvalósítását.

„Igaz, hogy Istent mindenütt megtaláljuk, neki mindenütt szolgálhatunk nála fájdalommban enyhülést, szomorúságunkban mindenkor vigaszt találunk — legnagyobb dühünkre azonban mégis csak hozzá legközelebb — Isten házában emelkedhetik fel lelkünk, ahol őt a legméltóságosabb oltári szentségben a kenyér színe alatt láthatjuk, imádkozhatjuk, vele egyesülhetünk.”

Építsünk azért Istennek szentelt házat, templomot méltó helyeken, ahol leginkább van rá szükségünk, ahol legnagyobb szükségünk van a vigaszra, az Isten akartában való megnyugvásra!

Építsünk templomot különösen, hol szeretneink nyugszhatnak, ahol legmélyebben vésődik szívünkbe a tudat, melyet Isten írásos kézzel maga oltott lelkünkbe, hogy van viszontlátás, a halálban feltámadás!

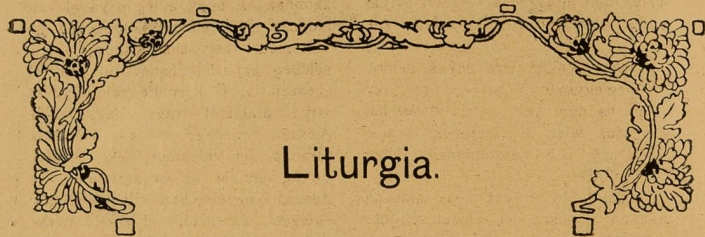
Közöljük a levelet s hisszük, hogy ennek igazi keresztény meggyőződéstől ihletett szavai minden katolikus hívőnek lelkében visszhangra találnak, hisz alig van Pécsen család, melynek legalább egy-két hozzátartozója ne pihenne a központi temetőben.

A kérdést lapunk hasábjain állandóan felszínen tartjuk, s meg vagyunk győződve, hogy ha mindegyikünk csak egy-két koronát is áldoz e célra, úgy csakhamar megvalósul a pécsi katolikusok oly régóta óhajtott vágya: a temetői kápolna.

Mindenmely adományt a pécs-belvárosi plebánia címére kérünk. Gyűjtésünk eddigi eredménye Mosonai oldalkanonok ur 10.000 kor. adományával 15.000 korona.

Dr. Kelemen Andor.

Liturgia.

A szentmisének vannak állandó és vannak változó részei. Állandók azok, amelyek néha való kisebb eltéréseken kívül minden misében szó szerint egyforma szöveggel fordulnak elő; ezek a lépcsőima, Kyrie, Gloria, Credo, a felajánláskori imák, a Sanctustól az áldozás befejeztéig tartó rész és néhány rövidebb imádság a mise különböző szakaszaiban. Az egyéb részek az illető ünnepnek, vasárnapnak vagy hétközi napnak jelentősége szerint napról-napra változnak; így az Introitus, vagyis a napi mise bevezető szavai, az orációk, a szent lecke a hozzá kapcsolódó Gradualéval, az evangélium, a felajánlás előtt mondott rövid Offertorium ima és az utána olvasott csendes (Secreta) imák, az áldozás utáni rövid Communio-ima és az orációk sorrendjét követő, lezáró Postcommunio-imák. A prefáció mintegy átmenet az állandó és a változó részek közt, minthogy ha az illető napnak vagy évszaknak nincs saját előírt prefációja, akkor mindig ugyanaz a rendes, úgynevezett közönséges prefáció veendő. Állandó résznek tekinthető végül az utolsó evangélium is, amely rendszerint szent János evangéliumának kezdete, néha azonban helyezett más evangéliumot kell olvasni a mise végén.

*

A megholtakért mondott gyászmi-
séknek háromféle formáját ismeri az

egyház. Az első az, amelyet az elhalálozás vagy temetés napján, illetve ettől számított legfeljebb három napon belül lehet elmondani. Ilyen misék az egyházi év főbb ünnepén kívül bármely napon mondhatók. A gyászmi-
sék második neve az évfordulói gyász mise, amelyeket a vasárnapok, bizonyos rangú ünnepnek és egyes kiváltságos napok kivételével bármikor meg lehet tartani, ha énekkel végzik, de csakis a naptár szerinti évforduló napon, vagy ha akkor akadályba ütközik, a legközelebbi szabad napon. A harmadik alak a közönséges, úgynevezett mindennapi gyászmi-
se. Ez csak alacsony rangú, egyháziilag jelentős ünnep nélküli napokon mondható, ilyenek esetén azonban akár mikor, teljesen függetlenül attól, hogy mikor van a halálözsi, évforduló. Minthogy az év napjainak több, mint kétharmadrésze mindig jut valamely egyháziilag jelentősebb szentnek ünnepe vagy egyéb kiváltságosság, e közönséges gyászmi-
sék aránylag ritkán mondhatók el s ezért esik meg igen gyakran, hogy ha valaki halottért mondat misét, ezt nem lehet feketében, hanem csak az illető nap jellegének megfelelő színben végezni.

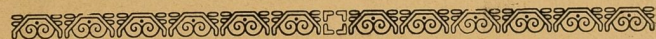
*

A szent áldozásnál, főképpen ha ez a kehelytányérról történik oly oltárnál, ahol nincs szentségház, előfordul, hogy több áldozni akaró jelent-

kezik, mint amennyi a szentelt ostyák száma. A miséző ilyenkor esetleg két-tétőri az ostyát és így áldoztatja meg a hivatelt. Valaki erre nézve nemrég megjegyezte, hogy nem veszi szívesen, ha nem kap egész ostyát, hanem csak felet. Az illetőnek tanácsképen úgy is válaszolhatnánk hogy olyan oltárhoz, ahol nincs Oltáriszent-ség, csak annyian járulnak áldozni, ahányan a misézőnél előzetesen jelentkeztek, mert ő csak annyi ostyát visz magával. Ez a rend elemi követelménye. A tulajdonképeni válaszun-

azonban az, hogy a fél ostyával való áldozás is tökéletes áldozás. Az átváltoztatott ostyának minden részecskéjében egyaránt benn van Krisztus egészen, az Ő jelenléte nem függ az ostya alakjától vagy nagyságától, egészen mindegy, hogy mekkora darabba jut valakinek. Ha lelkileg méltón járunk az Ő asztalához, az áldozás kegyelmében mindenkor teljességgel részesülünk, bárminő nagyságban vesszük is magunkhoz az Elet Kenyerét.

dr. —I.

Az egyház életéből.

A papok hadmentességi adója Magyarországon. Hegedűs pénzügyminiszter hadmentességi adójavaslatát eredetileg nem érintette a papokat. Mikor ez a javaslat tárgyalás alá került, dr. Nagy János, c. kanonok, nemzetgyűlési képviselő követelte, hogy a papokra is vessék ki ezt az adót. A magyar kat. klérus — úgy mond — nem akar privilégiumokat, hanem áldozatos munkával akarja a közéletet szolgálni. A megadóztatást annyival is szívesebben viseli, mert a hadmentességi adó jövedelme a hadirokkantaké és hadiárváké lesz. Már csak azért is szükséges ez az áldozat, mert például kell statuálni a világnak arra, hogy az összeomlás korszakaiban csak áldozatok tudják az emberi és nemzeti kulturértékeket megmen-
teni. A miniszter elfogadta Nagy kanonok ajánlatát és 300 millió K jövedelmet vár az új adóból.

Szenteveki lemergi gör. kat. érsek nevére sokan emlékeznek még a háború idejéből. Ezt a hitvalló főpapot Lemberg eleste után az oroszok magukkal vitték és Szibériába deportálták, ahonnan hosszú és kegyetlen hónapok sanyalódése után csak nemrég térhetett vissza övéhez. Szepteveki érsek mélyen belenézett az orosz nép lelkébe. Láta mély hitét és látta tájékozatlanságát. Láta, hogy irányt keres, de köd veszi körül; látta, hogy biztos, sziklaszilárd talajt keres, de amin most áll, az nem szikla, az süppedő homok. Láta és megértette, hogy ez a nagy szláv nép, tele jó szízzel és jámbor Isten-félelemmel, öntudatlanul keresi a katolikumot. Szepteveki érsek lelke az orosz rónák végtelenjében oly területet ismert meg, amelyen a bolsevizmus remélhető leszereplése után az orthodoxia verszegény virágát a katolicizmus friss fakadása válthatná fel. Az érsek nemrég Rómában járt, ahol gondolatát előadta. Most ugyanezt teszi a nyugati kat. államok nagyvárosaiban. Szerinte a kat. egyház terjedése Orosz országban csak két tényezőn fordulna meg Isten segítségén kívül: az orosz-

országi munkára hivatott egyháziaknak és azon a módon, mellyel az Egyház az orosz nép feltámadó nacionalizmusát kezelni fogja. Az egyháziaknak a nyugati műveltség nivóján kell állniuk és diszciplináltaknak kell lenniük. Ugyanekkor ennek a papságnak az oroszok keleti rítusát és nemzeti hagyományait kell átvennie: ezt kívánja a várható nemzeti felbuzdulás. A hittérítés és egyben kulturamentés munkáit legalkalmasabban a nagy nyugati szerzetesrendek: jezsuiták, bencések stb. adhatnák és pedig oly módon, hogy ezek keleti-eket vennének föl és rítusuk megtartása mellett képeznék őket. Szép, gyönyörű terv. A valószínűség széles távlatait adja.

Dantét ünnepele az elmúlt hetekben az egész kulturvilág. Idén van 600 éve, hogy az *Inferno*, *Purgatorio* és *Paradiso* költője a másfél nagy titkának valódi meglátására jutott. A pápa ez alkalommal az összes kat. irodalmi iskolákhoz és intézetekhez köriratot intézett, melyben Dantét mint a kat. Egyház hű fiát emeli ki, aki nemcsak a keresztény gondolatnak sasszárnyú dalnok, hanem vezető szellem is, aki a földi nyomorúság mélységeiből az égi magasságok felé irányítja tekintetünket. Ez a pápai enciklika különben ékesszólóan igazolja Dante egyháziasságát és a leghatározottabban viszszaütasít minden olyan kísérletet, mely Dantétban és „*Divina Commediá*”-jában csak szétfolyó ideológiát akar ismerni és amelyet ő azt nem látja benne, ami Dantéra a legjellemzőbb: a katolikumot.

A jel, amelynek ellene mondanak. Bécs legnagyobb, legmodernebb szegényháza a lipótvárosi. Bécsi katolikusok alapították, akik a szobákat a megváltás jelével díszítették fel. A

ház szomorú lakói, az élet megtépett lelki hajótöröttjei ebből a jelből merítettek nehéz óráikban megnyugvást, vigasztalást és reményt. A kereszt volt sötét, sivár életükben a napfény, a levegő. Most egy Wilder nevű szegényügyi tanácsos került a szegényház élére, egy szocialista zsidó. Ez egy bécsi kerületi előlőrész avasáért honfitársával, valami Chajum Bericzo werrrel egyetértésben „tisztogatás”-t végzett a szegények hajlékában: kidobatta a nappali szobák, a hálók, az ebédlők összes fészkeit, kidobatta az előcsarnok művészi értékű hatalmas fali keresztjét, ki az udvar szemétdombjára. Szegény szegények! Elaggott, elemlenedett emberek révedező szeme hiába keresi ezentúl a szenvedő Jézus alakját. Nem találja többé. Szegényebbek már alig lehetnének.

Katolikus mérnökökből, vállalkozókból szociális célú szervezet alakult Belgiumban „Union d'action social chrétienne” néven. Ez az új egyesülés öröndetes módon lendül fel. Kat. mérnökök, vállalkozók, technikusok és ipari művek vezetőinek az organizációja ez, melynek főcélja, hogy a mai szociális nehézségeket a keresztény erkölcsen és pápán, főleg XIII. Leótlól származó utasítások alapján gyakorlatilag megoldja.

Ferenc József egy unokáját. György bajor kir. herceget, Gizella főhercegnő és Lipót bajor kir. herceg fiát, ki az elmúlt években Innsbruckban a teológiát hallgatta, a minap pappá szentelték.

Kölni bírák a vallástalan iskolák ellen. Kölni büntetőbírák élénken tiltakoznak a tervbe vett felekezeten kívüli iskola felállításá ellen. Tiltakozásukban kifejezésre juttatják, hogy épen ma, amikor az ifjúság erkölcsi eldurvulása a legnagyobb fokot érte el és az ifjúság kriminalitása ijesztő mértékben nőtt, épen ma van a legnagyobb szükség arra, hogy a német nép jövőjének hordozóját tekintély- és jogtisztelre tanítsák. Ez pedig csak a vallás-

si igazságok és erkölcsi törvények ismertetése alapján lehetséges. *Olyan iskola, mely a hitoktatás kizárásával akar nevelni, a haza erkölcsi újjépítésének legnagyobb veszedelem.* Ily iskolák felállítása beletűzközik a birodalmi alkotmányba. — A memorandumot hatvan bíró írta alá.

A jugoszláv püspöki kar konferenciája Zágrábban. A napokban fejeződött be a jugoszláv püspöki kar konferenciája Zágrábban. Bauer zágrábi érsek, a konferencia elnöke bejelent, hogy Jeglics és Aksamovic püspökökkel fontos ügyekben Rómában bírt. A Szentatya jóindulattal látogatott az egész délszláv nemzetet és az előterjesztett kéréseket azonnal elintézte.

A szertartások nyelvét illetőleg megengedte a pápa, hogy az SHS. királyság minden latin szertartású egyházmegyéjében a sz. mise alatt a lecke és evangélium — miután latinul már elnekeltek — horvát, illetőleg szlovén nyelven is énekelhető legyen, s a szentségek kiszolgáltatása is ugyan így történhetik. A szertartási nyelv egységeségének biztosítására dr. Sarics سراievói érsek elnökségével külön bizottságot alakítanak, amely a latin szertartás könyvét lefordítja horvát, illetőleg szlovén nyelvre.

A püspökségek határmegállapítására vonatkozólag úgy egyeztek meg, hogy a Jugoszláviához csatolt nagytérületek külön egyházi adminisztrációt kapnak, a kisebb területek pedig a szomszédos egyházmegyébe olvadnak.

A jugoszláv iskola ügy tárgyalásánál határozottan állást foglalt a püspöki kar az agresszív rendeletekkel szemben, amelyek a hitoktatást a köztérszolgálat VI–VIII. osztályaiban megszüntetik, az alsó osztályokban és az elemi iskolákban heti egy órára zsugorítják össze, a hitoktatást világi tanítókra, sokszor hitetlenekre bízzák, a felekezeti iskolákat bezárják, vagy-

nukat elveszik, képesített szerzetes tanítókat, apácákat kiűldözik.

Tiltakoztak az u. n. „cancell paragrafus” ellen, mint amely nagymértékben gátolja a lelkipásztori tevékenységet. Elítélik az agrárreform azon intézkedéseit, melyek az egyház természetesen tulajdonjogát nem respektálják, ugyisint elítélik a „Szokol” egyesületek erőszakosan hitetlenek irányzatát. Mindezeket a tiltakozásokat írásba foglalva a belgrádi kir. kormányhoz juttatta a püspöki kar. A konferencia végén pedig összeállítottak egy körlevelet az SHS. királyság papságához és katolikus népéhez.

(h. f.)
A diplomáciai viszony helyreállítása Franciaország és a Vatikán között. Az „Observatore Romano” május 20-iki száma szerint Franciaország II. Jonanrt személyében küldött követet a Vatikánba. A pápa pedig Msgr. Ceretti Bonaventura, korinthusi érseknek nevezte ki párisi nunciussá. Első számunkban megemlékeztünk már arról, hogy micsoda motívumai voltak a francia parlamentnek, mikor a diplomáciai viszony helyreállítását megszüavazta. Hisszük, hogy most új fejezete nyílik a francia egyházpolitika tevékenységnek és sok sürgős megoldást követelő, jelentékeny kérdés szabályozást nyer.

„Fekete kereszt”. Ez a neve egy nagyon okos irányu, józan célú hollandiai protestáns sajtó-egyesületnek. Tagjai a következő fogadalmat teszik: 1. Nem tűrök házamban újságot v. folyóiratot, melynek éle a keresztény világnézet ellen irányul. 2. Csak kifejezetten keresztény jellegű lapokra fizetek elő; vasuton, hajón, kávéházban, nyilvános helyeken csak ilyeneket kérek és csak ilyenekben hirdetek. 3. Ismerőseim között a jó sajtó érdekében agítolok. 4. Az er-

kölcselen sajtó ellen minden eszközzel küzdeni fogok. — Nem lehetne a Duna-Tisza tájékain is így gondolkodni és tenni?

Krematórium Bécsben. A bécsi szocialista községi tanács elhatározta, hogy másfél millió K-nyi költségvetéssel krematóriumot építtet, Bécs éhez, fázik és hajléktalan, de halottégetés, de kulturharc mindennél előbbre való!

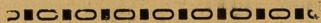
Hollandia eddigi nunciusa, Msgr. Nicotra más beosztást kapott. Ehhez a tényhez önmagához alig tudnánk jelentőséget fűzni, ha Nicotra bucsuzásának külső körülményei nem volnának szokatlanul elitők minden más diplomata-bucsutól. A kat. holland nép úgy bucsuzott tőle, mint egy távozó királytól, akinek a szíve össze-forrott az övével. Az utrechti dóm ívei alatt a pápa követe felejtethetetlen szavakkal dicsérte Németalföld katolikusait páratlanul tiszta családi életükért, melyet nem szennyezett be a neomaltusianizmus nemzetölő átka, a pápához való hűségükért és a pogányok között való misszió érdekében tett önfeláldozó munkásságukért.

Pécsi katolikus naptár.

1921. június 19-től aug. 20-ig.
19. **Kedd. Sz. Vince** ünnepe.
24. **Pünkösd u. X. vasárnap.**
26. **Kedd. Sz. Anna** ünnepe.
31. **Pünkösd u. XI. vasárnap.**
- D. u. 4 ó. Sz. Ferenc harmadrendjének gyűlése. (Sz. Ferenc r. zárda.)
- E. 8 ó. Másodos előadás a Ker. Szoc. egyesületében.
5. **Péntek. Haviboldogasszony.**
- R. 6 ó. Körmenet indul a Székesegyházból a Havi kápolnához.
6. Krisztus színváltozásának ün-

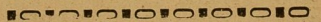
nepe. A Lyceum-templom bucsuja.

7. **Pünkösd u. XII. vasárnap.**
14. **Pünkösd u. XIII. vasárnap.**
15. **Hétfő. Nagyboldogasszony ünnepe.**
20. **Szombat. Sz. István király ünnepe.**

Szerkesztők üzenetei.

A. I. Bükkösd. Szívesen hozzuk majd két szép költeményét. Ellink azonban a felhatalmazással, hogy idegen címet visszaigazítsunk. Azt akarjuk, hogy írásainkat ne csak az idegen nyelveket beszélők értsék, hanem mindenki. Mert mindenkinél szólnak, aki keresztény és aki szét nyelvének érti. — **Zarándok.** Teljesen igaz van. Ez a mi keresztény tehetetlenségünk. Mások ilyen impozáns megnyilatkozásról napokig irtak volna. És elmondották volna, hogy 20 ezer ember vett azon részt. Mi annyira sem merünk mondani, ahányan valóban voltunk. Hozzáértők véleménye szerint az esti fölvonulásban 15 ezer ember vett részt. — **Gy. Mohács.** Naptárunk számára Baranya és Pécs legjobbjaitól írt meggyertük. Már eddig is bő választék áll rendelkezésre. Csodálatos, hogy mennyi keresztény erő pangott és még csodálatosabb, hogy egy szóra, amely körünkben elhangzott, milyen visszhang támadt. Örülünk ennek azért, mert meggyőződésünk, hogy Naptárban a népek a legjobbat kell nyújtani. Sajnos, eddig naptárakat fizetett, sokszor lelkiismeretlen kis akarnokok irtak. Naptárt apostoloknak és szenteknek kellene írniok, akik tudásuk és lelkiük legjavát adják. Nem vagyunk apostolok, sem szentek; de a nép legszentebb javait akarjuk erőnkhez képest szolgáltatni vele. Nevelésiügyi kérdésekről szóló cikket szívesen fogadjunk. — **B. E. Szigetvár.** Örömmel vettük tudomásul, hogy százon felül vannak már az előfizetők. S hogy kolportázással még sokkal többet helyeznek el. Nekünk is elismerés ez, de elismerés a szigetiáraknak is, akikben az áldozatkészséget keresztény lelkesedésük szítja.

Kéziratokat nem adunk vissza

Csak keresztény cégeket hirdetünk.

Pécsi Katolikus Tudósító kiadásában:

A Mária-Gyüdi zárándokok Énekes Könyve.

Imakkal és a legújabb Mária énekekkel bővitve.

Ára 10 kor.

Jugoszláviában 1½ dinár.

50 példánynál 10 %, 100 példánynál 15 % engedmény.

Mint imakönyv is kiválóan használható.

Sajtó alatt

Die grosse Verheissung

Jézus Sz. Szívének imakönyve

Botz Józseftől

350 oldal tartalommal, finom elsőrendű papíron nyomva. Ára puha kötésben 40 kor., félvászonban 50 kor.

Ugyanez magyar nyelven is megjelenik. Nagyobb rendelésnél árengedmeny. Előjegyzéseket már most elfogad a

Pécsi Katolikus Tudósító
Kiadóhivatala.

PÁRISI ÁRUHÁZ

Király-utca és Kazinczi-utca sarok. Telefon 536.

Legszebb divat újdonságok — Allandó változatos raktár. — A legújabb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Molter Antal

Jókai tér 3.

Ajánlja vásznát, zephir, férfi és női fehérneműt méret után is készít harisnyát, mindennemű rövid-árut. Legolcsóbb árban.

Intelligens hirdetési

akvizitőrök

magas jutalék mellett kerestetnek.

A „Pécsi Katolikus Tudósító kiadóhivatala”-ban.

**Ha jól akar öltözködni
Ha olcsón akar öltözködni
Ha divatosan akar öltözködni**

forduljon teljes bizalommal

Fleischer és Buday uri divat és egyházi szabómester céghez, ahol mindennemű férfi, papi és fiuruhák elkészítése valamint fordítások a legizlésebben, legolcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Pécs, Zrínyi-utca 4. szám.

Alapított 1870. évben.

AUBER GYULA

VASNAGYKERESKEDŐ PÉCS, VASUDVAR

Raktáron tart: rudvasat, tengelyeket, vasgerendákat, beocsini cementet, kátrányfedélpapírt, az összes ipari és mezőgazdasági cikkeket.

Eredeti franciarendszerű permetezőgépeket, gumilapokat és csöveket, kénporzókat, raffiát, kénport, 99 százalékos rézgálicot.

Konyhafelszerelések és háztartási cikkeken nagy választék, a legolcsóbb napi áron.

TELEFON: ÜZLET 3. IRODA 888.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár val. Angol és Cseh árukban. Elis.mert elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. 0-0

Krausze Ignác

Pécs, Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár
mindenféle vászón,-
asztal,- ág,- női- és
férfi fehérneműekben.

Telefon 184. szám.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papírkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti
munkákat vállal. — Raktáron
tart különféle író- és rajzsze-
ket. — Elemi iskolai értesítők
továbbá heti előjegyzési naptárak
1921. évre még kaphatók

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó
minőségben kaphatók és azoknak meg-
javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

::: PÉCS :::

Irgalmasok-utca 14.

1. emelet.

A Szociális Missziótársulat Nővédelmi hivatala

Pécs, Anna-u. 17. Tel. 11-59

Hivatalos órák szerdán és szombaton
délután 5—7-ig. Készséggel szolgál ha-
diárványokra, anya- és csecsemővédelemre
vonatkozó mindennemű felvilágosítás-
sal és tanácsadással, díjmentesen vállalt
állasközzvetítést és családgondozást.

Mindennemű fűszeráru a leg-
olcsóbb napi árban kapható

Köves Gusztáv

fűszer- és csemegekereske-
dől Pécs, Széchenyi-tér 14.
TELEFON 42.

Kölszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legbiztosabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Éden parfümerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

Oertel Temetkezési Vállalat

a legbiztosabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.

Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Klobučár József

fűszer, csemege és ásványviz kereskedő. Pécs, Király-utca 44.

Telefon 296.

0—0

Telefon 296.

Ajánlja a legjobb e szakmába vágó árukat, továbbá l.-a Aussigi kék-
követ, extra majunga raffiát, kétszer finomított olasz kénportés réz-
kénport. Templom gyertyát, égő olajat és tömjént.

Vörös János

festő üzlete

Pécs

Legmegbízhatóbb
templomfestészeti
vállalat.

Termény és áru értékesítő vállalat

Pécs, Irgalmas-utca 1.

Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető
Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona,
liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint
széna, szalma és erőtakarmány.
Bizományi eladásnál magas előleget nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízá-
sait méltányos feltételek mellett vállalja.

Angster József és Fia
orgona és harmoniumgyár
Pécs.

Új orgonák. — Harmoniumok.
Póthomloksípek.
Javitások, — Hangolások
elsősorú kivitelben.

Ganter Ferenc
egyenruha és polgári szabó

Készít mindennemű egyenruhát
vasutasok, tűzoltók, erdészek, bá-
nyászok, kocsisok és szolgák
részére a legszebb kivitelben.
— Polgári öltönyöket a legdivato-
sabbban elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.
Alapítva 1882. — Telefon 1-79.

Jäger J. ezelőtt Francz J.
kalapos üzlet és műhely Ferenczi-utca
9. szám. — Állandóan nagy raktár összes
kalap és sapka különlegességben, minden
igénynek megfelelő javítást és átformá-
zást elvállal.

Elsőrendű jóminőségű bőrkezyük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvköltők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Hamerli J. kezyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám

Pannonia szálloda.

RÓMAI RÓBERT

FÜSZERKERESKEDŐ

PÉCS, IRGALMASOK-UTCA 1. SZÁM.

Sajtok, friss tea-vaj, kocka és kristálycukor
és mindennemű fűszer állandóan raktáron.

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. és 45. sz.

FILLER ÁDÁM

lakatosmester

Pécs, Zsolnay Vilmos-utca 30

Telefon 652.

Készít :

Vaskapukat, vaskerítéseket, rácsokat,
sírkerítéseket, takaréktűzhelyeket, víz-
vezetési munkákat.

Telefon

218 sz.

Arnold János

lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

Legszebb, legjobb és legolcsóbb fényképek

csak **POZSEGOVITSNÁL** készülnek

Pécs, Kossuth Lajos-u. 13.

Márovits Andor

építési vállalata

Pécs, Ráth-u. 2. Telefon 204.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj stb.
KORAL krém és **KORAL** szappan
egyedüli lepakata

Werle Testvérek

PÉCS, Király-utca 42. szám.
Telefon: 2-16.

Schmidt József

szíjgyártó nyerges és
bőröndös üzlete

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltek.

Benczenleitner Viktor

műórás, ékszerész és látszerész Irgalmasok-
utca 1. szám. Raktáron tartok svájci zseb-
rákat, és ékszerárut. Szolid kiszolgálás.
Elvállalok mindenmű műórák javítását jótállás
mellett, ugyszintén ékszer és látszer javításokat a
leglelkismeretesebben készítünk.

„LILIOM-ANGOL CRÉME“

1 tégly 25 K.

„BRABANT“ arcseréme

1 tégly 30 K.

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók **Geltsch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Már most felhívjuk olvasóink
és a főt. papság figyelmét a

„Pécsi Katolikus Tudósító“

1922-dik évre szóló

„Nagy Képes Naptár“-ára

mely már szeptember hó elején megjelenik rend-

kívül gazdag **illusztrációkkal**, érde-
kes és tanulságos cikkekkkel a szép-
irodalom, egyház, mezőgazdaság,
politika, szociológia, stb. köréből.

Kizárólag csakis

keresztény cégeket hirdetünk.

Hirdetéseket legjutányosabb áron
felvesz és előjegyzéseket már most
is elfogad a

Pécsi Katolikus Tudósító kiadóhivatala.

Nagyobb rendeléseknél árengedmény.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650—tól, lüsster minden
szinben K. 580—tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230— . ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. JULIUS 19.

4. SZ.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Ára 6 korona, Jugoszláviában 1 dinár.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650—tól, lüszter minden
szinben K. 580—tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. AUGUSZTUS 20.

5. SZ.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Ára 6 korona, Jugoszláviában 1 dinár.

Tartalom :

Szent István. *Dr. Ákos Ferenc.* — Katolikus internationale. *Györkös József.* — Egy gyermekhez. *Sárics Iván* fordította: *Horváth Béla.* — Amerika a világbékéről. *Dr. Á. F.* — A bélpoklosok között. A szeretet egy hőse Kolumbiában. *Sch. E.* — Minden versem. *Kocsis László.* — Amit alig vettek észre. *Hauser Imre.* — A családlap. *Dr. Gebauer Miklós.* — Liturgia. *Dr.—I.* — Az egyház életéből. — Pécsi Katolikus Naptár. — Szerkesztők üzenete.

Mindennemű közlemény, pénzküldemény és kézirat e címre küldendő :

a „Pécsi Katolikus Tudósító“ szerkesztőbizottsága Pécs, Belvárosi plebánia. — Telefon : 9—93.

Egyes szám ára 6 kor. Jugoszláv pénzterületen 1 dinár. Egész évre 120 K., v. 20 dinár. Félévre 60 K., v. 10 dinár. Rendes előfizetőink a lapot házhoz szállítva kapják. Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal. Csak keresztény cégeket hirdetünk,

Lapunk legközelebbi száma szeptember 8-án
Kisasszony napján jelenik meg.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17 szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon-, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 184. szám.

Szent István.

Régi emlékekhez apró szálakon kuszik vissza az emlékezés. Bizonytalanul és tapogatódzva jár elmúlt korok alkonyodó útjain. S ha felfedez is egy emléket — úgy tetszik, mintha régi temetők régi írásait olvasná. Csak egy név és egy szám maradt meg abból, ami azelőtt élet és alkotó erő volt.

Ma nem száz, hanem ezer évvel száll vissza az emlékezés. Nem írást betűz a lelkünk, hanem lelket keres a lelkünk. Azt keresi, hogy még maradt-e valami abból a csodálatos lélekből, amely ezer évvel ez előtt élt és alkotott?

Megmaradt belőle emlék az emlék mellett. Megmaradt a királyi palástja, amely büszke vállára feszült, amikor királynak kellett lennie országos méltóságok előtt és fejedelmek között. Megmaradt kezevonása, — mindegy, hogy ő írta-e, vagy másokkal íratta — azokban a sorokban, amelyeket fiának és fia fiainak szánt, hogy megtanulják belőlük a kormányzás művészetét, miután megtanulták belőlük az élet művészetét: miután megtanulták azt, hogy férfiaknak kell lenniök, nagyoknak és szenteknek, s csak azután lehetnek vezérek és királyok. S megmaradt csontkeze a hatalmas királynak, a száraz, balzsamozott kéz, amely hosszú és nehéz küzdelmek után fáradtan pihen a bársony vánkoston. Ennyi maradt meg belőle.

De ha ennyi se maradt volna meg. Ha nem volna meg a palástja és ha nem volna meg kezének írása s ha nem volna meg a balzsamozott, drága keze közöttünk emlékek, — azért volna emlékün. Nagyobb, mint amit ércben és márványban állíthat utókor az előtte élőknek. Volna élő emléke. Az az élő lélek, amely ma mint zugó szó harsan át milliók szívén, az az élő lélek, amely ma az oltárok és szentélyek csendjéből kitör a századok útjain járók elé: Egy évezrede vagyunk keresztények. Egy évezrede ismertük meg Krisztust és az ő Egyházát, egy évezrede járunk az Isten útjain. Keresztények lettünk, nem az elrejtett szentélyek keresztényei, akik a lélek kafakombáiban borulnak térdre a keresztények Istene előtt. Keresztények lettünk, akik társadalmat és államot alkottunk meg kereszténységünkkel.

Büszke léleknek büszke szava ez az emlékezés. Szent István lelkének szava ez a szó. S ez a szó a mi ünnepi imánk a szent király ünnepén.
Dr. Ákos Ferenc.

Katolikus internacionale.

Talán tágra nyílnak a kedves olvasó szemei, amikor írásom címét megpillantja. Internacionale! Ezt a szót szocialista, kommunista lapok hasábjain lehet igen gyakran olvasni s utcákon felhajszolt forradalmi tömegek értelmetlen kiabálásaiban lehet legtöbbször hallani. — Azoknak az írásoknak fekete betűiben, azoknak a kiabálásoknak durva hangjaiban annyit jelent ez a szó, hogy le kell rombolni minden választó falat a nemzetek közt, hogy az emberiséget egy nagy szociális egységbe kell összeolvasztani, ki kell ölni a népek gondolkodásából a haza fogalmát, a hazaszeretet érzését, külön államforma, vagyon, vallás, erkölcs, törvények, kultúra, nyelv mind-megannyi akadályai az emberiség boldogulásának. — Nem szállunk itt perbe ezzel a téves felfogással, de kijelentjük, hogy nem ilyen értelemben vesszük az internacionale szót, amikor azt a katolikus jelzővel kapcsoljuk össze.

Magának a szónak tiszta, meg nem hamisított jelentése annyi, mint *nemzetközi*, tehát a népek, nemzetek közt valami közösséget, összetartozandóságot állapít meg. A vörös internacionale a népek külön nemzeti életének megsemmisítésével akarja ezt a közösséget az egyetlen cél, az emberiség vélt földi boldogsága érdekében, a katolikus internacionale az emberiségnek magasabb rendű közössége, amely sértetlenül hagyja a népek nemzetiségének minden külön megnyilvánulását, ez a nagy közösség az emberiség lelki közössége, amely felül áll fajon, véren, nyelven, minden nemzeti érdeken, — ez a nagy közösség, mint szervezet a Krisztus nyája, a kat. Egyház. — A kat. Egyház már alapításában nemzetközi — ugyanaz az egységes tanítása, ugyanazok a szentségek, ugyanaz az áldozat, ugyanaz a látható feje minden nép számára — az Egyháznak szelleme, igazsága, kegyelmi forrásai közös kincse minden népnek, terebélyes nagy fa ez az egyház, amelynek árnyékában népek, nemzetek pihennek meg, akik közt a faji különbségek s nemzeti ellentétek mellett is a lelkek testvériségét, a magasabbrendű nagy nép közösséget teremti meg. Oyan ez az Egyház a maga szellemi erejével, mint a napsugár, amely világosságával s melegségével beleszövődik az erdő legkülönbözőbb fáinak lombzatába s mindegyiket élteti fajúk, családjuk, nemük sajátossága szerint.

A kat. Egyház tehát alapításában, céljában, egész szervezetében internacionális. S így nem is jelent ujságot s annál kevésbbé lehet megütközni azon a mozgalmon, amely „katolikus internacionale” néven külföldön megindult. A gyászos s átkos világháborúnak

egyik szomorú tanítása az, hogy Krisztus szelleme — a szeretetnek s igazságnak nagy törvénye — elhalványult a népek lelkében. E szomorú tény ébresztette fel az apostoli lelkületet s indította meg a munkát annak a gondolatnak a szolgálatában, hogy a világ összes katolikusainak tervszerű s egységes közremunkálkodásával a válás-erkölcsi, szociális és kulturális téren a keresztény szellemet erősítsék s diadalra segítsek.

1920. augusztusában a haagai kath. kongresszuson, különböző országok püspökeinek s világi kiküldötteinek jelenlétében megalkult a kat. internacionale mint szervezet, melynek munkájához szentséges Atyánk, XV. Benedek pápa is legmagasabb helyeslésével apostoli áldását adta.

A célja ennek a mozgalomnak az, hogy egységes és meghatározott program szerint az egész világ katolikusait belevonja abba a fenséges, közös munkába, hogy a kat. egyház szellemében az igazi gyakorlati, életet irányító kereszténységet az egyéni, családi, társadalmi, állami és nemzetközi vonatkozásban megvalósítsa. — Az egyént önmagában, a családót tagjaiban, a társadalmat rétegeiben, az államot vezető szellemében, a nemzeteket egymással való érintkezésükben kereszténnyé tenni, ez a kat. internacionale fenséges, szép munkaterve. — Ez nem politizálás — hanem az egész világot átkaroló apostolkodás.

Ezen magasztos cél megvalósítására, az egységes és közös munka elérésére első sorban szükségessé vált egy *nemzetközi központi szervezet* létesítése, amely az eddigi tervezet szerint 3 elnökkel az élén (Hollandia—Anglia és Németország), egyes országok képviselőiből alakulna. — Az egyes országokban ennek mintájára külön *organizált igazgatóságok* megfelelő számú választmánnyal irányítanák a nemzetközi központi szervezettel egyértelműleg a munkát.

Ennek a közös munkának egyes feladatai lennének:

1. A katolikus intézmények (egyletek, körök, társadalmi szervezetek) közös program alapján való összekapcsolása, állandó érintkezése a tapasztalatoknak s vélményeknek a kicserélése által.
2. A nemzetközi kongresszusok, konferenciák előkészítése és rendezése.
3. A nemzetközi kat. segély és információ szolgálat, a közös ügyek, érdekek előmozdítására s propagálására irányuló hirszolgálat.
4. A jártó ügynek a szellemi és anyagi felkarolása és közös támogatása.
5. Egy nemzetközi sajtó organum kiadása, amely a közös munkának szellemi irányítója lenne.

Az egész dologban a legnagyobb nehézséget okozza a nyelv kérdése. Valamikor, midőn az apostolok neki mentek a világnak, hogy Krisztus parancsa szerint hirdessék az evangéliumot minden te-

remtménynek, az Üdvözítő a nyelvek adományával látta el őket, úgy hogy egy nyelven beszéltek s mindenki megértette őket. A középkorban a latin nyelv volt olyan általánosan elterjedt, hogy az egyház apostoli munkájának eszköze lehetett. — Manapság az egységes, nagy munka irányításához szintén szükséges ilyen közös nyelvnek az alkalmazása, enélkül szinte lehetetlen s kivihetetlen a kitűzött cél elérése. — Próbálkozás történik az esperanto világnyelvvel, amely könnyűségével és semleges jellegével leginkább megfelelne.

Maga az egész akció most van kialakulóban. — Jónak láttuk ezt a tájékoztatást megadni, hogy ha majd nálunk is aktuálissá lesz, tudjunk róla és szívvel-lélekkel csatlakozzunk ehhez a mozgalomhoz, amelynek célja mindnyájunk közös érdeke, amely célnak megvalósulása minden katolikusnak ma még közös vágya és egykor közös öröme lesz.

Györkös József.

EGY GYERMEKHEZ.

— Sárics Iván püspök. —

*A te szemed, fiam, úgy ragyog, úgy csillog,
Mint a tiszta égen a tündöklő csillag.*

*A te szemed, fiam, ha uszik könnyárban,
Olyan, mint ibolya az ég harmatában.*

*A te ajkad, fiam, mikor nyílik szóra,
Mintha a mezőben pacsirta-dal szólna.*

*A te ajkad, fiam, ha rajt mosoly játszik,
Olyon, mint a liljom, mikor kivrágzik.*

*A te lelked, fiam, legszebb a világon,
Mint az oltár fényes, s mint harmat az ágon.*

*És téged is, fiam, megkísért a sátán...
Már most imádkozál: „Órangyal, vigyázz rám!”*

Fordította: Horváth Béla.

Amerika a világbékéről.

Az Észak-Amerikai püspöki kar egy javaslatot szövegezett meg, amelyet a világ minden nemzete elé fog terjeszteni. A javaslat egy lépés akar lenni a világbéke felé, az utolsó elhatározó lépés, hogy megmeneküljék az emberiséget olyan öldöklésektől, amilyen a most lezajlott világháború volt. Ez az okmány, ameyre még sokszor vissza fognak térni a világ nemzetei, a napokban jutott kezünkhöz, s angol eredeli után szözszerinti fordításban adjuk:

Béke egymás között és béke a nemzetek között minden keresztény embernek nemcsak legkomolyabban óhaja, de legelőkelőbb törekvésének is kell lennie. XV. Benedek pápa a békéről kiadott nagy körlevelében megállapította, hogy Krisztus törvényének leglényegesebb vonása a béke — az evangélium a békéről. Ugyanabban a körlevelben Szent Atyánk azt is hangsúlyozta, hogy nem elég imádkozni a békéért, hanem alkalmazni is kell azokat a gyakorlati eszközöket, amelyek alkalmasak minden háború megállítására.

Hiába való és meddő minden beszédünk a béke szeretetéről, ha ugyanakkor ellentéteket élünk ki a nemzetek között, amelyek kell hogy háborúra vezessenek, ha egész törekvésünk arra irányul, hogy nagyobb hadseregünk és nagyobb flottánk legyen, ha a világ többi nemzetei is, míg békére áhítoznak és arról beszélnek, de ugyanakkor hadi előkészületeket tesznek, nem érnek el mást, mint hogy a népet nyomasztó adókkal terhelik meg, nemzetközi egyenlenséget szítanak s így a háború elkerülhetetlen lesz a jövőben is. Ezért követeli XV. Benedek pápa, hogy ha lehetetlen a teljes leszerelés, legalább a hadi erőnek legnagyobb foku korlátozását, amelyet úgy sem viselhetnek el soká a nemzetek, úgy hogy ez által a véres és nagy háborúk lehetetlenné tétessenek.

Harding elnök első üdvözlő beszédében, amelyet a kongresszushoz intézett, így szólott: A kormány maga is óhajta, hogy a hadsereg nyomasztó terhét teljesen lerázza. Az Egyesült Államok mindenkor egyetértének azzal a mozgalommal, amely a béke megszilárdításához vezet.

A világ uralkodói elismerik, hogy a béke a nemzetek és világ boldogulásának első feltétele. A kormányok azonban nem merik megtenni az első lépést, dacára annak, hogy mindenki érzi azt, hogy az első lépésnek meg kell történnie, ha a háborút lehetetlenné akarjuk tenni. Mindenki azt várja, hogy ebben mások megelőzzék.

S valóban vakmerő lépés volna egy nemzettől a leszerelés és védtelenül állani, amíg mások fenntartják és talán még meg is erő-

sítik hadseregüket. Ha törvényhozóink megengednék a nemzetnek ezt, megfeledeknének legszentebb kötelességükről. Amerika létét végzetesen kockáztatná, ha elfogadná a leszerelést, amíg más nemzetek részéről kötelező szerződések nem biztosítanak, hogy hasonló kép járnak el. S minden törekvés, amely a leszerelést követeli, ilyen nemzetközi szerződések nélkül esztelen és végzetes. Elengedhetetlen feltétel az, hogy a nemzetek egyöntetűen járjanak el. „Az összes nemzetek — mondja XV. Benedek pápa — a keresztény szeretet irányítása mellett kössenek egymással őszinte békét és alkossanak az igazságosság jegyében egy nagy szövetséget, ez majd tartós lesz.”

A nemzeteknek egyöntetűen kell eljárniok. „Minden állam — folytatja XV. Benedek — tegye félre a kölcsönös gyanakvást és egyesüljön egy nagy szövetséggé, hogy jobban mondva családdá, hogy így biztosíthassák saját függetlenségüket és a népek között megkívánt egyetértést.

S ime Harding elnök ugyanazt a meggyőződését vallja a kongresszus előtt. „Az amerikai népnek, mondhatnám az egész világ-nak óhaja a népek szövetsége, amely a jog és igazságosságon nyugszik, s amely arra a célra fűzne össze bennünket, hogy megakadályozzuk a háborút, magasabb kulturára és nemzetközi testvériségre segitsen. Ohajtjuk, hogy most a béke éveiben szülessen meg ez a szövetség és nem kímélünk fáradságot, hogy a világ népeid ennek megnyerhessük.”

Mivel azonban a lefegyverzésnek részletkérdéseit a nemzet törvényhozóinak kell fenntartanunk, azért nekünk más uton kell ezt a célt szolgálunk: azáltal, hogy kongresszust hívunk össze a világ minden vezető nemzetének részvételével. Amerikának kell ezt a felhívást világgá üzeni, nekünk pedig mindent meg kell tennünk, hogy ismeretessé legyen az egész világon az amerikai népnek ezen akarata.

Ez az első legszükségesebb lépés. Enélkül a béke remény marad csupán, nem valóság. A nemzetek kongresszusa, amelyet az amerikai kormány Washingtonba hív, kétségtelenül maradandó alkotásokat fog létrehozni a világ békéjének biztosítására. Amerikának vezérszerepét az emberi műveltség szolgálatában így kell megmutatnia a világnak. Ez a kongresszus legyen legkomolyabb tárgyalóimánknak és tevékenységünknek. Ezzel a tevékenységgel szolgáljuk legjelesebben a béke fejedelmének evangéliumát itt a földön, s teljesíthjük leginkább szent Egyházunk hivatását, amelyet eddig a nemzetek életében betöltött. (National Catholic Welfare Council 1921. május.)

Dr. A. F.

A belpoklosok között.

A szeretet egy hőse Kolumbiában.

A keresztény felebaráti szeretet évkönyvébe egy új oldalt kell teleírni. Ismeretes P. de Venster Demjén hősiessége, aki Molokai szigetén a belpoklosok közt élve e sajnálatraméltó betegek hithirdetője és apostola volt, míg ő maga is e betegség áldozata lett. Hősi példája követőkre talált. Délamerikában nemrég halt meg egy szaléziánus missionárius, Dom Erasio Rabagliati, ki a kolumbiai belpoklosok Atyja volt.

Ez a jó missionárius, aki Ocimianóban, Piemontban született, husz évig állott a szegény leprások szolgálatában s volt egy személyben lelki vezetőjük, orvosuk, atyjuk, barátjuk, egyetlen vigasztalójuk. Ez a jó atya, írja a bogotai Cattolico című lap, nem élt többé önmagának, hanem barátjainak, a contracion-i, d'agua-de-dios-i és de-cano-de-loro-i belpoklosoknak. És nem írta alá nevét másként soha, mint e valóban apostoli módon a kolumbiai belpoklosok káplánja. Midőn Agua-de-Dios-ba érkezett ott 450 szerencsétlen belpoklost talált, akik utálatos, bűzös kunyhókban tengődtek, minden segítség nélkül, kenyér nélkül, orvosság nélkül, pap nélkül; nem volt más fekvőhelyük, mint a puszt föld, nem volt más öltözközü, mint bűzös sebhelyeik, s mindnyáján várták a halált, mely

őket rettenetes helyzetükből kiszabadítsa.

P. Rabagliati kieszközli a kormánytól kényelmes kórházak, higiénikus épületek, a még nem fertőzött gyermekek részére menedékhelyek létesítését és napokint pénzeséglyt nyer kedves belpoklosai részére. Apácákat is hozatott, kik a szerencsétleneket anyai szeretettel ápolták és ápoltaikban a keresztény hit és a megnyugvás lelkiületét fenntartották. A kórházak mellé még templomokat és iskolákat is épített.

A világháború alatt a kormány, melyet pénzügyi válság fenyegetett, a segélyezéseket megvonta. Ez forradalmat keltett a belpoklosok között. Felbujtogatva dühükben azzal fenyegettek, hogy megtámadják a városokat s azokat megfertőztetik. Rabagliati atya alamizsnagyűjtőjükké lett, bejárta Amerikát, megindítva a szíveket s megnyitva a pénztárcákat gyermekeinek segélyezésére. Egyedül Buenos-Airesben e célból több mint negyven előadást, konferenciát tartott.

Halála után a kolumbiai kormány hivatalosan is hódolt a belpoklosok eme Apostolának. Ime a törvény szövege:

A Köztársaság Elnöke, tekintettel arra, hogy Dom Erasio Rabagliati atya a chilei köztársaság területén meghalt;

hogy hosszú éveken át ezen pap Kolumbiában a keresztény szeretet apostola volt és teli kézzel szórta szerencsétlen honfitársainak az ő hősi erényének ajándékait;

hogy ő sorsuk javítása céljából erőteljes és hatékony akciót indított;

hogy ő apostoli tevékenységét mindig oly környezetben gyakorolta, ahol a fájdalom uralkodik és a reménytelenség honol; minthogy a kormány kötelessége, hogy megemlékezzék és hirdesse a közjó nagy szolgálójának érdemeit,

azért elhatározza:

Egyetlen cikkely. — A kolum-

biai kormány gyászolja főtisztelendő Dom Evasio Rabagliati halálát, tiszteli az ő emlékét, mint az emberiség egy nagy jótevőjét és elrendeli számára azon tiszteletet, melyet kiérdemelt azon nagy szolgálataival, melyeket országunk lakosai egy szerencsétlen része iránt tanusított. Ezen határozat közöltesse Olaszország itteni követségével és a szaléziánus atyák főtisztelendő főnökével.

Aláírva: Marco Fedele Suarez. Ime, így tiszteli Kolumbiában maga a köztársaság a szerzeleket és apostolokat!

(Le Pèlerin, 1921. I. 30.)

Sch. E.

MINDEN VERSEM.

*Minden versem két iníciale,
Mít pergamenre mázol szerzetes,
Bennük kinyílt üdvözítő áve
E tájakon visszhangot nem keres.*

*Csak az érti, ki a csendnek bókolt
S szíve mélyén arany klastrom áll
S ki kibólt mindent a hajóból.
Versem ríme csak annak orgonál.*

*Idegenből úgy szakadtam ide,
Mint magyar töbe ojtott venyige
S az örök honvágyat sirdogálja szám.*

*Ó új honom, te alvó televény,
Mikor virágozol szívem melegen
S mikor nem táj e táj, az új hazám?*

Kocsis László.

Amit alig vettek észre.

Mikor a XIX. század találmányai az ipar szolgálatába állították a gépeket, melyek 10—20 ember helyett dolgoznak, természetes, hogy egyszerre nagyon sok munkás maradt kenyér nélkül. A munkanélküliség nagy arányokat öltött. A munkában maradtak — nem lévén még a munkások szervezve — annyira ki voltak szolgáltatva a munkaadóknak, a gyárosoknak, hogy kénytelenek voltak annyi bérért dolgozni, amennyit éppen a munkaadók fizettek, hiszen ha el nem fogadták a kínált bért, akadt helyükbe száz meg száz, akik kapva kaptak a száraz kenyér után is, csakhogy éhező családjuk nyomorúságán valahogyan is segítsenek. Ehhez járult azon körülmények, hogy a gépek végzetlen a munka általános részét a munkásoknak a részletes maradt és az az ember, aki azelőtt egy varrótűt egészen megcsinált, a gépek beállítása következtében arra volt kárhóztatva, hogy egy életen keresztül esetleg csak a tű hegyezését végezze és ez az a részletes munka — természetes — kedvet és életet ölő volt. Számítsuk hozzá a kedvező körülményeket, kihasználó emberi kapzsiságot, meg fogjuk érteni, hogy az a század, melyet találmányaiért a haladás vak bálványozói égig szoktak magasztalni, igen sok tekintetben nem volt más, mint örült kánkán táncolás az aranyborjú körül.

E néhány sor halvány képet akar rajzolni azon átalakulásban forró korszak munkás állapotáról különös tekintettel azon majdnem elkerülhetetlenül bekövetkezett erkölcsi lezüllesre, melyet akkor csak alig vettek észre és amelyet ma is sokszor csak azért látnak meg, hogy a munkások szemére hányják.

E szomorú korszak első szembeötlő jelensége a családi élet szétzüllesése. Apa, anya, gyermek egyformán igába fogva csak alig találkozhattak a családi tűzhely életet adó melegénél. Az apa nem lovagoltathatta már térdén a fiát a 12—16 órás munkaidő mellett, az anya nem örülhetett gögicséjő gyermeke szavának és a gyermek nem talált maga körül mosolygó arcokat, kikhez oda-simulva kimondhatta volna a világ legszebb megszólítását: édes anyám!

El lehet képzelni, milyen állapotban volt a gyermeknevelés. Hisz a gyermekek a családban maga is kereső alany volt, annak is tekintették, mit a gyermek ösztönszerűen megértett. A folytonos munkában kialakult a szülői szeretet lángja. A testvérek korán elszakadva egymástól később alig, vagy egyáltalán nem hallottak egymásról, így a testvéri szeretetet sem élvezték, hisz alig volt idejük megismerni egymást. És érdekes velejárója ezen állapot-

nak, mint egy 1840-ben Londonban tartott ankét megállapította, hogy gyermekek és ifiak, akik Mózes vagy Salamon nevét se hallották, kitünően ismerték az akkor divatos rablók és betörők ponyván forgó életrajzait. S míg egy 16 éves ifu hat évi iskolalátogatás után Jézus Krisztusról annyit tudott, hogy valamikor rég London királya volt, mely ismeretet egy másik ugy korrigált ki, hogy a keresztén vért ontotta, hogy megmenthesse a megváltót, mindkettő nagy olvasottsággal rendelkezett az angol Rózsa Sándor és Sobri Jóska. Dick Turbin és Jack Shepperd életéről. A gyermekekről egyáltalán megállapították, hogy nem annyira romlottak, mint amily mértékben hiányzik náluk az erkölcsi érzék. Ennek okát pedig abban látták, hogy maguk a szülők csak ritkán vallásosak, hogy gyermekeiket nevelhetnék és irányíthatnák, hogy nekik jó példát adhatnának, hiszen ők maguk is hasonló körülmények között nevelkedtek fel.

Ez sem nagy csoda. Hiszen a nő is munkás volt époly lehetetlen munkafeltételek mellett, mint a férfi. Az egyes ipari ágakban, bányákban a nők együtt dolgoztak a férfiakkal, félmeztelenre vetkőzve a munka szegényére odadobva a szenvedélyeknek nem egyszer a gyermekmunkások szemeláttára és ilyen körülmények között nemcsak fizikai ereik, egészségük, de nőiességük és a nőiességből fakadó erkölcsi érzékük is áldozatul esett. És ezen eldurvulásért nem is okozhatjuk őket annyira, mint a konjunkturát minden mértéken felül kihasználó emberi kapzsiságot.

Ugyanez az oka a férfiak még nagyobb eldurvulásának is. Az egyik hányavidék jelentéséből olvassuk, hogy az ottani munkások között nagyon sokan vannak, akik bérüket se tudják kiszámítani, de amit keresnek, amire családjuknak szüksége volna, elisszák. Többen közülük nem hisznek a jövő életben és úgy vélik, hogy amint itt az életben úgy kezelik őket, mint a kutyákat, úgy is mulnak ki, mint a kutyák és ezzel vége van. És ha ezt szemükre lobbantják, azt felelik, atyáik is csak úgy éltek és ez, sajnos, igaz is, és pedig ugyanazon körülmények terhe alatt, melyek az ilyen szülők gyermekeit is testben is, lélekben is tönkre teszik.

Ime, egy nagyon szomorú kép azon korszakból, melyben a szocializmus bölcsője ringott. Csoda-e, ha vad gyerekek lett belőle, mikor erkölcsi légrévét ilyen zuzmára fagyasztotta? De gazdagságában a felebaráti szeretet és megértés iránt érzéketlen szörnyeteg, s kapzsiság, még mindig emelgeti utálatos fejét, s hogy fagyasztó kilehelését enyhítsük, sohse szünhetünk meg az evangéliumi tavaszt keltő figyelmeztetést, sőt parancsot hirdetni: „Szerezettek barátokat — ne ellenségeket — az igazságtalan vagyonból, hogy midőn elfogyatkoztok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba!” (Luk. 16. 9.) Mert amit elrontott a hajdanker, kijavíthatja egy megértőbb jelen.

Hauser Imre.

A családlap.

Valamikor az édesanyák imakönyve töltötte be szerepét. Ott voltak feljegyezve az anyai szeretet gyöngybetűivel — kedves megkülönböztetéssel egyéb gazdasági eseményekről, melyeket csak a naptárban tartottak számon — a családot illető fontos dátumok.

Milyen jól esett aztán, ha szükség volt erre vagy arra a családi bánat, illetve örömnapra! Nem kellett családi tanácsot egybehívni és közösen fejtegni, hogy többé-kevésbé megközelítőleg megállapítsanak egy napot, Csak elővették az imakönyvet s annak első vagy utolsó lapja utbaigazított.

Az élet ma irásosabb, mint régen. Ma mindent, még a legbensőbb családi eseményt is, pecsétes levelek bizonyítanak, csak ilyen módon találunk hitelt.

A régi, kedves magánfeljegyzések is háttérbe szorultak. Ma már hivatalos írás kell. Az Egyház tehát elrendelte a *családlapok* kiszolgáltatását.

Mindössze négy oldalra terjed ez a nyomtatvány. Címclapját a Szent Család ékesíti, a keresztény családok örök példája, mintaképe. Minden új család megindulásakor, közvetlenül az esküvő után, kezébe adják a jövőendő családfőnek, a férfinak. Az esküvő tényle, napja már meg van örökítve rajta. Az a plébániahivatal tanúsítja, ahól a házasságot kötötték. Aztán üres rovatok következnek. Először a szülők számára. Ha netán elhaláloznának, a harmadik oldal rovata azokat várja, akik majd Isten áldásából jönni fognak, hogy a családot tökéletesebbé tegyék. A gyermekek kereszteleésének és esetleges elhalálozásának helye és ideje fog ide kerülni.

A rovatokat hivatalosan az illetékes lelkész tölti ki. Azért figyelmeztet maga a családlap első oldalán, hogy

minden egyházi anyakönyvezésnél, születési, halálozási bejelentése, házasság váltása alkalmával fel kell azt mutatni. Csak akkor láthatjuk igazán hasznát a családlapnak, ha az a családra vonatkozó minden tényleges adatot tartalmaz.

Családlappal igazolják a szülők — idegen új helyen — törvényes házasságukat, gyermekeik megkeresztelését, özvegysegüket. Ha anyakönyvi kivonatra van szükség, a családlap tájékoztat, hogy a kérdéses eset hol s mikor történt, tehát honnét lehet róla bizonyítványt beszerezni. Aki családlappal felszerelve jelent be újabb anyakönyvi esetet, ne féljen, hogy hibásan, névnek téves kiírásával fog az anyakönyvbe kerülni.

S még egy dolog szükséges. A családlapot jó lesz megtakarítani, nehogy elkallódjék. Ha nem is került sokba — hisz csak a nyomtatvány árát fizetjük érte — a jövőre nézve is fontos és értékes okmány az. Ahol nincs érdemes utólag is kiállíttatni. Sok kétségnek, fáradságos kutatásnak, költséges pernek veszi majd elejét egy jól kitöltött és megőrzött családlap.

Dr. Gebauer Miklós.

Liturgia.

Az egyházi szabályok értelmében az évnek minden egyes napjára nézve meg van állapítva a napi officium (Isteni szolgálat) vagyis az, hogy aznap miről szóló imákat, szolozsmákat kell végezni és milyen misét kell mondani. Az egyházi naptár ezt napról-napra haladva pontosan előírja. Oly nap, amelynek megszabott officiuma nem lenne, nincs. Az officiumok természetesen nagyon különbözők tárgyak tekintetében. Legtöbbször valamely ünnepről szól az officium, így az Ur ün-

napéről, a Szent Szűz vagy a szentek (apostolok, vértanúk, hitvallók, szűzek stb.) ünnepéről. Az ünnep szót a lehető legtágabban kell itt érteni, mert az egyház szerint minden nap, amely valamelyik szentnek a napja, ünnep (festum). Az egyházi napjár körülbelül 240 ilyen napot ismer. Az officium szólhat továbbá a vasárnapról, mint ilyenről, ha t. i. a vasárnapra nem esik véletlenül magasabb rangú ünnep, szólhat bizonyos ünnepek oktaváiról vagy vigiliájáról, azaz elő-napijáról.

Ha a felsorolt esetek egyike sem forog fenn, az officiumnak a ferjáról, vagyis a hétnek az illető napiáról (a hétfőről stb.) kell szólnia s ilyenkor napi mise hiányában a megelőző vasárnap miséje ismétlődik meg. Ha az ilyen úgynevezett üres nap szombatra esik, az officium rendszert Szűz Máriáról vesad. Hoiotak napján (november 2.) az officium a halottakról szól.

A szentmisék szorgalmas látogatója kérdi tőlünk, vajon az év mindegyik napjának más szövegű miséje van-e, más és más imákkal, szentleckével, evangéliummal? Nem. Ez nem is volna helyes. Vannak szép, egységes, közös miseformulák, amelyek gyakran megismétlődnek. Ilyen közös misealakok vannak például a vértanúk részére, mégpedig aszerint megszövegezve, hogy egy vagy több vértanu napja van-e és hogy a vértanu főpap volt-e vagy nem? Hasonló miseformák vannak a hitvallók, egyháztanítók részére, továbbá a női szentek (vértanúk és nem vértanúk) részére. Ezek az egységes miseformulák mondanak el a legtöbb szentnek napján. A miseszövegnek egyes részei, lecke, graduale, evangelium, offertorium stb. a Szentírás oly helyeiből vannak összeválogatva, amelyeknek tartalma a nap jelentőségének leginkább megie-

lel. Az ősidőkből származó ilyen misealakok nem ritkán klasszikus szépségűek. Ellenben egészen önálló miséje van minden jelentősebb ünnepnek, néha ezek egész oktavájának, az év minden egyes vasárnapjának, a nagybőjtű és kántorbőjtű napoknak, egyes szenteknek és bizonyos meghatározott napoknak. A mise imái mindig Istenhez vannak intézve, s ha sem a szenthez, csupán ennek érdemeire történik hivatkozás.

A szentmisét hallgathatjuk térdelve, állva, ülve, erre nézve szigorúan előírt szabály nincs. Legmegfelelőbb minden esetre az, ha legalább is az Ur felmutatás kezdetétől egészen az áldozás befejezéséig térdelünk, mert ez idő alatt az Ur az oltáron valósággal jelen van. Az áldozást akkor mondják befejezettnek, ha a miséző már magához vette az Ur Testét és Vérért, ezért, ha térdelve hallgattuk a szentmise eme legfontosabb részét, ne kellünk fel mindaddig, amíg az áldozás nincs teljesen befejezve. Nem helyeselendő szokás az, hogy némelyek már az áldozást megelőző csemetéskor elhagyják térdelő helyzetüket, be nem várva a Szent Vér vételét. Természetesen azokra, akiknek koruknál, betegségüknek vagy gyengeségüknek fogva a térdelés nehézséget okoz, mindez nem vonatkozik. Ők lélekben boruljanak le az Ur előtt!

dr.-i.

Az egyház életéből.

A magyar nemzetgyűlés a párbaj ellen. A keresztény Magyarország egészséges gondolkodása nemrég egy nemzetgyűlési indítvány alakjában jutott kifejezésre, amely a tulságos enyhe pár-

bajtörvények revízióját célozza. Az indítvány nem tartja a párbajt összeférőnek a keresztény és demokratikus gondolkodással, amely pedig alapja Magyarországnak boldogulásának. Az indítványt törvénytervezet formájában tették meg. Célja a legszigorubb büntetéssel megakadályozni ezt a barbár vétséget. Kihívásért járjon 3 évi börtön, a párbajnak sebesülés nélkül történt lefolyásáért ugyanannyi, sebesülés esetében 5—10 esztendő, halálos kimenetelnél legyenek irányművek azok a büntetési módok, amelyeket előre megfontolt, szándékos emberölésnél alkalmaznak. — *Tomcsányi* igazságügyminiszter azt javasolta, hogy az indítvány megtartását egyelőre halasszák el, de a többség a tárgyalás főlvétele mellett szavazott.

Eucharisztikus nemzeti kongresszus Franciaországban. Az autuni egyházmegyében, gyönyörű völgyben fekszik a kis *Paray-le-Monial*, a Jézus Szíve kultusz születéshelye, Alacoque és Margit árszékének színtere. Sedán után itt gyűlt össze 50 évvel ezelőtt a gyászoló Franciaország, hogy megengesztelje Jézus megbántott szívét. Most újból ugyanitt tömörültek a győzelmes Gallia katolikusi, hogy hálát adjanak a békéért. Különös érdekességet kölcsönzött e kongresszusnak a francia bankhivatalnokok és biztosító társasági alkalmazottak katolikus szervezetének megalakulása, melynek az ország minden részéből számos lelkes tagja van. Mifelénk ilyenről még csak nem is álmodhatunk.

A kereszt a magyar iskolákban. A magyarországi bolsevizmus idején a keresztet kidobták az iskolákból. Most az ország

minden helyén diadalmenetben vitték már vissza. Ilyen engesztelő ünnepélyt rendeztek nemrég *Gyöngyösön* az összes társadalmi egyesületek részvételével. Körmenet élén vitték a virágdiszes keresztet a nagytempom elől, ahol *Bozsik* apát azokat beszentelte. Az ünnepi beszédek közt különösen kimagaslott a heves megyei tanfelügyelő, aki párhuzamot vont a Golgotha keresztje és Sz. István koronájának keresztje között. A feszület — mondom — legyen emlékképe Magyarországnak nemzeti és vallási újjászületésének.

A japán trónörökös a pápánál. A mióta megnyiták Yokohama és Nagaszaki kikötőit az európai forgalomnak és a japán lélek a nyugati kultúrának, most volt az első eset, hogy japán fejedelmi személy Európába utazott. *Hirohito* trónörökös minden számottevő udvarnál levizitelt, így Rómában jártakor a pápánál is. *Gasparri* államtitkár a *Civita vecchia* kikötőből távozó herceg hajójára bucsuzól a következő marconigrammokat küldte: „A pápa ösztönzésre meghívta ama kedves megemlékezés által, amely hercegséget a katolicizmus centrumából való távozása alkalmával irányában kifejezésre juttatni szíves volt, megbízott, hogy még egyszer kifejezzem látogatásán érzett magas megelégedését és jó kívánságait mind hercegség irányában személyesen, mind a császári ház és egész országnak irányában.”

A Vatikán és Franciaország kibékülésének látható gyümölcsei mutatkoznak. Tudvalevő dolog, hogy az 1905-i szeparációs törvények az összes szerzetesrendeket kiutasították. Most arról értesítenek bennünket, hogy

a *tarbesi* egyházmegye elüzlött tanító- és betegápoló apácái június 14-én tizenöt és fél évi számkivetés után visszajöttek helyükre.

Lengyelország püspökei katolikus egyetemet létesítettek a háborúból jól ismert Lublin városában.

A **négerek első eucharisztikus kongresszusa**. Hosszu az út, amit a posta Délafrikából hozzánk megtesz, pláne a mai viszonyok közt. Mégis aránylag elég gyorsan kaptunk hírt arról a fölemelő hatású, pünkösdi után tartott ünnepegről, melyet az egyházhistória „a feketék első eucharisztikus kongresszusa” címén fog elkönyvelni. *Natalban* tartották, a *marianhilli* misszió állomáson. Ezres csoportokban jöttek a szegény feketék, több napi járóföldről. Processziószerű meneteik élén a kis gyermekek haladtak fehér zászlókkal. A marianhilli Jézus Szíve templom pálmákkal és exotikus virágokkal díszített tágas hajója nagyon kicisinek bizonyult a fekete publikum befogadására. Naponkint 10 misszionárius tartott sz. misét és 4–5 tartott eucharisztikus sz. beszédet, Szentséglátogatás éjféltől éjfélig. Legszebb volt azonban az utolsó reggel. A misszionáriusok hainaltól kezdve áldoztattak és a déli harangszó még ott talál vendégeket az Ur asztalánál. Feleltethetetlen látvány volt — írja az egyik misszionárius — mikor az Ur Jézus szüzi szent testét osztogatva végig tekintettek az öskeresztények lelkületére emlékeztető beláthatatlan nagy fekete seregen. De a feketék is maradandó impressziókat vittek magukkal haza hegyeik és erdők közé.

Felső-Magyarország utolsó magyar püspökei közül tudvalevőleg *Párvy sepesi* és *Balás rozsnyói* püspökök meghaltak.

Nyitra, Besztercebánya és Eperjes főpásztorait (*Batthyány gr., Radnai és Norák*) lemondatták. Most ugyanezt akarják tenni *Fischer-Colbrie* *Agosttal*, *Kassa* népszerű püspökével. A *Pozsonyban* összegyűlt cseh-szlovák politikai pártok nem tartják kívánatosnak, hogy *Fischer-Colbrie* tovább is megmaradjon méltóságában. E határozatuk motiválása teljesen valótlan adatokon alapszik, melyek csak rosszul takarják a valódi szándékot, hogy t. i. ezt a fontos állást a cseh politika egyik exponált emberének óhaját juttatni. A tót felvidék keresztelvény pártja most tartotta Kassán évi közgyűlését, melyen a jelen voltak óriási lelkesedéssel vették védelmükbe az igaztalanul üldözött püspököt. Ez így hozott határozatuk, melyet Pozsonyba és Prágába is elküldtek, így hangzik: „A keresztelvény párt, mely jelenleg a tót föld legnagyobb pártja, mélységes hódolattal ad kifejezést rendíthetetlen bizalmának *Fischer-Colbrie* megyei püspökkel szemben és követeli, hogy maradjon továbbra is *Kassa* püspöki székhén. A párt az egész tót nép egységes hangulatát fejezi ki és szükségesnek tartja erről a prágai kormányt értesíteni, annyival is inkább, mert ebben a kérdésben hivatottabb tényezőnek tekintni önmagát, mint a pozsonyi gyűlést gyűlölködő elemeit.” — Talán érteni fog belőle Prága.

A **meisseni püspökség helyreállítása**. Szászországban a reformáció rapiai óta nem volt püspöki egyházmegye. A meisseni püspöki templom mely a szász választófejedelemség katolicizmusának középpontja volt, 1554

óta megárvult, gazdátlaná lett. Árva és gazdátlan volt ez idei évig. Negyedik századon keresztül a lutheránus szász tömegből itt-ott kiemelkedő kicsiny katolikus szigeteket a *drezdai apostoli vikárius kormányozta*. De a katolikusok száma lassan megnőtt. Igaz, hogy az ötmillió protestántizmus mellett a maga 234.000 lelkével még nem jelent nagy számot. Annyit azonban mindenesetre, hogy érdemes volt érte feltámasztani sz. *Benno* ősrégi egyházmegyéjét, hogy abból új és gazdagabb élet fakadjon a kicsiny szász katolicizmusra.

A **fribourgi kat. diákgyűlés**. Nemrég megemlékeztünk a prágai internacionális diák-kongressusról, amely vallás-ellenes tendenciája miatt botrányba full. Felolvasában és szellemében egészen más volt az a hatalmas gyűlés, melyet július 25-étől 29-ig tartottak a katolikus egyetemi és főiskolai hallgatók a svájci *Fribourgban*. Már az év elején széjjel mentek a meghívók a világ összes főiskoláihoz, hogy világháború-okozta kölcsönös ellenségeskedés után, megelőzve minden további egyenetlenséget, gyűljenek össze a híres katolikus egyetemi város semleges földjén baráti, testvéri megbeszélésre. A gondolat célzerűségét és sikerét igazolta az az impozáns diák-tömeg, mely július utolsó napjaiban *Fribourg*-ot ellepte. Az ünnepélyes megnyitáson *Mgr. Besson*, a genfi egyházmegye püspöke üdvözölte az ifjuságot. Hangsúlyozta, hogy ennek a nemzetközi összejövetelnek a célja: közelebb hozni az egymástól oly messze szakadt lelkeket, de ugyanakkor nem tompítani, hanem inkább növelni akarja a hazafiúi érzést. Ez után *Perrier*, svájci államtanácsos beszélt, majd *Gresly*, a svájci diákok központi egyesületének elnöke ismertette a kat. ifjuság nemzetközi mű-

jának szervezetét. A külföldi szónokok közül az első volt a hattagu magyar kiállítóság vezetője, dr. *Hádsz Aladár*, a sz. Imre-egyesület th. elnöke. Beszédében — miután a kat. nemzetek összetartásának jelentőségét méltatta — áttért azokra a borzalmakra, amiken a magyar keresztényeknek át kellett esniük s amik alatt oly fájdalommal éreztük az összetartás hiányát. Majd kijelentette, hogy a fribourgiak meghívása sehol sem talált oly visszhangra, mint Magyarországon, melynek kat. ifjusága hálásan emlékezik meg ama kollégákról, akik a gyűlés eszméjét fölvetették. E hála szerelmén angolos cimerével és a Nagyboldogasszony képével díszített nemzeti lobogót nyújtotta át. — A gyűlés tagjai, kik eddig bizonyos ünnepies rezerváltatást tanúsítottak, egyszerre viharosan tapsolni kezdtek és percekig éltették Magyarországot. — A kongresszus fénypontja a befejező nap reggelén volt: komoly, tiszta lelki keresztény diákok ezreinek közös sz. áldozása.

Érdekes papszentelés folyt le június utolsó hetében a délfranciaországi *Montauban* városában. A fiatal végzett theologusok közt ott térdelt *Marty* püspök előtt egy dereshajú férfi is, a város volt polgármestere, *M. Rollin*, ki néhány év előtt szenátor, a háboru alatt pedig tüzérezredes volt. Csodálatosak a papi hivatás utjai. Mint egykor a halászbárka vagy a pénzváltó asztal mellől, úgy keresi az Ur most is, a legkülönbözőbb társadalmi rétegekből azokat, akiket apostolaiává választ.

Pécsi katolikus naptár.

1921. aug. 21. — szept. 8.

21. **Pünkösd u. XIV. vasárnap.**
28. **Pünkösd u. XV. vasárnap**
d. u. 4 ó. Sz. Ferenc harmadrend-
jének gyűlése. (Sz. Ferenc r.
zárda.)
4. **Pünkösd u. XVI. vasárnap.** Szent-
ségimádás a Székesegyházban.
5. **Hétfő r. 7 ó.** Sz. mise az oltár-
egylet elhunyt tagjaiért. (Corpus
Christi kápolna).
6. **Kedd, XV. Benedek pápa**
megkoronázásának évfordulója.
7. **Szerda.** A három kassai vértanu
ünnepé.
8. **Csütörtök.** A bold. Sz. szület-
ésének ünnepé.

✱

A központi temető kápolna javára beérkezett adományok összege 15.000 korona.

Szerkesztők üzenetei.

I. L. Olasz. Hálásan köszönjük szíves megemlékezését. Ha nem élnénk olyan demokratikus időkben, azt mondanók, hogy adományra, amellyel célnkhoz közelebb segített, fejedelmű volt. Minden ilyen adomány olcsóbbá és szebbé teszi a lapunkat. Azt hisz-
szük, nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy vállalatunk teljesen önzelen.
Nem fizetünk sem munkatársat, sem korrektort. Vannak még ideális le-
lek, akik megértik az ideális célokat,
s akik azoknak szolgálatában álla-
nak – ingyen és apostoli lélekkel.
H. Pécs. Esméjével egygyértünk, s

amennyiben rájuk áll, az eszme megvalósításán dolgozni is fogunk. Egy éve vajudik már a terv, s úgy vélik, ma már közel vagyunk a célhoz. Annnyira közel vagyunk, hogy a lap számára szerkesztőt is találtunk, aki értékes erejét szívesen ajánlja fel erre a célra. A lap anyagi bázisát is megteremtjük. Nagy vállalkozás, nagy felelősség — ne csodálják, hogy márol-holnapra az ilyen kérdések nem oldódnak meg. Faluról szerkeszteni bizonynál nehéz feladat. De ha itt a közelben lesz egy alter ego, akkor menni fog. Szívesen látjuk személyesen a körünkben.

Dr. K. Pécs. A Naptárra vonatkozó aggályait egyelőre csak részben osztjuk. Igaz, hogy merész vállalkozás felvenni a versenyt olyan vállalatokkal, amelyek 50 és 100 ezer példányszámmal indulnak, tekintve azonban azt, hogy a legközelebbi igényeket mi itt a helyszínen legjobban ismerjük — nem riadunk vissza. Ami pedig a nivót illeti — mint bírálók beszélünk mások írásairól — első helyet követelünk annak az anyagnak, ami eddig rendelkezésünkre áll. **H. B. Németi.** A költeményi örömmel hoznók — de aktualizása megszűnt, s terjedelme is túlhaladja lapunk kerekét. Alkalmas módon szeretnők a Naptárban elhelyezni. Bizonyos szempontból azok az érzelmek örök aktualitások. **S. Keszi.** Örömmel fogadtuk a küldött apróságokat. A vers — úgy vélik — a Naptárban talál majd alkalmas helyet egy szép kép mellett. Másor is szívesen látjuk. **B. E. Siklós.** Költeményére egyelőre csak röviden a kezünkben néztünk. Lapunk arányaihoz mérten hosszú. Erdemileg a közel jövőben válasszunk. **Sch. E. Titel.** Nagyon értékesek a fordítások. Szívesen hozzuk majd a többi is. Jó utat ez: vegyük át a külföldtől, ami jót ad.

Csak keresztény cégeket hirdetünk.

Ganter Ferenc

egyenruha és polgári szabó

Készít mindennemű egyenruhát vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák részére a legszebb kivitelben. — Polgári öltönyöket a legdivat-
sággal elkészítve. — Egyenruházati
sapkák állandóan raktáron.

Alapított 1882. — Telefon 1-79.

Angster József és Fia

orgona és harmoniumgyár

P é c s.

Új orgonák. — Harmoniumok.

Póthomloksipok.

Javitások, — Mangolások
elsőrangú kivitelben.

Termény és áru értékesítő vállalat

Pécs, Irgalmas-utca 1

Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető:

Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona, liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint széna, szalma és erőtakarmány.

Bizományi eladásnál magas **előleget** nyújt.
Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

Divatos kalapok és sapkák

versenyárban állandóan kaphatók

KERTÉSZ T. kalapüzletében

Pécs, Király-utca 10. sz. Pannoniával szemben.

Kalapok festését és alakítását a legmodernebb formába gyorsan és pontosan saját műhelyünkben készítünk.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5-07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismer-
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. O—O

Jäger J. ezelőtt Franez J.

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JÓ.

Órák, ékszerek és szemüvegek csak jó
minőségben kaphatók és azoknak meg-
javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órász

:: PÉCS ::

Irgalmasok-utca 14.

I. emelet.

kalapos üzlet és műhely Feren-
cziek-utca 9. szám. — Állandóan
nagy raktár összes kalap és sapka
különlegességben, minden igény-
nek megfelelő javítást és átför-
mázást elvállal.

Kötszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók

ÉDEN ARCCRÉM

főraktára Édeni parfumerie Király- utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHOFFER Gyula.

PÁRISI ÁRUHÁZ

Király-utca és Kazinczi-utca sarok. Telefon 536.

Legszebb divat ujdonságok — Állandó válto-
zatos raktár. — A legújabb és legolcsóbb be-
vásárlási forrás.

Legszebb, legjobb és legolcsóbb fényképek
csak **POZSEGOVITSNÁL** készülnek
Pécs, Kossuth Lajos-u. 13.

„LILIOM-ANGOL CRÉME“

1 tégely 25 K.

„BRABANT“ arccrème

1 tégely 30 K.

a legjobb szépitő szerek. Kaphatók **Gelstch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

Oertel Temetkezési Vállalat

a legszolidabb alapon / vállalat mindenmüi temetések rendezését.
Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Klobučár József

Nász, cromege és ásványvíz kereskedő. Pécs, Király-utca 44.
Telefon 296. O—O Telefon 296.

Ajánlja a legjobb e szakmába vágó áruit, továbbá I.-a Aussigi kék-
követ, extra majunga raffiát, kétszer finomított olasz kénport és réz-
kénport. Templom gyertyát, égő olajat és tömjént.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és
gazdasági cikkek, benzin. padlóolaj
stb. stb.

KORAL krém és KORAL szappan
egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.
Telefon 2-16.

Márovits Andor

építési vállalata

Pécs, Ráth-u. 2. Telefon 204.

**Ha jól akar öltözködni
Ha olcsón akar öltözködni
Ha divatosan akar öltözködni**

forduljon teljes bizalommal

Fleischer és Buday uri divat és egyházi szabómester
céghez, ahol mindennemű férfi, papi
és fiuruhák elkészítése valamint fordítások a legizlésebben, leg-
olcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.
Pécs, Zrínyi-utca 4. szám. Alapított 1870. évben.

Elsőrendű jóminőségű bőrkezytyük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Hamerli J. kezytyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám

Pannonia szálloda.

Mindennemű fűszerárú a legolcsóbb napiárban kapható

KÖVES GUSZTÁV

fűszer- és csemegekereskedőnél Pécs, Széchenyi-tér 14.

TELEFON 42.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papirkereskedése
PÉCS, MÁRIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti
munkákat vállal. — Raktáron
tart különféle író és rajzszer-
ket. — Elemi iskolai értesítők
továbbá heti előjegyzési naptárak
1921. évre még kaphatók

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. és 45. sz.

Molter Antal

Jókai tér 3.

Ajánlja vásznát, zephir, férfi és női fehérneműt
méret után is készíti **harisnyát**, mindennemű rövid-
árut. Legolcsóbb árban.

Telefon

218 sz.

Arnold János

lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

Vörös János

festő üzlete

Pécs

Legmegbízhatóbb
templomfestészeti
vállalat.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650—tól, lüszter minden
szinben K. 580—tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. AUGUSZTUS 20.

5. SZ.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Ara 6 korona, Jugoszláviában 1 dinár.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650—tól, lüszter minden
szinben K. 580—tól, baurett-
:: mosó selyem K. 230—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiado és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. SZEPT. 8.

6. SZ.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.

TELEFON 993.

Ára 6 korona.

Tartalom :

„Áldott legyen a Minden szenvedések.“ Dr. Ákos Ferenc. — A régi klastromban. Kocsis László. — A vegyes házasság. Dr. Sipos István. — A limpiasi csoda. Dr. Kelemen Andor. — Katolikus missiók. Sch. E. — Liturgia. Dr.—I. — Az egyház életéből. — Pécsi Katolikus Naptár. — Szerkesztők üzenete.

Mindennemű közlemény, pénzküldemény és kézirat e címre küldendő:

a „Pécsi Katolikus Tudósító“ szerkesztőbizottsága Pécs, Belvárosi plébánia. — Telefon: 9—93.

Egyes szám ára 6 kor. Jugoszláv pénztérületen 1 dinár. Egész évre 120 K., v. 20 dinár. Félévre 60 K., v. 10 dinár.

Lapunk legközelebbi száma október 2-án jelenik meg.

A keresztény szülőket értesítjük, hogy az összes tanintézetekben használt

elemi és középiskolai tankönyvek
csak a Dunántul könyvkereskedésben
szerezhetők be előnyösen.

KRAUSZE IGNÁC

Pécs Széchenyi-tér 17. szám.

Állandóan nagy raktár mindenféle vászon, asztal-, ágy-, női- és férfi fehérneműekben.

Telefon 184. szám.

„Áldott legyen minden szenvedések.“

Néhány pere választ el attól a pillanattól, amikor ezen a megszentelt helyen Te Deum fog elhangzani. Mikor Te Deumot mondunk, akkor örömmel van csordultig a szív. S az örömmel tele szívnek csodálatos a lélektana. Szívünk el tudja rejteni a fájdalomtól a sokszor úgy érezzük, hogy a fájdalom eltakarása a jellem nagysága és szépsége. De az örömtől meg kell osztani. Az örömfény hadd sugározza be más szívek termőföldjét is, hadd fakadjon más barázdákban is új élet az örömragyogásában és melegségében. De ha az örömöm nagy, akkor nem elég, hogy veletek osztom meg, Testvéreim, ha úgy érzem, hogy az örömöm végtelen, akkor csak a Végtelennel tudom megosztani azt. Akkor felcsap az örömnek hulláma az Istenig, akkor Te Deumot kell mondani.

S ami örömünk ma — szabad-e embernek ezt mondania — a mi örömünk ma végtelen.

Hogy megreszketett a lelkünk az első hirre: felszabadulunk! Bilincseket hallottunk ketté törni, börtönök ajtaját hallottuk csikorogva megnyitni, olyan volt ez az érzés, mint mikor mély börtönfalakon át besurran hosszú évek után az első napsugár.

S mikor megjött a felszabadulás! Nem kell azt az örömt még egyszer elmondanunk, s ha kellene mondanom, nem tudnám elmondani. Azt az örömt nem felejtettük még el, mert nem is fogjuk elfelejteni tudni soha.

El tudjátok-e felejtani azt az órát, amelyben megláttátok az első magyar zászlót? Ez a zászló egy évezreden át a nemzeti büszkeségünk volt. Ezen a zászlón ragyogott egy nemzetnek minden örömkönyve, ehhez a zászlóhoz tapadt a nemzetnek minden vércseppje, amely a haza védelmében hullott el, e zászló körül lebegtek az elesett hősök lelkei, hogy a halálon túl is szeressék azt. Hogy szerették ezt a zászlót, akik, hogy ellenség meg ne gyalázza, darabokra szaggatták és minden kis darabkát a szívük fölé rejtették el. Hogy szerették ezt a zászlót, akik érette elhagytak édes anyát, hitvest és gyermeket. Hogy szerették ezt a zászlót, akik akkor is követték, amikor csak korpakenyér és szenvedés fakadt a nyomában. Ez a zászló volt tanuja a nemzet dicsőségének és vértanúságának.

ebben a zászlóban lélek volt, amely élni tanított meg egy nemzetet és meghalni a hazáért. El tudjátok-e felejtetni azt az órát, amelyben megláttátok az első zászlót? Az édes Hazánk jött el benne, hogy újra gyermekeivé fogadjon. Hála Neked Isten, hogy ezt megértük.

El tudjátok-e felejtetni azt az órát, amelyben megláttátok az első katonát? Ezek a daliás katonák alapították meg újra a hazát. Amikor szétbomlott, mint oldott kéve a nemzet, amikor idegen vér szülöttei lefejezték a nemzet testéről a pántot, amellyel évszázadok egységbe forrasztották, amikor üldözött volt a hazában a magyar, amikor árulója lett testvér a testvéreknek, akkor ezek a katonák voltak azok, akik a honszerző ősök lelkével új hazát teremtek meg. Hála Neked Isten, hogy ezt megértük.

El tudjátok-e felejtetni azt az órát, amikor ötvenezer szív hangosan dobbant meg, amikor ötvenezer lélek ontotta hódolatát virágcsőben, könnyben, örömmámborban a nemzeti hadsereg vezére elé? A szívünket és lelkünket tártuk fel, hogy nézzenek bele: Mi is magyarok vagyunk, mi is szeretjük a hazát.

Felejtethetetlen napok ezek. Hála Neked Isten, hogy ezt megértük.

Nem fogjuk elfelejtetni ezeket az örömeket. De ma, amikor hálaadó imára jöttünk, amikor eltemetjük három esztendő minden szenvedését, ma el szabad-e felejtetni a szenvedéseinket? Nem kell-e visszaneézni egy tekintettel a három év szenvedéseire? Nem azért, hogy felpanaszoljuk azokat és hogy részvételeit kolduljunk. Nem azért, hogy az, akiért elszenvetűnk a szenvedéseinket, az édes Hazánk figyelmét ránk fordítsuk. Nem ezért. Hanem azért, hogy megértsük az Isten jóságát, hogy ma a jelen és jövő örömei küszöbén megértsük az élet legnagyobb titkát és az Isten nagy világtervét: a jelen-való világ szenvedései, jövőre és örök örömeket hordanak méhükben.

Eddig mindenütt szenvedést láttunk. Eddig hosszú hónapok óta úgy tetszett, hogy elveszett számunkra minden.

Elveszett a Haza. Idegen város lett a mi szép magyar városunkból. A magyar szó félénken lapult meg, az utcán idegen szó járt. Idegenek, akik azelőtt is itt éltek közöttünk, de akik nem voltak vér a mi vérünkben, idegenül beszéltek a sajátban és népgyűléseken. Idegenül, gonoszul szórták az átkot a hazára. Megátkozták azt a rögit, amely alatt édes atyjuk pihenő álmát alussza, megátkozták az a bölcsőt, amelyben édes anyjuk magyar dala ringatta el őket, s mi megriadva néztük, hogy ez a lázító munka a hazánkba kerülhet. Riadva néztük, hogy gyűrűt vonnak körénk: az ellenség lövészárkakat és azon az úton, ahonnan a felszabadulás jöhet, a belső ellenség árkot ás a nép lelkében, hogy megmérgezze benne a vért is. Néztük és tehetetlenek voltunk ennyi gonosszággal szemben. Csak a remény éltetett: a szenvedéseink lesznek a megváltóink. Csak az Írás szava vigasztalt: A jelenvaló világ szenvedései jövőre és örök örömeket hordanak méhükben.

Elveszett a hitünk is. Tudom, Testvéreim, Ti hűek maradtatok. Ti eljöttetek ide a nehéz napokban, a Ti lelketekben fesirtak itt a szenvedés zsoltárai, Ti szerettétek az Istent és az Ő hajlékát. Ti titokban, könnyező szemmel szorítottátok meg sokszor a hit szolgáinak kezét, s a könny szemetekben vallomás volt: Hűek maradtunk Krisztushoz, az Istenünkhöz. De elveszett — úgy látszott — elveszett a nép lelkéből a hit, mert ima helyett káromkodás hangzott nap-nap után az utcán és a sajátban. Guny csapott fel romlott lelkéből, gunnyal szentségtelenített meg az eszményeinket. Guny és kérdés, hogy a népet meg fogják váltani a hit járna alól, nekik nem kell sem Isten, sem Egyház. Elveszett minden — úgy látszott — csak egy maradt meg: Krisztus keresztye. A keresztye, amelyre a szenvedés feszítette fel a lelkiinket, amely vérzett Krisztus ői sebével.

És a keresztye is elvették tőlünk. Elvették nemcsak azért, mert Krisztus tagadók és Krisztus gyűlölők vették ezt a várost, hanem mert meggyalázták a keresztyét. Itt szabad volt megállani a templomok kapujában s a hívő nép rózsafüzéréből letépni a keresztyét. Itt szabad volt Krisztus keresztyéje azt mondani: Fa, népbuhtás. Itt szabad volt az iskolának minden keresztyét mint szeméket a padlásra hányni. Itt szabad volt csoportosan megrohanni egy körmenetet, amelynek élén keresztye viték s a hívő nép énekét trágár dalokkal elnémitani. Ezt az utolsó reményünket, a keresztyét is meggyalázták.

Kimondhatatlanul sokat szenvedtetek, testvéreim, velünk együtt.

De ezen az örömnapon ezt a szenvedést akarjuk ünnepelni s ezekért a szenvedésekért akarunk hálát adni az Istennek. Mert ez a szenvedés volt a mi megváltónk. Bennünket Testvéreim nem a legyőzött országok sorsát intézők jóakarata mentett meg. Bennünket nem diplomaták okossága ragadott ki az elpusztulásból, bennünket a szenvedéseink mentettek meg. Hogy Ti tudjátok ugy szenvedni, mint szenvedtetek. Ha Ti nem tagadtátok volna meg sokszor a falat kenyeret is önmagatoktól, ha ti, hogy a hazát és hitet ne kelljen eladni, nem adjátok el ruháitokat és drága bútoraitokat, amelyekhez annyi öröm és édes emlék kötött, ha Titeket megtört volna az ellenség megfélemlítése, akkor — ez az én szent hitem — a nagy megváltás nem jött volna el. Ha az Isten nem adta volna erőit a szenvedések elviselésére, akkor a megváltás nem jött volna el.

Aldott legyen azért a fájdalom, amelyet Ti elszenvetűtetek.

Aldott legyen a kéz, amely eltaszította az idegen zsoldot, amellyel gondatlanul megélhetett volna. Aldott legyen az a gond, és aggodalom, amely eltöltötte Titeket Testvéreim, akik nem tudjátok, hogy holnap és holnap után mit adtok gyermekeiteknek, hogy éhen ne pusztuljanak. Aldott legyen az édes anya, aki saját ruhájával fődte be gyermekét, amikor újat venni nem tudott. Aldott legyen aki elszakadt övéitől, hogy számuizetésbe menjen, mert hitét és hazáját nem tudta megagadni. Aldott legyen, akit éjjel szaki-

tottak el övétől, hogy börtönbe vigyék. Áldott legyen a börtön fala, ahol Ti annyit szenvedtetek, akik legjobbjaink voltak. Áldott legyen a seb, amelyet rajtatok barbár kezek ütöttek: a seb és a meggyalázás ma is ég a testünkön és a lelkünkön. Áldott legyen a szív, amely véres könnyeket sirt, mert vergődni tudott csak, nem segíteni. Áldott legyen minden vigasztaló szó, amit ti erős lelkiek mondtatok, amikor sokunkban megfogott a hit. Áldott legyen minden könny és minden fájdalom, amelyet Ti Testvéreim némán viseltetek. Áldott legyen, ézerszer áldott legyen az Isten, hogy ezt a fájdalmat el tudtuk viselni. Áldott legyen, mert ez a fájdalom hozta meg ránk az öröm diadalmas ünnepét.

Te Deumot mondunk ma a fájdalomkért. Mert az egység, amellyel szenvedtünk volt a mi erőnk. Te Deumot mondunk egy szívvel, hogy egységesen mehessünk el az alkotó munkára.

A Te Deumunk legyen nemcsak hálaimánk, hanem könyörgő imánk is. Az eljövendő napok alkotó munkájához kérjük, testvéreim ezt az egységet: minden lélek és minden energia egységét. Olyan kevesen vagyunk. Mindenünk egy atom a nemzet testében, amelynek kettő helyett kell dolgoznia. Ma nincsen közember, ma mindenki őrhelyen áll. Legyen ez a Te Deumunk buzgó könyörgés, amely erőt, izmot, lendületet kér az Istentől, hogy az öröm napjai után az alkotás napjai következzenek. Legyen szent fogadalom és felelősség a munkára, amely hitünk és hazánk romjaiból új hitet és hazát alkot.

Dr. Ákos Ferenc.

A régi klastromban.

Itt mindig nap süt a napórára
S vidáman mutat aranyos delet,
Gyémántot szítál a gond porára,
Sarat és hamut hamar betemet.

Szavadra lenge selyemléggömböt,
Szemedbe tiszta könnyeket öntött
S sziveden csillámlék hosszú
larany lánc.

Köre füvet, füre csöp virágot,
Virágra mézet, mézbe illatot,
Illatnak szárnyat ad, szárnyának
lúgságot,

S amerre folynak ezüst patakok,
Amerre az ut mennybe kanyarog,
Aranyláncos vedreddel arra
ljársz.

Mivel az eget által uszthatod.

Kocsis László.

A vegyes házasság.

A boldog házasságnak alapvető feltétele a vallásosság. Ott van a legtöbb kilátás arra, hogy a házi tűzhely szent lángja zavartalanul fog lobogni, ahol a családalapítástól nem zárták ki Istent és a vallást, hanem ellenkezőleg, a vallást tették meg e szent tűz szítlójának és élesztőjének, ahol a házassalandók lelke a nagy életközösség megalkotásánál nemcsak a földi élet köznapi kérdéseiben egyezik meg, hanem az élet végső és legfontosabb kérdéseiben is. Szóval ahol a házassalandók mindkettője őszintén vallásos és pedig ugyanazon vallásnak öntudatos követője.

Az a házasság, amelyben hiányzik a vallás azonossága, legtöbbször nélkülözi a boldogságot is. Az úgynevezett *vegyes házasság*, melyben az egyik fél katolikus, a másik megkeresztelt ugyan, de nem katolikus, a legtöbb esetben szerencsétlenségnek forrása.

A házastársak lelkének a legbenőbb egyetértésben kellene összeforrnia. De a vegyes vallású házastársak a leghalványabbul sem értik meg egymást. A helyett, hogy egymást erősítsék a vallásban, egymás épülésére szolgálnak vallásuk gyakorlásában, inkább gondosan kerülniök kell a vallási kérdések érintését, rejtőgetik egymás előtt vallási felfogásukat, a vallási élet külső megnyilatkozásait elkerülik a családi körben, hogy a másik fél érzékenységét meg ne sértsék valahogy. Nagyon sokszor az a következmény ennek, hogy a kat. fél hitében megfoghatkozik, hitbeli közönyösség ver gyökeret lelkében, az eleven, mely kat. meggyőződés helyett valami színtelen, elmosódott kereszténység marad meg számára, mely életét irányítani, cselekvéseiben befolyásolni képtelen.

Nem egyszer előfordul az is, hogy az egyik fél támadja, gátolja a másik vallását, akadályozza annak gyakorlását. Pl. a nem kat. fél csipkelődik a rózsafüzér, a keresztvetés, a gyónás miatt, fölöslegnek találja a vasárnapi sz. mise hallgatást, a papnak elhívását a házbanlevő súlyos beteghez. Mindennapivá lettek így az összeütközések a házastársak közt ha mindkettő ragaszkodik a vallásához, vagy pedig még gyorsabb iramban következik be a kat. félnél a vallása iránt való elhidegülés, a közömbösség s vajmi könnyen végleges hajótörést szenvedhet az a hűség, melyet Istenének a keresztség, az első szent áldozás, a bérálás szentségének vételekor minden katolikus ünnepélyesen megígér.

Mert nincs meg a házastársak közt a leghalványabb és legbensőbb dolgokban, a vallásban a lelki közösség, hiányos lesz az más tekintetben is. Nem esca. Hiszen a vallás a világnézet alapja. A vallással szemben való álláspontunk szabja meg minden más kérdésben való álláspontunkat. Ha már most a házastársak olyan különböző szemmel nézik a világot, a legelső kérdésnél, mely egy kissé mélyebben jár, nem értik meg egymást, nem jutnak

egyforma ítéletre, nem találnak összhangra lelkük közt. A boldogság helyett titkolt vagy nyíltan hangoztatott boldogtalanságot hoz a vegyes házasság.

Még szomorubb a vegyes házasságból származó gyermek sorsa. Vagy olyan légkörben nő fel, a melyben a vallásnak nem szabad szerepet játszania és akkor megfosztva marad a vallási élet mindazon apró s kedves megnyilatkoztatásaitól, melyek a gyermeki szívre nagyobb hatással vannak minden későbbi vallásoktatásnál. Vagy közönyösséget lát és akkor maga is közönyösséget öröklő szülőtől és így egész életére nélkülözni fogja a legnagyobb kincset és erőforrást, a vallást. Vagy pedig civodást tapasztal és összeütközéseket a szülők közt a vallás miatt és azok egész életére megmérgezik lelkét.

Nem csodálni való, hogy a vegyes házasságból származó ezen veszedelmek és bajok miatt a kat. egyház tiltja a vegyes házasságot. A vegyes vallású házasságok közt vajmi könnyen felmerülő viszálykodások, a gyermek nevelése körül keletkező civakodások és nézeteltérések, a kat. félre nézve a hitében való elfásulásnak, nem egyszer beálló indifferenzizmusnak (mely minden vallást egyformán véli) és hittagadásnak veszedelme, valamint, gyermekek kat. neveletésének veszedelme mind olyan okok, melyek teljesen érthetővé és indokoltá teszik az egyháznak idegenkedését a vegyes házasságtól. Nem túrlmetlenség ez, nem egyoldalúság ez, hanem ezredéves tapasztalatok, keserves tapasztalatok alapján kialakult egyenes, világos és következetes állásfoglalás.

Hogy az általános szabály alól vannak kivételek, nem tagadjuk. Ismerünk vegyes házasságok, melyek kifogástalanul boldogok. Nem egy kiváló katolikus szereplő egyéniség vegyes házasságból származott. De ez mind csak kivétel. A legtöbb esetben állnak a fentemlített bajok s boldogtalanná teszik a vegyes házasságot. A vegyes házasságokban lépen-nyomon előforduló nagy disharmoniát a statisztika igazolja. A vegyes házasságokra esik ugyanis az öngyilkosságok és házassági elválások legnagyobb száma, másrészt ezek a legkésőbbé termékenyek. Magyarországi statisztikai adatok nincsenek hirtelen előttünk. De pl. Németországra vonatkozólag ezeket olvassuk: 1908—1912 között a tisztán katolikus Westfalenben 100000 katolikus közül öngyilkos lett 4, azokban a tartományokban pedig, melyek a vegyes házasságok hazája, 22,5 (Berlin), 36,2 (Schleswig-Holstein), 38,5 (Szászország). — Poroszországban 1895—1905 között 1000 tisztán kat. házasságra esett 9,6 elválás, tisztán protestáns házasságra 26,7, 1000 vegyes házasságra 40. Nem azt mutatják-e megrázó számok, hogy a vegyes házasságban könnyebben megrendül a vallás, nem marad, ami az élet bajai és küzdelmei ellen erőt és bátorságot nyújtana, a hűség és szeretet nem tud honnan táplálkozni s öngyilkosság vagy elválás következik: Az elválások gyakoriságát előmozdítja az a körülmény is, hogy a protestáns az ő hitelvei szerint nem tartja a házasságot felbonthatatlannak. Ha előző házasságát jogerősen felbontják, új házasságra léphet. A kat. fél ellenben az egyháziilag is érvényesen létrejött házasságot, ha mindjárt vegyes is, felbonthatatlannak tekinti s míg ez fennáll új házasságra nem léphet és így a vegyes házasságból a kat. félre nézve a válás tekintetében nagy jogi egyenlőtlenség származik. A mi a házasságok termékenységét illeti, Németországban 1913-ban minden tisztán protestáns házasságra 2,93 gyermek esett, tisztán kat. házasságra 2,12. Evszédes számok ezek a hozzávetőleg.

Hívó protestánsok éppen úgy gondolkoznak a vegyes házasságokat illetőleg, mint a kat. Egyház. Luther pl. élesen elítélte azokat, küzdött ellenük és napjainkig fennáll a felfogás protestáns körökben. Ha következetesen keresztül vinnék, mennyi surlódás maradna el a felekezetek közt. A vegyes házasságokból származó gyermekeket minégyik felekezet magának akarja s ezért minden új vegyes házasság újból és újból harci állásba hozza a felekezeteket egymással szemben.

A kat. Egyházat az eddig említett gyakorlati szempontokon kívül hitelteli álláspont is irányítja a vegyes házasságokkal szemben tanúsított magatartásában. Élőtte a házasság nem prófán, világi ügylet, hanem szentség, melynek kiszolgáltatói maguk a házasságra lépő felek. Szent vallási dogmákban pedig nem szabad közlekedni más vallásuakkal, mit tagjainak védelmére, eddigi birtokállományának megővésére, más felekezetre való átlépés veszedelmének elhárítására minden felekezett kénytelen megtiltani, a kat. Egyház pedig, mely meg van győződve arról, hogy az ő tanítása az egyedül igaz és üdvözítő s a lelki üdvösség elnyerésére egyedül elégséges, különösen és következetesen tiltalmaz.

A mondottak szerint tehát okkal és joggal tiltja a kat. Egyház a vegyes házasságokat s csak kelletlenül, bizonyos biztosítékok fenntartása esetén tekint el az általános tilalomtól s azt óhajtja, hogy hívei e fölmertést lehetőleg ne kérjék, hanem vegyék figyelembe a tilalmat, melyet az Egyház nem türelmetlenségből, sem más eféle kevéstbá tisztos indokokból, hanem a lelkek szeretetéből, az ő tulajdon érdekük felismeréséből állított fel.

Sipos István dr.

A limpiasi csoda.

Több mint két éve, hogy a napilapok egy csodás esemény hírért vitték széjjel a világba, hogy a spanyolországi *Limpia*s városkában a plebánia templom nagy Krisztus keresztje megelevenedett, reátékint a hívőkre, arca veritékezik s vércseppek folynak a tövis koronás fejről. E csodás hír a legkülönbözőbb érzelmeket váltotta ki az emberek lelkéből. A legtöbben kételkedéssel, leki-csinyóló mosolygással intézték el s a tulzásba viitt vallási képzelődés szülleményének tekintették

s csak vajmi kevesen voltak kik lehetségesnek tartották e csodás esemény meg történtét. Az események az utóbbiakat igazolták. Az egyház ugyan még nem döntött a dologban, de már az első évben annyira felszaporodott az eskü alatt tett bizonyítékoknak száma, hogy *Santander*nek nem rég elhunyt püspöke 1920. július 18-án a püspöki palotában az u. n. *kánoni eljárás*t megindította, hogy minden kétséget kizáró módon megállapítható legyen, vajjon nincs e ezen esetben csalás a

do'ogban, nem lehet-e szó hallu cinációról, optikai csalódásról, tükörjátékról, vajjon valóban az isteni gondviselés egy csodás megnyilvánulásáról, egy igazi, valóságos csodáról van-e szó. Azóta a csodás eseménynek egész irodalma keletkezett. Több mint 20 spanyol nyelvű röpírat és könyv foglalkozik e kérdéssel s majdnem valamennyi művelt nyelven megjelent már e kérdéssel foglalkozó munka.

Ugy véljük, hogy a Kato'ikus Tudósító olvasói is szívesen veszik, ha lapunk hasábjain kissé bővebben és részletesebben foglalkozunk ezen oly aktuális és érdekes témával.

I. A csoda színhelye.

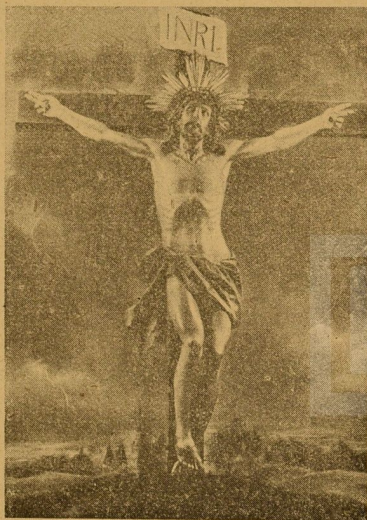
Északspanyolországban, a Biscaya-öböl közelében Santander és Bilbao városok között a cantabriai hegységben fekszik 300 km. távolságban Lourdestől az oly híressé vált spanyol városka: *Limpas*. Mindössze 1300 lakosa van s házi nem egy összefüggő egész alkotnak, hanem 15 nagyobb csoportban szétszórva állanak.

Népe tiszta, rendes, jóerkölcsű s jómódu földmives nép, mint azt a városka neve is megkívánja. Limpas ugyanis annyit jelent mint „a tiszták.” A Lazaristák rendháza s a sz. keresztírről elnevezett nővérek felsőbb leányiskolája s internátus az említésreméltó épületei.

A városka nagyságához viszonyítva aránytalanul nagy — 10 ol-tárral bíró — plebániatemplom a város legmagasabb dombján fekszik. Előtte néhány fa, borostyánnal befutott ósrégi falak, a pusztulásnak induló kőkerítés egy falusi templom poetikus be-

nyomását kelti az emberben. A templomnak ujonnan restaurált frontja félig baroknak, félig renaissancenak mondható. Baloldalon meglehetősen széles, négyszögletű, félbenmaradt torony látható. A bejárás fölött pedig egy kis fülkében a templom védőszentjének, Sz. Péternek szobra van elhelyezve.

A templom belseje élénk elentétben a külsővel, gótikus stílusban épült, azonban a barokk stíl káros hatása itt is több

izben érvényesült. A falak festetiek bár ez a gótika szellemével teljesen ellenkezik. A templom hajójában a legnagyobb figyelmet természetesen a főoltár vonja magára a tabernakulum fölött a falra erősített haldokló Krisztus (*Christo de la Agonia*) szobrával. Széles, vörös seiyemből készült arany bojtos baldachin alatt szinte fenségesen emelkedik ki a 2 m. 37 cm. magasságu hatalmas kereszt. Már az első futólagos szemléltre is szembe tűnik, hogy a kereszt nem egységes munka. A törzsön s a végtagokon előforduló anatómiai hibák is arra engednek következtetni, hogy az emilitett részek a művész valamelyik tanítványától származnak, de a nyak s különösen pedig a fej mesteri módon vannak megalkotva. Mindenekelőtt a Krisztus-arc oly kifogástalan műremek, hogy a szemlélőt a legmélyebb áhitatra indítja. A haldokló szemekben s a kifejezésteljes arcvonásokban a halálnak első árnyékai látszanak küzdeni az emberi élet utolsó erőfeszítésével. A mell a legnagyobb erőfeszítéssel emelkedik az utolsó lélekzétvételre s miután az utolsó szavak „Átyám kezeidbe ajánlom lelkemet” elhangzottak, egészen elmerülve menyetei Átyjának szemléletébe szemeit az ég felé irányítja. — A szemek spanyol szokás szerint porcellánból vannak készítve. Az ajkak nyitva, s az alsó ajak kékes árnyalata által még inkább megerősödik az a benyomás mintha az utolsó lehelet, az élet ép akkor szállna el az elmúlt ajkáról. A keresztre feszített Üdvözítő kezének középső és mutató ujjai mintha még egy utolsó áldást akarnának osz-

tani, míg a többi ujjak a kínzó fájdalomtól mintegy megmerevedve görcsösen a szeg fejébe fogódzkodnak. A megfeszített két oldalán a Boldogságos Szűz és Sz. János apostol életnagyságú szobrai állanak.

II. A csodatevő kereszt története.

A művészről, a szobor alkotójáról sajnos nincsenek biztos adataink. *Echevarria* kapucinus atya állítása szerint e fenséges kereszt a híres 17. századbeli andalusiai szobrász *Mena* († 1693) műhelyéből került ki s így most kb. 250 éves lehet. Eredetileg egy spanyol nemesnek Don Diego la Piedro Secadura házi kápolnájában Cadixban volt, aki azonban Limpasban született, s nagyon gyakran tartózkodott szülővárosában is. A város egyik házán elhelyezett márvány tábla szerint 1755 november 1-én heves földrengés rázkódtatta meg a földet; a tenger kiépett medréből s a hömpölygő hullámok már már a város falait nyaldosták s elpusztítással fenyegették a várost. A nép a templomokba menekült s előhozta a sz. zászlókat, szobrokat, hangos könyörgéssel igyekezett a haragvó Istent megengesztelni. De hiába. A hullámok egyre jobban tödültek a szárazföld felé s csak órák kérdése volt mikor fogja a virágzó várost a hullámok vad ereje végleg elsöpörni.

A végső kétségbeesés újból az imához kényszeríti őket. Ismét könyörgő körmenetet tartanak, de most már a „haldokló Krisztus” hatalmas nagy feszületét viszik elől a menetben. A menet halad és megy szembe a zúgó hullá-

mmokkal. Elérik a tengert. A körmenet már a zugó habok között halad. Hatalmas, erőteljes férfiak minden erejükkel megfeszítve viszik a „haldokló Krisztus” feszületét és letűzik a hullámok kelles közepébe. És ime! A zugó hullámok megtörnek, visszafelé hűmpölyögnek. Ettől felbátorodva újból felveszik a feszületet s mennek előre, egyre előrébb s a hatalmas vízörmeg pedig hátrál, egyre hátrál s a város megmenekült. Leirhatatlan volt az öröm és a hála. A nép csodát látott ebben a szerencsés megmenekülésben s nem győzte leróni hálaátját.

Lehet, hogy a város amugy is megmenekült volna, s a zugó hullámok a kadixiak könyörgő körmenete nélkül is vissza tértek volna régi medrükbe, de a nép

lelkéből a csodás megmenekülésnek hitét nem lehetett kitörölni. Ettől kezdve a feszületet mint egy szent ereklyét tisztelték és Diego de la Piedra gróf szeretett szülővárosának Limpiasnak ajánlódta a keresztet. Először a plébánia templom egyik mellékoltárára került s csak a későbbi időben lett a főoltáron elhelyezve hol két évvel ezelőtt a világ csodájává lett.*

Dr. Kelemen Andor.

* Cikkünk megírásánál melvet a következő számunkban folytatni fogunk, a következő munkákat vetük figyelembe. *Auffallende Erscheinungen an dem Christusbilde von Limpias. Von Prof. Dr. Freiherr von Kleist. 4. Auflage (31—45.000) — Limpias. Auffallende Ereignisse an dem Kreuzsbilde. „Der hl. Christus von der Todesangst.“ Von Alfred Hoppe. — Bericht über das Wundertätige Christus Bild in Limpias (Spanien) 4. Auflage. (50—60.000)*

Katolikus missziók.

XV. Benedek pápa 1919. november 30-án szöveget bocsátott ki a kat. missziók érdekében, melyben leírja azon mérhetetlen számú pogány lélek számára sorsát, akik még a sötétségben tévelyegnek s akikhez még nem jutott el az Evangélium világossága. A szerzetesrendek a háború befejeztével ismét megkezdtek lélekmentő munkájukat, de sajnos, jóval kisebb számban, mert a világháború a misszionáriusok köréből is több ezernyi áldozatot követelt. Lásuk röviden, milyen jelenleg a kat. missziók helyzete 19 század folytonos és üldözések által gyakran megzavart munkája után.

Az utolsó apostol halálakor, az első század végén, az Egyháznak körülbelül 500.000 tagja volt. Ez a szám a X. században megszázzszorozódott s azután is fokozatosan növekedett, úgyhogy a XV. században 100 millió, a XVIII. században 150 millió tagja volt a kat. Egyháznak. Napjainkban a katolikusok számát 305 millióra becsülik. Az egész föld kerekén, a legutóbb

adatok szerint, 1.726 millió ember él, kik vallásilag a következőleg oszlanak meg:

Katolikusok	305 millió.	} összesen 683 millió keresztény.
Protestánsok	220 „	
Szakadók	158 „	
Mohamedánok	230 „	
Buddhisták	500 „	} összesen 1,030 millió pogány.
Hinduk	200 „	
Fetisimádók stb.	100 „	

Van tehát még 1030 millió, vagy kerek számban egy milliárd pogány, akik még várják az Evangélium világosságát. Egy milliárd!

Ha ezek a pogányok négyszázötven évvel ezelőtt, az ő felvételük hat és fél évig tartana.

E merev számok többlet mondanak nekünk, mint hosszadalmas megfontolások és mutatják azt az óriási feladatot, mely még a kat. Egyháza vár. Felszólítják az összes keresztényeket, hogy imáikkal, alimizsnaikkal és ha lehetséges, közvetlen tevékenységükkel segítsék a hit hirdetés nagy munkáját. A tizenkilencszázados keresztény civilizáció az emberiségnek kétharmad részét még mindig a pogányságban találja. Egy milliárd ember nem ismeri az igaz Istent; s közülük naponta 80.000 hal meg. Egy milliárd ember, aki nem tudja, honnan jött, sem azt, hová megy, akiket még mindig Ádám vette nyom s akiket Jézus Krisztus vére megváltott. Aki még katolikusnak nevezi magát, az nem állhat meg közönyösen e szívzaggató látvány előtt!

És ennyi lélek megmentésére, mekkora jelenleg a kat. misszió tevékenység?

1915-ben a misszionárius papok számát körülbelül 15.630-ra becsülték. Ezek közül 5.500 bennszülött és kerek számban 10.000 a művelt országokból való. Ezeknek segítségére volt 26.000 segítőtestvér és pedig 5300 férfi és 20.850 apáca. Egy misszionáriusra körülbelül 65.000 pogány esik több száz négyzetkilométernyi területen.

Kínában 1500 európai misszionárius működik, 52 püspök vezetése alatt, a 430 milliónyi lakosság megtérítésére. Beleszámítva a 950 kínai papot, mind-egyik misszionáriusra 180.000 lakos esik. Afrikában a 2000 misszionáriusnak 100 bennszülött pap segítkezik. Océániában egy pap jut 300 katolikusnak és 110.000 pogánynak; Japánban 500 katolikusra és 220.000 pogányra jut egy pap; Indiában pedig 860 katolikusra és 100.000 pogányra.

Mekkora csapatok pásztor nélkül! Mennyi lélek várja a szabadulást a sötétség hatalmából! „Az aratás ugyan bő, de a munkás kevés. Imádkozzatok, hogy a mennyei Atya munkásokat küldjön.“ És ti, sok gyermekkel megáldott szülők, ne vonakodjatok gyermekeiteknek a missziókról beszélni, hogy Isten közülük is válasszon magának munkásokat az apostoli tevékenységre. Egy milliárd pogány van szétszórva az egész világon, egy milliárd hallhatatlan lélek, akik még nem ismerik a mi Urunkat, Jézus Krisztust!

(Le Pélerin, 1921. jan. 6.)

Liturgia.

A boldogságos Szűz Máriának összesen 14 ünnepét tartja évenként az egyház. Ezek közül nyilvános, azaz a külső világ által is megült ünnep csupán öt, *Gyertyaszentelő, Gyümölcsoltó, Nagyasszony, Kisasszony és Széplőtelen Fogantatás* ünnepe, a többi kilenc puszta egyházi ünnep, vagyis nem piros betűs naptári nap. Az egyes Máriaünnepnek jelentőségük szerint magasabb rangúak, e rang azonban jórészt független attól, hogy nyilvános-e az ünnep, mert az egyház gyakran magas rangúnak ismer el oly ünnepet, amelyet a kívülvilág éppenséggel nem tart meg. A három legmagasabb rangú (első osztályú) Mária-ünnep *Gyümölcsoltó Boldogasszony* (március 25), *Nagyboldogasszony* (augusztus 15) és a *Széplőtelen fogantatás ünnepe* (december 8). Másodosztályú Mária-ünnep öt van: *Gyertyaszentelő Boldogasszony* (február 2.), *Sarlós Boldogasszony* (július 2.) *Kisasszonynapja* (szeptember 8) *Hétfájdalmu Szűz* (szeptember 15, ezelőtt szeptember hó 3-án vasárnapja) és *Rózsafüzér ünnepe* (október 7, ezelőtt október hó első vasárnapja.) Kisebbségi rangú Mária-ünnep a következő hat: A *Hétfájdalmu Szűz nagybőjti ünnepe* (virágvasárnapja előtti péntek) *Kármel, hegyi Boldogasszony* (július 16) *Havi Boldogasszony* (augusztus 5) *Mária Neve* (szeptember 12, ezelőtt Kisasszony napját követő vasárnap) a *Keresztény foglyok megváltásának emlékére* elrendelt Mária-ünnep (de Merced ünnep, szeptember 24) és *Boldogasszony Bemutatása* (november 21) Az egyetemes egyház e 14 ünnepéhez nálunk még Magyarország Nagyasszonyának ünnepe járul, amelyet az egyház október 8-án tart, a kívülvilág pe-

dig október hónap második vasárnapján ül meg.

A Szent Szűz iránti tisztelet és szeretet jelei sütni nyilvánulnak meg a liturgikus tények részleteiben is. Szűz Mária ünnepén az egyház színe mindig a fehér, a szűzi ártatlanság és lelki öröm színe. A Szűzanya ünnepi miséinek szövegében a szentírás legpoétikusabb szépségű részei vannak egybegyűjtve. Minen ünnepnek más és más találó mise formája van. Külön Mária-prefáció van minden Mária-misében. A napi zsoltosmáimban, az első nappali órában a Fiu Istenhez intézett rövid könyörgés, amely máskor rendszeren így hangzik: Aki az Atya jobbán ülöz, irgalmaz nekünk! — Mária ünnepén ekképpen módosul: *Aki a Szűztől születél, irgalmaz nekünk!* Ha a Mária-ünnepnek nyolcada van, ezalatt az oktaváról mondott misékben a második ima a Szent Lélekről, mint a Szent Szűz jegyeséről veendő. Az év minden szombatján, ádvent és nagybőjt kivételével, ha arra nem esik semifele egyházi ünnep, Szűz Máriáról mondandó a zsoltosma és a mise, ádventben pedig a naponkénti hajnali mise (Rorate) az Istenanya tiszteletére van rendelve.

dr. —I.

Az egyház életéből.

Az aranymisés *Schultz Károly* 1921. szeptember 11-én — vasárnap — délelőtt 9 órakor mondja aranymiséjét a pécsi liceum-templomban a pécs egyházmegye egyik érdemeiben megőszült kiváló papja: *Schultz Károly* nyug. esperesplébános. A derék jubileus a pápi kötelmeknek pontos és lelkiismeretes teljesítése mellett a tan-

ügy felvirágoztatása körül szerzett magának különös érdemeket. A társadalom minden érdemes munkájában is bőven kivette részét. Az irodalom terén pedig szép nevet szerzett magának, egyházi tanügyi, társadalmi, hitbuzgalmi cikkeivel, melyek keresettek voltak, úgy a szerkesztők, mint az olvasók részéről. *Schultz Károly* született 1847. január 28. Főherceglakon, hol atyja tanító volt. A gimnáziumot és a teológiát Pécsen végezte. 1871 augusztus 2. áldozó pappá szentelték. A tanügyi iránti szeretetének korán jelet adta azaz, hogy mint harmadéves teológus Pécsen tanító oklevelet szerzett. Kilenc évi kaplankodás után 1889. elnyerte a németmárai plébániát, hol 22 évig buzgálkodott.

Alig négy éves plébános létére a siklósi kerület élére egyházi tanfelügyelőnek nevezetett ki, hogy a kerület zilált tanügyi viszonyait hozza rendbe, mit ő energiájával, buzgalommal és tapintattal meg is tett 1892 a siklósi kerület esperesévé, 1903. pedig Beremend község plébánosává lön kinevezve. Itt is a hitélet erős gondozása, a templomok csinosítása, szobrok és keresztek alapítása mellett a tanügyet továbbra és 'ágasabb munkakörében lelkiismeretesen fejlesztette. Főtörékve volt a kat. iskola belértékének emelése és a tanítók erkölcsi és anyagi viszonyainak, az őket megillető helyre való juttatása és megtartása. Így tett el 50 évi pályélet szakadatlan munkálkodás és tevékenység között. 1919 július 1. nyugalomba vonult, mert a 1919. január 9. aljas rablógyilkosok törtek be a beremendi plébániába, meglőtték és kirabolták. Sebéből kigyógyult ugyan, de lelkében megtört. A sok munka is kifárasztotta. Pécsre jött, hogy a jól megérdemelt pihenés éveit rokonai közelében élvezze. És Pécsen ritka ember az, ki nem ismeri a még mindig egyenestartású és

élénk jubileánst. Itt is szeretettel van körülvéve, mert modorával mindenkit megnyer magának. Aranymiséje alkalmából boldogan tekinthet vissza az elmúlt 50 évre, mert elmondhatja: Neked éltem, Veled éltem jó Istenem.

Dr. Rónay Kálmán.

Oláh sajtómanőver a bukaresti apostoli nuncius ellen. Az oláh lapok felhasználnak minden alkalmat a pletykák terjesztésére, amelyeknek célja a romániai katolikusok bizalmát megintgatni a Szent-széki iránt. Ezt a célt szolgálta nemrég az a lehetetlen hír, mely szerint a pápa kolozsvári minorita-templomot az orthodoxoknak ajándékozta. Most meg *Marnaggi* bukaresti nunciusa ráfogta, hogy a katolikus magyarokat milyen sértő kijelentéseket tett, nevezélesen, hogy rendkívüli módon örül a latin népek diadalmanak és ezzel kapcsolatban a barbár magyarság letörésének. Ez a hír természetesen nagyon felizgatta Erdély katolikusait. De az oláh sajtólovagok nem sokáig örülhettek a manőverük nyomán keletkezett konsternációnak. *Marnaggi* nuncius ugyanis Majláth püspöknek levelet írt, melyet a legszelecsbb körben óhajtott publikálni. Ebben a levélben kijelenti, hogy az oláh lapok fenn ismertetett állítása *szégyenletes hazugság*. Képtelenség — írja — még csak feltételezni is, hogy olyan személyiség, aki érzi a rá nehezedő felelősséget s aki a hívek atyjának képviselője, így foglaljon állást, még hozzá olyan országban, ahol nemzetiségek az uralkodó elemmel jóformán egyenlő számban vannak. Megingathatatlan alapelve, hogy a háborúra vonatkozó minden célzást kerülni kell, vagy ha már mindenáron szóvá kell tenni az elmúlt világháborúra eseményeit, történjék az a Szentatya intenciói szerint: kiengesztelődni minden keresztény népek egymással. Az oláh újságíróknak

fogalmuk sincs arról, mi egy muncius küldetése. — Ezek a határozott szavak megnyugvást keltettek Erdélyben és bizonyára jó időre elnémították az oláh maffia utálatos tendencióinak hangját.

Képek a cseh kulturharc területeiről. A „*Pravo Lidu*” jelentése szerint a csehek eddig 300 templomot raboltak el a kat. Egyháztól, 500 szobrot (Szent-háromság, szűz Mária, Nep, sz. János) távolítottak el és 1500 iskolából dob-ták ki a fészületet. — *Beneschau* és *Kralup* városok előjárósága felszólította a lakosságot az egyházból való kilépésre. — *Kladno* előjárósága el-rekvirálta a kat. plébániatemplomot és „Népház”-zá alakította, melyben ezután szociálista gyűléseket, szini és mozielőadásokat tartanak. — A pár hó-nap óta Csehországban agítáló, komolyabb körökben félbolondnak tartott nisi szerb püspök, *Dositiej*, *Littau* városában proklamálta a szakadár cseh nemzeti egyház és a szerb orthodoxia unióját. A proklamálási ünnepségen mintegy 10.000 ember vett részt. A lit-taiu cíccó méltó befejezéssel istentisztelet volt *Husz János tiszteletére*, kit, *Dositiej* vladika „szentté avatott”. — A „*Tribuna*” közli, hogy *Eperjesről* cseh hatóságok kikergették az apácákat mint magyar agítátornőket. A vád ellenük az, hogy minden alkal-mat felhasználtak hazafias magyar érzésük, illetve a csehek iránt való el-lenszenvük kimutatására. A száműzött műveket jóformán egész *Eperjes* ki-kísérte a vasuti állomásra. — Egy A. *Jirasek* nevű szabadkőműves cseh írótól pár hónap előtt megjelent „*Sötétség*” címen egy regény, mely istentelen tar-talmával, egyházygűlöletével még Zola hírhedt „*Lourdes*”-ját vagy „*Róma*”-ját is felülmulja. Ezt a szennyes hecc-regényt olcsó népies kiadás alakjában akarja most a cseh közoktatásügyi mi-niszterium „közkins”-csé tenni. — A

tótók józanok és keresztények. A nem-rég már tulságosan exponált, de saját sorsán okult *Hlinka* a *Rózsahyegen* megjelenő „*Slovak*” c. lapban ezzel a kéréssel fordult a tót katolikusokhoz, hogy a csehekkel ledöntött és meggyá-lázott fészületek, képek, szobrok, szent helyek fotografiáját küldjék be lapja szerkesztőségébe.

Kőműves - inasból püspök.
Fiume a háboru előtt a *Zenggi* egyházmegyéhez tartozott. A ma-gyar kikötőváros politikai helye-zete szükségessé tette most az új *fiumei püspökség* felállítását. En-nek az új egyházmegyének első főpásztorá Mg're Celso *Constantini* Constantini püspök 16 éves koráig édesatyja mellett kőműves-inas volt. Legnagyobb ööme volt templomok építkezésénél segéd-kezni. Megszerette nagyon a tem-plomot és megnyerte a papi hi-vatás kegyelmét. Mint a *concordiai* egyházmegye kitünő papja művészi érzékét áldásos tevékeny-séggel gyümölcsöztette. Megala-pította és szerkesztette a kiváló olasz egyházművészeti revút, a „*L'arte cristiana*”-t. Mint az aquilejai régiségtani múzeum igaz-gatóját érte a meghívás *Fiume* püspöki székére.

XV. Benedek pápa szobra. Konstan-tinápolyban az ottani katolikusok XV. Benedek pápa szobrát óhai-tották felállíttatni a török főváros egy nyilvános terén. A szobor, mely az olasz Quatrini műve, igen szép. A Szentséges Atyát főpapi öltözkében, tiarával a fején, trónia előtt állva s áldásra emelve kezét ábrázolja.

A párisi egyházmegye 100 papját veszítette el a háboruban. A párisi küsszemináriumban az el-

mult tanévben 345-en, a nagy-szemináriumban 360-an készül-tek a papi pályára; ily nagy lét-számmal a szemináriumok még nem bírtak, mint épen most a háboru után, ami Isten kegyel-mén kívül főleg annak az egész Franciaországban elterjedt egye-sületnek köszönhető, melynek célja: a jóerkösti ifjakat a papi pályára vezérelni. Érdekes, hogy a nagyszeminárium 360 növen-déke közül 82-en előzőleg már más, világi pályán vol-tak. Így van közöttük egy volt ezredes, egy volt alezredes, 6 kaptány, 16 hadnagy, 26 alhad-nagy, 4 tengerésztiszt, 5 mű-egyetemi hallgató, 2 tanár, 6 jogtudor, 5 mérnök, 30 licenciá-tus, 1 katonaoorvos, 1 bányais-kolai hallgató, 1 tanító, 1 pénz-ügyi felügyelő, 1 jegyző, 1 szám-veteli vezérőrkár, 1 volt tisztvi-selője, 1 *Galerie-Lafayette*-nek és 2 volt tagja a szociáldemokra-ta szakszervezetnek.

Az angol szabadkőművesek hitval-lása. A szabadkőművesek Nagy Ori-ense szabadkőműves nemzetközi kon-gresszust hívott egybe *Gentben*. En-nek meghívóját minden nagymester-nek elküldték, hogy a kongresszus képviselőinek megválasztásáról gon-dózkodjanak. A meghívóra nem várt feleletet adtak az angol szabadkő-művesek, kiknek *Arthur, conaughti her-cég*, az angol király nagybátyja a nagymesterik. Egyszerűen visszautas-ították a meghívást és kijelentik, hogy a Nagy-Oriensszel nem tartanak fenn semmiféle közösséget. Lehetetlen — ugymond — együttműködniök olva-nokkal, akik nem kötelezik magukat Isten törvényének megtartására és politizálni merészelnek a páholyokban, ami Angliában tilos. E határozat meg-felőlt volt, Igaz, hogy az angol páho-

lyok jobbara filantróp irányt követnek és a latin (és magyar) szabadkőmű-esség lélekromboló, országtördelő munkájától távol állanak, de a múlt-ban sosem tagadták meg a szabad-kőműves „világánc”-hoz való taro-zásukat. E váratlan határozat annak a sok anglikán lelkésznek a befolyá-sára vezethető vissza, akik britt pá-holyokban vezető szerepet visznek. Az amerikai, francia és olasz szabad-kőműveseknek a világháboru során igen veszélyes politikai játékok, főleg a magyarországi páholyok keresztény ellenességét és bomlasztó hatását meg ismerték. Ez utóbbit épen arra a lár-mára, melyet a magyarországi sza-badkőművesek páholyaik feloszlátása miatt csaptak. A társadalom és a ke-reszténység ilyen örlő szúhadával nem akarnak együtt tartani. E határo-zat különben, amely a francia és a vele kapcsolatos magyarországi sza-badkőművesség alávalóságát és meg-vetését bizonyítja, ne tévesszen meg bennünket. A szabadkőművesség — még a filantróp angol irány — sem egyeztethető össze a kereszténység-gel. A „*Világegyetem Nagy Építőmas-teré*”-nek kegyes elfogadása és a humanizmus még nem keresztény-ség és nem a Krisztustól hirdetett szre-et. Megbontása ez a krisztusi igaz-ságoknak, melyek olyanok, mint a kö-tött szövet: ha egyetlen fonala elszakad, bomlik. Ahol pedig bomlás van, oda gyűlnek nemesak a sasok, hanem a férgek is. A magyarországi páho-lyok is ott voltak még néhány évűzdel előtt, ahol ma az angolok, Kossuth még a szentírásra esküdött és a „*Világegyetem Nagy Építőmesteré*”-nek neve hitvallás volt az ajkán. Azóta azonban haladt. Igaz, hogy lefelé. A bomlásban azonban csak ilyen haladás van. Már pedig a leghumanisztikusabb szabadkőművesség is bomlása a ke-resztény tartalomnak.

A „Magyar Kultúra“, az üszszoemlás előtti Magyarországnak ez a kiváló katolikus folyóirata, két évi némaság után most újból megindul, hogy bátor szószólója legyen a kat. érdekeknek. Szerkesztője a régi, P. Bangha, kinek neve egyedül is biztosítéka a lap értékének. Kiadója a Pázmány-egyesület.

Egy szabadműves szocialista vezér megterése. A dél-franciaországi Narbonne-ban kevéssel halála előtt visszatért elhagyott Egyházába Aldy, az ismert nevű szocialista képviselő. Tanuk jelenlétében kijelentette, hogy vissza akar térni gyermekkorá hitéhez és ki akar békülni Egyházával. Mikor a szentségekkel megerősítve meghalt, legalább temetésén akartak korábbi páholytestvérei szabadműves demonstrációt rendezni. De a család tiltakozott az ellen, hogy keresztény temetésen szabadműves jelvényeket viselő egyének részt vegyenek. Franciaországban a mult tanulságai gyógyító és erősítő hatásukat kezdik már éreztetni minden vonalon.

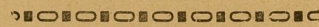
Pécsi katolikus naptár.

10. Szombat. Fél 7 ó. Sz. mise a Székesegyházban a gyüdi zárandokok számára. 7. ó. indulás Szalántán d: u. 2 óráig pihenés. Este 7 ó. felvonulás a fájdalmas Anya szobrához, hol rövid sz. beszéd lesz. (Tartja: Cserti István budai külv. káplán).
11. Pünkösd u. XVII. vasárnap: *Mária sz. nevének nyilván. megünneplése* d. e. fél 9. ó. Ünneplés nagy mise sz. beszéddel. Tartja gróf Zichy Gyula megyés főpásztor. 10

és fél 6. indulás. Visszaérkezés Pécsre este 7 ó. tájban a Székesegyházba.

12. Hétfő. *Mária neve napja.* d. u. fél 5 ó. az urinők kongregációjának gyűlése. (Legényegylet).
14. Szerda. Sz. Kereszt feltalálásának ünnepe r. 8 ó. a kálvárián sz. mise.
15. Csütörtök. A Bold. Szűz 7 fájdalmanak ünnepe.
18. Pünkösd u. XVIII. vasárnap r. 8 ó. A belvárosi plébánia templomból körmenet indul a Kálváriára.
19. Hétfő. d. u.: fél 5 ó. Urinők kongregációjának gyűlése.
21. Szerda *Kántorböjt.* (enyhített böjt) d. u. fél 6 ó. Uri leányok kongregációjának gyűlése (Zárda).
23. Péntek. *Kántorböjt.* (Szigoru böjt)
24. Szombat. *Kántorböjt.* (Enyhített böjt).
25. Pünkösd u. XIX. vasárnap: Szent Gellért ünnepe. d. u. 4 ó: Szent Ferenc harmadrendjének gyűlése.
26. Hétfő. d. u. fél 5 ó: Urinők kongregációjának gyűlése.
30. Péntek. d. u. 3 ó: Oltáregyleti gyűlés.

A központi tenfő kápolna javára eddigi gyűjtésünk eredménye 15.000 korona.

Szerkesztők üzenetei.

Többeknek. Mi is restellük, hogy dacára a sok sürgetésnek csak ily későn tudjuk olvasóinkat a limpiasi csodáról tájékoztatni. A klisékre kellett várnunk. Hisszük, hogy általános tesszéssel találkozni művészi kivitelű képeink. A Krisztus fejet külön képben a következő számban hozzuk. — Helyszüke miatt a többi üzenetünket csak a jövő számunkban hozhatjuk.

Csak keresztény cégeket hirdetünk.

Ganter Ferenc egyenruha és polgári szabó

Készít mindennemű egyenruhát vasutasok, tűzoltók, erdészek, bányászok, kocsisok és szolgák részére a legszebb kivitelben. — Polgári öltönyöket a legdivatosabban elkészítve. — Egyenruházati sapkák állandóan raktáron.

Alapítattott 1882. — Telefon 1-79.

Angster József és Fia orgona és harmoniumgyár é c s.

Uj orgonák. — Harmoniumok. Póthomlokisipok. Javitások. — Hangolások elsőrangú kivitelben.

Mindennemű fűszeráru a legolcsóbb napiárban kapható

Köves Gusztáv

fűszer és csemege kereskedőnél
PÉCS Széchenyi-tér 14. szám.
Telefon 42.

Julian lakatos bádgoi műhelyek

a legolcsóbbak és legpontosabbak. — Pécs, Ráth-utca Julian-internátus

Divatos kalapok és sapkák

versenyárban állandóan kaphatók

KERTÉSZ T. kalapüzletében

Pécs, Király-utca 10. sz. Pannoniával szemben.

Kalapok festését és alakítását a legmodernebb formában gyorsan és pontosan saját műhelyünkben készítünk.

Termény és áru értékesítő vállalat Pécs, Irgalmas-utca 1.

Legelőnyösebben beszerezhető vagy értékesíthető: Mindennemű kereskedelmi cikk, továbbá gabona, liszt, magvak, bor, méz, zsír és szalonna, valamint széna, szalma és erőtakarmány. Bizományi eladásnál magas előleget nyújt. Szövetkezetek, egyletek és társaságok megbízásait méltányos feltételek mellett vállalja.

A jövő hónapban megjelenik a Katolikus Tudósító nagy képes naptára.

Hirdetéseket és előjegyzést már most elfogad a kiadóhivatal.

Legszebb, legjobb és legolcsóbb fényképek
csak **POZSEGOVITSNÁL** készülnek
Pécs, Kossuth Lajos-u. 13.

Oertel Temetkezési Vállalat

a legszolidabb alapon vállal mindennemű temetések rendezését.
Pécs, Sörház-u. 14. Telefon 580 sz.

Illatszerek, kötszerek, háztartási és
gazdasági cikkek, benzin, padlóolaj
stb. stb.

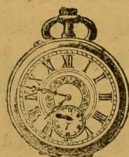
KORAL krém és **KORAL** szappan
egyedüli lerakata

Werle Testvérek

Pécs, Király-utca 42. szám.
Telefon 2—16.

Marovits Andor

építési vállalata
Pécs, Ráth-u. 2. Telefon 204.

Benczenleitner Viktor

műorás, ékszerész és látszerész Irgalmasok-
utca 1. szám. Raktáron tartok svájci zseb-
órákat, és ékszerárut. Szolid kiszolgálás.
Elvállalok mindennemű műorák javítását jótállás
mellett, ugyszintén ékszer és látszer javításokat a
leglelkismeretesebben készítünk.

Schmidt József

sziiggyártó, nyerges és
553

Pécs, Irgalmasok-utca 16. szám.

Kész lószerszámok állandóan raktáron. Javítások azonnal eszközöltnék.

MADARÁSZ JÓZSEF

egyenruha és polgári szabó PÉCS, FERENCIEK-UTCA 7.
TELEFON 5—07.

Saját szövetraktár valódi angol és cseh árukban. Elismert
elsőrangú munka és legszolidabb kiszolgálás. o—o

Jäger J. ezelőtt Franz J.

HÁROM IGAZ SZÓ:
LAULY ÓRA JO.

kalapos tűzet és műhely Feren-
cziek-utca 9. szám. — Állandóan
nagy raktár összes kalap és sapka
különlégességben, minden igény-
nek megfelelő javítást és átfor-
mázást elvállal.

Órák, ékszerek és szemüvegek csakis jó
minőségben kaphatók és azoknak meg-
javítására a legmegbízhatóbb orvos

LAULY JÓZSEF

okleveles órás

: : PÉCS : :

Irgalmasok-utca 14.
I. emelet.

**Kölszer, gummi áru, pipere kozmetikai és
fogápolási cikkek a legszolidabb áron kaphatók**

ÉDEN ARCCRÉM

főraktár, Éden parfumerie Király-utca színház
mellett. Cégtulajdonos EDENHÖFFER Gyula.

PÁRISI ÁRUHÁZ

Király-utca és Kazinczi-utca sarok. Telefon 536.

Legszebb divat ujdonságok — Állandó válto-
zatos raktár. — A legújabb és legolcsóbb be-
vásárlási forrás.

**Ha jól akar öltözködni
Ha olcsón akar öltözködni
Ha divatosan akar öltözködni**

forduljon teljes bizalommal

Fleischer és Buday uri divat és egyházi szabómester
céghez, ahol mindenféle férfi, papi
és fiuruhák elkészítése valamint fordítások a legizlésebben, leg-
olcsóbban és leggyorsabban eszközöltek.

Pécs, Zrínyi-utca 4. szám.

Alapított 1870. évben.

Elsőrendű jóminőségű bőrkezyük

ugyszintén mindenféle orvosi
kötszerek, sérvkötők stb. nagy
választékban kaphatók és mérték
utáni rendelések is elfogadtnak

Hamerli J. kezyügyár

(cégtulajdonos Hamerli Károly)

Pécs, Király-utca 5. szám

Pannonia szálloda.

„LILIOM-ANGOL CRÉME“

1 tégely 25 K.

„BRABANT“ arc crême

1 tégely 30 K.

a legjobb szépítő szerek. Kaphatók **Geltch és Graef**
drogériájában, Pécs, Király-utca 4. szám.

TAIZS JÓZSEF

könyvnyomdája és papírkereskedése
PÉCS, MARIA-UTCA 1. SZ.

Könyvnyomdai és könyvkötészeti
munkákat vállal — Raktáron
tart különféle író és rajszere-
ket. — Elemi iskolai értesítők
továbbá helyi előjegyzési naptárak
1921. évre még kaphatók

VARGA GYULA

kocsi gyára és raktára

PÉCS

Rákóczi-ut 34. és 45. sz.

Molter Antal

Jókai tér 3.

Ajánlja vásznát, zephir, férfi és női ~~fehérneműt~~
méret után is készít ~~harisnyát, minden nemű rövid-~~
árut. Legolcsóbb árban.

Telefon

218 sz.

Arnold János

lakatosmester

Gyártelep: Alsó-Malom és Zsinkó István-u. sarkán.

Wranitsch Gizella

temetkezési intézete

Ferenciek-utca 37. Pécs. Telefonszám 4-92.

Vörös János

festő üzlete

Pécs

Legmegbízhatóbb
templomfestészeti
vállalat.

Olcsósági hullám árak!!!

PÁLL ÖDÖN

Széchenyi-tér 18. szám
(városházzal szemben)

Posztó férfi és fiu ruha rak-
tár. — Tiszta gyapju szövetek
K. 650.—től, lüszter minden
szinben K. 580.—től, baurett-
:: mosó selyem K. 230.—. ::

Saját szabó műhely.

Telefon 8-89. szám.

Szerkesztésért felel: Dr. HAJÓS GYÖRGY theol. tanár.

Nyomatott a Dunántul Könyvkiado és Nyomda R. T. nyomdájában Pécsen.

I. ÉVF.

PÉCS, 1921. SZEPT. 8.

6. SZ.

SZERKESZTI ÉS KIADJA

A PÉCSI KAT. TUDÓSÍTÓ SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PÉCS, BELVÁROSI PLEBÁNIA.
TELEFON 993.

Ára 6 korona.